

veluti qui species, quique mathematicarum & sensibilibus media faciunt. Et de his igitur (vt dicimus) considerandum est, & vtrum circa substantias solum speculatio sit, an etiam circa ea quae per se substantiis accidunt. Et ad haec de eodem & diuerso, simili & dissimili, & contrarietate, & de priori & posteriori, & caeteris cunctis huiusmodi, de quibus dialectici considerare conantur, ex probabilibus solum perscrutantes, cuius est de his omnibus speculati. Item quaecumque per se, eisdem ipsis accidunt, & non solum quid horum vnumquodque est, sed etiam vtrum vnum vni contrarium. Et vtrum ipsa genera sint principia, & elementa, an illa in quae diuiduntur, quae insunt singula. Et si ipsa genera, vtrum quae vltima de indiuiduis praedicantur, an priora, vt puta, vtrum animal, vel homo, principium, & magis quam singularia sit. Potissimum vero quaerendum & tractandum est, vtrum est aliqua praeter materiam, causa per se, an non: & haec separata, an non: & vtrum vna an plures numero: & vtrum est aliquid praeter cunctum, (dico autem cunctum, cum quicquam de materia praedicatur,) an quorundam quidem sit, quorundam vero non: & quanam entium talia sint. Item, principia, vtrum numero an specie definita sint. Et quae in rationibus, & quae in subiecto, & vtrum corruptibilium & incorruptibilium, eadem an diuersa. Et vtrum incorruptibilia omnia, an corruptibilium incorruptibilia. Item, quod omnium difficillimum est, & maximam ambiguitatem habet. vtrum vnum & ens, (vt Pythagorici, & Plato dicebant,) non est aliud quicquam, sed entium substantia, an non: sed aliud quid subiectum, vt Empedocles amicitiam ait, alius vero quidam ignem, etiam alius aquam, aut aërem. Et vtrum principia vniuersalia sint, an tanquam singularia rerum, & potentia, an actu. Item vtrum aliter, an secundum motum; & haec enim multam dubitationem praebere queant. Et ad haec vtrum numeri, longitudines, figurae, & puncta, substantiae quaedam sint, an non: & si substantiae, vtrum separatae a sensibilibus, an in eis. De his enim omnibus non modò inuenite veritatem difficile, verum neque bene ratione dubitare facile est.

A οἱ ποιοῦντες τὰ τε εἶδη, καὶ τὰ μαθηματικά, μέγιστα πούτως τε καὶ τῶν ἀσθητῶν. ὡς τε τούτων οὖν, καθάπερ Φαίηδον, ὅτι σκοπέον, καὶ πρότερον ὡς τὰς οὐσίας ἢ θεωρία μόνον εἶσιν, ἢ καὶ ὡς τὰ συμβεβηκότα καθ' αὐτὰ τῆς οὐσίας. πρὸς δὲ τούτοις, ὡς τὰ τούτων, καὶ ἐτέρου, καὶ ὁμοίου, καὶ ἀπομοίου, ἔταυτέτης, ἔ συναυιότητος, ἔ ὡς πρὸς τὸ ἐτέρου, καὶ τῶν ἄλλων ἀπομύτων τῶν τριούτων, ὡς ὅσων οἱ διαλεκτικοὶ πειρῶνται σκοπεῖν, ἐκ τῶν ἐπιδοξῶν μόνον ποιούμενοι τίω σκέψιν, ἵνα ὅσῳ θεωρήσῃ ὡς τὰ πομύτων. ἐν δὲ τούτοις αὐτοῖς ὅσα καθ' αὐτὰ συμβεβηκε· καὶ μὴ μόνον ἵ ἐστὶ τούτων ἕκαστον, ἀλλὰ καὶ εἰ ἄρα ἐν ἐνὶ συναυιόν· * καὶ πρότερον αἱ ἀρχαὶ ἔ τα σοιχεῖα ἰὰ γῆν ὅσῳ, Inf. ca. 3. ἢ εἰς ἀ διαφρεῖται ἐνυπὸρ χοντα ἕκαστον καὶ εἰ τὰ γῆν, πρότερον ὅσα ὅπτι τοῖς ἀτόμοις λέγεσθαι τελευταῖα, ἢ τὰ πρῶτα· οἱ, πρότερον ζῶον ἢ ἀθεοπος, ἀρχή τε καὶ μάλλον ὅσῳ τῶν C ἑκάστω· * μάλιστα δὲ ζητητέον ἔ πρῶτα ματευτέον, πρότερον ὅσῳ τῶν πρῶτα τίω ὕλιω αἴπιον καθ' αὐτὸ, ἢ οὐ· καὶ τῶν χωριστὸν ἢ οὐ· καὶ πρότερον ἐν, ἢ πλείω τὸν ἀριθμὸν· καὶ τὰ Inf. c. 4. πρότερον ὅσῳ τῶν στωλοῦν, (λέγω δὲ τὸ στωλοῦν, ὅτῳ καθηρησθῆναι τῆς ὕλης) ἢ οὐθέν. ἵ τῶν μὲν, τῶν δὲ εἰ· ἔ ποῖα τῶν αὐτῶν τῶν ὄντων. ἐν αἱ ἀρχαὶ πρότερον ἐν ἀριθμῶ ἢ εἶδει ὡς σμέναι, ἢ αἱ ἐν τοῖς λόγοις, ἔ ἐν τῶ ὑποκειμῶν καὶ πρότερον τῶν φθαρτῶν καὶ ἀφθαρτων αἱ αὐτῶν, ἢ ἕτεροι· καὶ πρότερον ἀφθαρτοὶ πᾶσαι, ἢ τῶν φθαρτῶν φθαρτῶν. ἐπὶ δὲ τὸ πομύτων χαλεπῶταρον, καὶ πλείω αἰπορία ἔχον, πρότερον τὸ ἐν ἔ τῶν, καθάπερ οἱ Πυθαγόρειοι, καὶ Γλάτων ἔλεγμα, οὐχ ἕτερον ἵ ὅσῳ, ἀλλ' οὐσία τῶν ὄντων, ἢ οὐ· ἀλλ' ἕτερον ἵ τῶ ὑποκειμῶν, ὡς περ Ἐμπεδοκλῆς φησι φιλίας, ἀλλος δὲ ἵς πῦρ, ὁ δὲ ὕδωρ, ἵ αἰρα· ἔ * πρότερον αἱ ἀρχαὶ καθόλου εἰσιν, ἢ Inf. c. 6. ὡς τὰ κατέκαστα τῶν πρῶτων, ἔ διωάμει, ἢ ἐνεργεία. ἐπὶ πρότερον ἄλλως, ἵ καὶ κῆ E νησιν. ἔ γὰρ αὐτὰ ἀπορίαν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν πολλῶν. πρὸς δὲ τούτοις, * πρότερον οἱ ἀριθμοὶ, Inf. ca. 5. ἔ τὰ μήκη, ἔ σχήματα, ἔ αἱ στιγμαί, οὐσία πῆες εἰσιν, ἢ οὐ· καὶ δὲ οὐσία, πρότερον χωρισμέναι τῶν ἀσθητῶν, ἢ ἐν τούτοις. ὡς γὰρ τούτων ἀπομύτων, εἰ μόνον χαλεπὸν τῶ ὑπορήσῃ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὅσῳ τὸ ἀπορήσῃ τῶ λόγῳ ἀδῆν καλῶς.

γε. εἴη ἰα-
παί. per-
perā, pro
εἴη αἰσ-
ταί

τῆς αὐτῆς ὅτι θεωρησάμενοι ἐκ τῆς αὐτῆς δοξᾶν. ὡς τε γὰρ ὅτι, μίας, καὶ ὅτων, μίας, εἴτε τῆς αὐτῆς, εἴτε ἄλλης. ὥστε ἐπὶ συμβεβηκέντα, * εἴη αὐτῶν θεωρησάμενοι, εἴτε ἐκ τούτων μία. ἐπὶ δὲ πότερον περὶ τῆς οὐσίας ἢ θεωρία μόνον ὅτιν, ἢ ἐπὶ τὰ συμβεβηκέντα τούτων. λέγω δὲ οἷον, εἴτε φερεῖν οὐσία τίς ὅτι, ἐξ αὐτῶν ἐπὶ περὶ, πότερον τῆς αὐτῆς ταῦτα γνωρίζειν ὅτισημῶν, καὶ τὰ συμβεβηκέντα περὶ ἕκαστον γένος, περὶ ὧν αἱ μαθηματικαὶ δεικνύουσιν, ἢ ἄλλης. εἰ μὲν γὰρ τῆς αὐτῆς, ἀποδεικτική τις αὐτοῦ καὶ ἢ τῆς οὐσίας. οὐ δοκεῖ δὲ εἶναι ὅτι ἀποδειξίς εἴη. εἰ δὲ ἕτερος, τίς ἐστὶ ἢ θεωροῦσα περὶ τῶν οὐσιῶν τὰ συμβεβηκέντα; τὸ γὰρ ἀποδεικνύει παγκάλεπον. εἴη δὲ πότερον τῆς αἰσθητῆς οὐσίας μόνον εἴη φασίον, ἢ ἐπὶ τῶν ταῦτα ἄλλας. ἐπὶ πότερον μόνον γένος, ἢ πλείον γένος πετύχηκεν. οἷον οἱ λέγοντες τὰ εἶδη καὶ τὰ μεταξὺ, περὶ αὐτῶν μαθηματικῶν εἴη φασίον ὅτισημῶν. ὡς μὲν οὖν λέγουσιν τὰ εἶδη αἰσθητῶν καὶ οὐσιῶν εἴη καθ' ἑαυτῶν, εἴρηται ἐν τῆς θεωρητικῆς λόγῳ περὶ αὐτῶν πολλὰ καὶ ἔχοντων διεσχίστα, ὁμοίως ἢ πῶν ἀτοπων, ὅ φασίον μὲν εἴη ἕνας φύσιν τῶν ταῦτα ἐν οὐρανῷ, ταῦτα δὲ τῶν αὐτῶν φασίον τῆς αἰσθητικῆς, πλὴν ὅτι τὰ μὲν αἰσθητῶν, τὰ δὲ φάρτα. αὐτῶν γὰρ ἀποδεικνύει φασίον εἴη, καὶ αὐτῶν ἵππων καὶ ἰγνῶν, ἀλλοδὲ ὁμοίως τῶν πλησίον μὲν ποιούτων τοῖς θεοῖς μὲν εἴη φασίον, ἀποδεικνύει δὲ οὐτε γὰρ ἐκείνοι οὐδὲν ἄλλο ἐποιοῦν, ἢ ἀποδεικνύει αἰσθητικῶν, οὐδὲ οὐτοῖς τὰ εἶδη, ἀλλ' ἢ αἰσθητῶν αἰσθητῶν. εἴη δὲ εἴη τις τῶν ταῦτα εἶδη καὶ τὰ μεταξὺ ἴσηται, πολλὰς ἀποδείξεις εἴη. δηλοῦν γὰρ ὡς ὁμοίως γραμμῶν τε καὶ αὐτῶν τῶν ἐπὶ αἰσθητῶν ἴσηται, ἐπὶ ἕκαστον τῶν ἄλλων γένων. ὡς τ' ἐπεὶ τῶν ἡστρολογία μία φύσιν ὅτιν, ἐστὶ τίς καὶ οὐρανῶν τῶν ταῦτα αἰσθητῶν οὐρανῶν, ἐπὶ ἡλίου ἐπὶ σελήνης, ἐπὶ ἄλλων ὁμοίως τὰ κατὰ τὸν οὐρανόν. καὶ ἢ πῶς δεῖ πιστεῦσαι τούτοις; ὁμοίως γὰρ ἀκίνητον δὲ λογῶν εἴη, κινουμένων δὲ ἐπὶ πᾶσι δὲ ἀδύνατον. ὁμοίως δὲ ἐπὶ ὧν ἢ ὁπτική θεωρηματίζεται, ἐπὶ ἢ ἐν τοῖς μαθηματικοῖς ἀρμονική. ἐπὶ γὰρ ταῦτα ἀδύνατον εἴη τῶν ταῦτα αἰσθητῶν, ἀλλ' ἢ τῶν αὐτῶν αἰσθητῶν. εἴη γὰρ ὅτιν αἰσθητῶν μεταξὺ καὶ αἰσθητῶν, δηλοῦν ὅτι καὶ ζῶα ἐσονται μεταξὺ αὐτῶν τε ἐπὶ φάρτων. ἀποδείξεται δὲ αὐτῶν ἐπὶ πῶν τῶν ὄντων δεῖ ζῆται τῶν ταῦτα ὅτισημῶν. εἴη γὰρ τῶν ταῦτα εἴη [ἢ Γεωδομία] τῆς γεωμετρίας μόνον,

A Circa enim quod est unius & ex quibus unius, siue eiusdem, siue alterius, unde & accidentia aut hæc speculabuntur, aut ex his una. Item, utrum circa substantias solum speculatio est, an etiam circa accidentia eis? Dico autem, reputa si solidum quædam substantia est, ac lineæ, & plana, utrum eiusdem scientiæ est, ista cognoscere, & quæ circa unumquodque genus accidunt, de quibus mathematicæ demonstrant, an alterius. Si enim eiusdem, demonstratiua quædam erit etiam quæ substantiæ: non videtur autem ipsius quid est, demonstratio esse. Quod si alterius, quæ erit, quæ speculatur circa substantiæ accidentia? hoc enim difficillimum reddere est. Item, utrum sensibiles solum substantias esse dicendum est, an præter istas etiam alias? & utrum unum, an plura substantiarum genera sunt, ut ii qui dicunt species, & media, circa quæ mathematicas aiunt scientias esse?

B Quomodo igitur dicimus species causas, & substantias per se ipsas esse, in superioribus sermonibus dictum est. Cum verò multiplicem difficultatem habeant, non minus est inconueniens dicere quidem esse quasdam naturas præter eas quæ in cælo sunt, illas verò easdem, quas & sensibiles ponere, nisi quod illa quidem sempiterna, hæc verò corruptibilia. Idealem namque hominem, & idealem equum, & sanitatem aiunt, & nihil aliud: simile quid illis facientes, qui dicunt quidem esse deos, sed formæ similis hominibus. Nec enim isti aliud faciebant, nisi homines sempiternos, nec illi species, nisi sensibilia sempiterna. Item, si quis præter species & sensibilia, ponat media, multas dubitationes habebit. Patet etenim quod similiter, & lineæ præter etiam ipsas sensibiles erunt, & aliorum generum singula. Quare cum astrologia una earum sit, erit & cælum aliquod præter sensibile cælum, & sol, & luna, & cætera similiter, quæ in cælo sunt. At quomodo credendum est talibus? Nam immobile, non est rationabile esse: mobile autem, & omnino est impossibile. Similiter & de quibus perspectiua tractat, & quæ in mathematicis harmonica. Et hæc enim impossibile est præter sensibilia esse, propter similes causas. Si enim sensibilia sunt media, & sensus, atque quod animalia etiam erunt eorum mediorum, & quidem corruptibilium. Dubitauerit autem aliquis, quæ entia oportet has scientias querere. Si enim in hoc differret solum à geometria, Geodesia, quod hæc quidem eorum est, quæ sentimus,

ων αι αποδειξεις ενυπερχουσι εν ταις τμησιν αλλ-
λων αποδειξεσιν, η πρωτων, η τμησιν πλειων.
επι δε τμησιν θωματων και οι τελειω λεγοντες (ει)
ποιχεια, και οι εν, δεσιν συγκειται, ε δεσιν συ-
βησικαι, αρχας λεγουσι (ει) οι, Εμπεδο-
κλης πυρ και υδωρ, και τα μετ' αυτων ποιχεια
φησιν (ει), δεσιν βσι τα οντα ενυπερχοντων,
αλλ ουχως γνησιν τα λεγει τμησιν οντων. προς
δε τουτοις, και τμησιν αλλων εις εις ελεγει τιω φυσι
α. θρησιν, οι, κλινω δεσιν μωρειων βσι και πως
συγκειμενων, τε γνωριζει τιω φυσι αυτης.
εκ αυτων ουκ αυτων τμησιν λογων, ουκ αυτησιν
αι αρχαι τα γνησιν οντων. η δε εκασον μωρ
γνωριζομεν δεσιν τμησιν ορισμων, αρχαι δε τα
γνησιν τμησιν ορισμων εισιν, αι αγκη και τμησιν ορισμων
αρχαι (ει) τα γνησιν. και ει εστι τιω οντων
λαβειν οπισθιμου, το τμησιν ειδων λαβειν, και
α λεγονται τα οντα, τμησιν γε ειδων αρχαι τα
γνησιν εισι. φαινεται δεσιν πτες και τμησιν λεγοντων
ποιχεια τμησιν οντων το εν η το ον, η το μεγα και το
μικρον, ως γνησιν αυτοις χησιν. αλλα μωρ
ουδε αμφοτερος γε οις τε λεγειν τα αρχαι.
ο μωρ γαρ λογος της ουσιας εις. ετερος δε
εσται ο δεσιν τμησιν γνων ο ορισμος, ε ο λεγων
δεσιν βσιν ενυπερχοντων. προς δεσιν πυρις, ει
και οτι μεγα αρχαι τα γνησιν εισι, ποτεσιν
δεινομιζειν τα ποσιν τμησιν γνων αρχαι, λι
τα εσχατα κατηγορουμενα οτι τμησιν ατομοι;
ε γαρ τμησιν εχει αμφοσησιν. ει μωρ γαρ οτι
τα καθολου μαλλον αρχαι, φανερον οτι τα
αυτωτα τμησιν γνων. αυτα γαρ λεγεται και πρω-
των. ποσιν αυτων εσονται αρχαι τμησιν οντων,
οσασιν τα ποσιν τα γνησιν. ως εσται ο, τε ον και
το εν, αρχαι ε ουσια. αυτα γαρ και πρωτων
μαλιστα λεγεται τμησιν οντων. ουχ οις τε δεσιν
οντων εν (ει) γνος, ουτε το εν, ουτε το ον. αι αγκη
μωρ γαρ τα δεσιν διαφορας εκασου γνομος (ει),
ε μια (ει) εκασου. εδωκατον δεσιν κατηγο-
ρεισιν η τα ειδη τμησιν γνομος τμησιν οικειων δεσιν
φορων, η ο γνος αυτου τμησιν αυτω ειδων. ως τε ει-
σιν το εν γνος, η το ον, ουτε μια δεσιν διαφορα, ε-
τε το ον, ουτε το εν εσται. αλλα μωρ ει μη
γνησιν, ουδε αρχαι εσονται, εισιν αρχαι τα γνησιν.
επι και τα μεταξυ συλλαμβανομενα μετ' αυτων
δεσιν διαφορων, εσται γνησιν μεγα τμησιν ατομοι. νω ο τα
μωρ δεσιν, τα δεσιν δεσιν. προς ο τουτοις, εμωσιν
αι δεσιν διαφοραι αρχαι, η τα γνησιν. ει ο και αυτων αρχαι,
απεισιν (ως ειπην) αρχαι γνησιν. ομωσιν τε
και εις το ποσιν γνομος αρχαι πτησιν. αλλα
μωρ ε ει μαλλον γε αρχαισιν το εν βσιν,

A quorum demonstrationes in aliarum, aut
omnium aut plurium demonstrationibus
insunt. Item, etiam corporum: & qui plu-
ra dicunt elementa esse, & qui vnum, ex
quibus componuntur, & ex quibus con-
stant, principia esse aiunt: vt Empedocles,
ignem, & aquam & quæ cum eis sunt, ele-
menta ait esse, ex quibus infinitis existen-
tia fiunt: sed non ea vt genera entium po-
nit. Et ad hæc, si quis cæterorum quo-
que naturam velit considerare, veluti le-
ctum ex quibus partibus, & quomodo com-
positus est, tunc eius naturam cognoscit.
B Ex his itaque rationibus non essent prin-
cipia, genera entium. Cum autem singula
cognoscamus per definitiones, principia
verò definitionum genera sunt, necesse est,
definitorum etiam principia genera esse.
Et si entium habere scientiam, est ipsam
habere specierum scientiam, secundum
quas etiam dicuntur, specierum princi-
pia ipsa genera sunt. Videntur autem
quidam etiam eorum qui elementa en-
tium ipsum vnum, aut ens, aut magnum,
aut paruum dicunt, tanquam generibus
eis vti. At verò non possibile est utroque
modo principia dicere. Ratio namque
substantiæ, vna: diuersa verò erit, quæ fit
per genera, definitio, & quæ dicit, ex
quibus infinitis. Et ad hæc, & si quàm ma-
ximè ipsa genera, principia sunt, vtrum
prima genera arbitrandum sit esse prin-
cipia, an vltima, quæ de indiuiduis præ-
dicantur: etenim hoc dubitatur. Si
enim quoniam vniuersalia, magis princi-
pia sunt, patet quoddam summa generum,
(hæc enim de omnibus dicuntur,) tot sa-
nè principia entium erunt, quot prima ge-
nerum sunt. Quare & ipsum ens, & ip-
sum vnum, principia & substantiæ erunt:
hæc enim de omnibus maximè entibus di-
cuntur. Non est autem possibile, neque
ipsum vnum entium esse genus, neque ip-
sum ens. Necesse etenim est vniuscuius-
que generis differentias, & esse, & vnam-
quamque vnam esse. Impossibile verò est,
aut species generis de propriis differentiis
prædicari, aut genus esse absque suis spe-
ciebus. Quare si vnum, vel ens, genus est,
nulla differentia, nec vnum, nec ens erit.
E At si non genera, nec principia erunt: si-
quidem genera, principia sunt. Item, etiam
media cum differentiis collecta erunt ge-
nera vsque ad indiuidua. Nunc autem
quædam videntur, quædam verò non vi-
dentur. Et ad hæc, differentiarum magis prin-
cipia quàm genera. Si igitur istæ etiam
principia, infinita (vt ita dicam) principia
fiunt, & maximè si quis primum genus prin-
cipium ponat. At verò & si principalis spe-
cies, magis ipsum vnum est, (vnum autè est
quod indiuisibile est, omne verò diuisibile,

α. και ει
πε

Εἰ μή τις εἴη λέγει πῶς αἰσθητὴν ἐπισημῶς εἶναι
οὐδ' αἰδῶν ὅσα ἀκίνητον. τὰ γὰρ αἰσθητὰ
ἐπισημῶς φθίρεται, καὶ ἐν κινήσει ὄντιν. ἀλλὰ
μὴ, εἴγε αἰδῶν μηδὲν ὄντιν, ὅσα ἡύσιν εἴη
διωπτόν. ἀνάγκη γὰρ εἴη πὶ τὸ γινόμενον, καὶ
ὅσα οὐ γὰρ, ἔσονται τὸ ἔσχατον ἀκίνητον, εἴ-
περ ἴσαται τε, ἔκ μὴ ὄντος γινέσθαι ἀδιώα-
τον. ἐπὶ δὲ γινέσεως οὐσης ἔκ κινήσεως, ἀνάγκη
καὶ πέρας εἴη. οὐτε γὰρ ἀπειρὸς ὄντιν ὅσα μία
κίνησις, ἀλλὰ ἔκ πάσης ὄντι τέλους γινέσθαι τε
οὐχ οἷον τε τὸ ἀδιώατον γινέσθαι. τὸ γὰρ γινόμενον,
ἀνάγκη εἴη ὅτε ὡσπρὸν γινόμενον. εἴη δὲ εἴπερ
ἔσται ὄντιν, ἀλλὰ τὸ ἀκίνητος εἴη, πολὺ ἐπιμαλ-
λον ἀλόγονον* εἴη πῶς οὐσίας, ὅποτε ἐκείνη γί-
νεσθαι εἴη. εἰ γὰρ μήτε τὸ ὄντος, μήτε ἐκείνη,
ὅσα ἔσται τὸ ὄντος. εἰ δὲ τὸ ἀδιώατον,
ἀνάγκη εἴη ὅσα τὸ σιῶλον πῶς μερῶν
ἔκ τῶ εἶδος. εἰ δὲ αὐτὸς τὸ ὄντος, ἀπορία ὅτι
πῶν τε ὄντος τὸ ὄντος, ἔκ τῶ ἕνωσιν οὐ. ὅτι μὴ γὰρ
ὄντι πῶν τῶν ὄντων* τε, φανερόν. οὐ γὰρ αὐτὸς ἴση-
μὴ εἶναι ἕνα οἰκίαν, ὡσαὶ τῶ ἕνα οἰκίαν.
ὡσαὶ δὲ τῶ ὄντος, ὅποτε ἕνα οὐσία μία πῶν
ἔσται οἷον τῶ ἀδιώατων. ἀλλ' ἀτοπον. οὐ γὰρ
ἐν ἀπῶν, ὡν ἡ οὐσία μία, ἀλλὰ πολλὰ καὶ
ἀλλ' ἀπορία. ἀλλὰ καὶ τὸ ἀλόγονον. ἀμα δὲ καὶ
πῶς γὰρ ἡ ὄντος ὄντων* ἐκάστου, ἔστι τὸ σὺ-
βολον ἀμφω τῶ ὄντων; εἴη δὲ ὡσαὶ τῶ ἀρχῶν ἔ-
πὸς ἀπορήσθαι αὐτῶν. εἰ μὴ γὰρ εἶδει εἰσίν ἐν,
οὐδὲν ἔσται; ἀριθμῶ ἐν, οὐδὲ αὐτὸ τὸ ἐν, καὶ τὸ
ὄν. ἔκ τῶ ὄντων πῶς ἔσται, εἰ μὴ ἔσται ἐν
ὄντι πῶν ἀλλὰ μὴ εἰ ἀριθμῶ ἐν, ἔκ μία
ἐκάστη τῶ ἀρχῶν, ἔκ μὴ ὡσαὶ τῶ ἀσθητῶν
ἀλλὰ ἄλλων, οἷον τῶ ὄντος συλλαβῆς, ὡσαὶ εἶ-
δει τῶ αὐτῶ οὐσης, ἔκ ἀρχῶν εἶδει αἰ αὐτῶ.
ἔκ γὰρ αὐτῶ ἀρχῶν ἀριθμῶ ἔσται.
εἰ δὲ μὴ οὕτω, ἀλλ' αἰ τῶ ὄντων ἀριθ-
μῶ ἐν εἰσίν, ὅσα ἔσται ὡσαὶ τῶ στοιχεῖα οὐ-
δὲν ἔσται. τὸ γὰρ ἀριθμῶ ἐν, ἡ τὸ καθ' ἑ-
κάστον λέγειν, ἀλλὰ φέρει οὐδὲν. οὕτω γὰρ λέ-
γομεν τὸ καθ' ἑκάστον, τὸ ἀριθμῶ ἐν καθό-
λου δὲ τὸ ὄντων. * ὡσαὶ οὕτω εἰ τῶ τῶ
φωνῆς ἐν ἀριθμῶ ἡ στοιχεῖα ὡσαὶ ὄντων, ἀ-
ναγκαῖον ἡ τῶ εἶναι τὰ πῶν γράμ-
ματα, ὅσα ὡσαὶ τῶ στοιχεῖα, μὴ ὄντων γὰρ δύο
τῶ αὐτῶ, μὴ δὲ πλείονων. οὐδὲν ὄντος δὲ ἔλατ-
των ἀπορία ὡσαὶ ἀλλ' ἀπορία καὶ τῶ ἕνω-
σιν καὶ τῶ ἀπορία, ὅποτε αἰ αὐτῶ τῶ
φθαρτῶν καὶ τῶ ἀφθαρτῶν ἀρχῶν εἰσίν ἡ
ἔσται. εἰ μὴ γὰρ αἰ αὐτῶ εἰσίν, πῶς τὰ μὴ
ἀφθαρτα, τὰ δὲ φθαρτα, καὶ ἀλλ' ἡ ἀπορία;

A nisi quis sensum dicat scientiam esse. Item, nihil esset sempiternum nec im-
mobile. Sensibilia enim omnia corrup-
puntur, & in motu sunt. Ac si nihil
est sempiternum, neque generationem
esse possibile est. Necesse est enim ali-
quid esse id quod fit, & ex quo fit, &
ultimum horum ingenitum esse. Siqui-
dem stat, & ex non ente fieri impossi-
bile est. Item, generatione & motu po-
fitis, necesse est ut finis etiam sit: nec enim
infiniteus est aliquis motus, sed cuiusque
est finis. Et fieri non est possibile, fa-
ctum esse quod impossibile sit. Quod
autem factum est, necesse est ut sit, cum
primò factum est. Item, si materia est,
propterea quod ingenita est, multo m-
gis rationale est, ipsam substantiam
esse, cum illa existat, ut hæc sit. Si
enim nec hæc erit, nec illa, nihil erit
omnino. Quod si hoc impossibile est,
necesse est ut forma & species aliquid
præter cunctum sit. Si autem rursus hoc
aliquis ponet, dubium est, de quibus hoc
ponet, & de quibus non. Quod enim
de omnibus non est possibile, patet: non
enim ponemus aliquam esse domum, præ-
ter domos singulares. Et ad hæc, utrum
vna erit omnium substantia, ut puta ho-
minum? Sed absurdum est: non enim
vnum essent omnia, quorum substantia
vna, sed multa, atque diuersa: sed hoc
etiam inconueniens est. Simul autem
quomodo materia vnumquodque horum
est, & est cunctum hæc ambo? Item,
de principiis hoc etiam aliquis dubitabit:
nam si specie sunt vnum, nihil erit nu-
mero vnum, nec ipsum vnum, & ipsum
ens. Ipsumque scire quomodo erit, si
non aliquod vnum in omnibus erit? At verò
si numero vnum, & quodque principiorum
vnum, & non, ut in sensibilibus, alia alio-
rum: ut puta huius syllabæ, cum specie
sit eadem, etiam principia specie eadem
sunt. Etenim hæc, numero alia sunt.
Quod si non ita, sed principia entium
numero sunt vnum, non erit præter ele-
menta aliquid aliud. Numero enim v-
num dicere aut singulare, nihil differt.
Ita enim singulare dicimus, quod vnum
numero est: vniuersale verò, quod in his.
Quemadmodum si vocis elementa, eo
quod vnum numero est, determinata es-
sent, necesse est tot omnes literas esse,
quot elementa, cum non essent duo aut
plura eadem. Nihilo autem minor du-
bitatio & posterioribus & prioribus præ-
termissa est, utrum eadem corruptibilium
& incorruptibilium principia sint, an
diuersa. Si enim eadem sunt, quomodo
hæc quidem incorruptibilia, hæc verò cor-
ruptibilia sunt, & propter quam causam?

Script. codd. ἡ
& οὐσία
h e. for-
mā quā
duobus
his mo-
dis defi-
gnat Fō-
feca. aiii
interp. p.
aliter,
quos cō-
sul. bell.
& Argyr.
videntur
legisse ἡ
ἡ πῶν τῶ
subau.
εἰ κα. μο.
re Attico
γρ. ἔκα. μο.

Scribe,
ὡσαὶ οὐ
εἰ τ. sic
sustule-
ris quod
interpre-
tibus ne-
gotium
pridem
facebat.
vide A-
lexand.
& Fon-
secam.

Quicumque igitur circa tempora Hesiodi fuerunt, & cuncti theologi, solum quod sibi persuaderent, curæ habuerunt, nos autem contempserunt. Cum enim principia deos facerent, & ex diis fuisse dicerent, quæcumque non gustarunt nectar, & ambrosiam, mortalia dicunt fuisse. Manifestum autem est, quod sibi ipsis hæc nomina cognita dicentes, talesque afferentes causas, supra vires nostras dixerunt. Nam si voluptatis gratia ea attigerunt, nequaquam sunt ipsius esse causa nectar & ambrosia. Quod si ipsius esse gratia, quomodo essent sempiterni, cum alimento indigerent? Sed de iis quæ fabulosè & sophisticè dicuntur, non est dignum accuratè considerare. Ab illis verò, qui per demonstrationem dicunt, petere oportet, ac interrogare, cur cum ex eisdem sint, hæc quidem entium sempiterna natura sunt, hæc verò corrumpuntur? Cum autem neque dicant causam, neque rationabile sit, ita se habere, patet, quod non sunt eorum eadem principia, neque causæ. Empedocles namque, quem quis maximè sibi ipsi putauerit consona dicere, is quoque idem passus est. Ponit enim quoddam principium, corruptionis causam, contentionem. Nihilominus tamen & hæc videatur generare, præter ipsum vnum. Cuncta enim alia ex hac sunt, præter Deum. Dicit enim,

Ex quibus omnia, quæ erant, quæ sunt, quæque in posterum erunt,
Orta sunt, ac arbores, & viri, ac mulieres,
Fera, alitesque, & pisces in aqua nutriti,
Ac dii longæui.

At etiam absque his patet. Nam si non inesset in rebus contentio, vnum omnia (vt ait) essent. Cum enim conueniant, tunc extima statuitur contentio. Vnde & accidit ei, felicissimum Deum, minus sapientem cæteris esse: non enim cognoscit omnia elementa. Contentionem namque non habet. Cognitio autem similis simili.

Terrâ enim (ait) terram inspicimus, aquam vero aqua:
Aethere vero aethere diuinum, itemque ignem omnia absumentem:
Ac amicitia amicitiam, & contentionem contentione perniciofa.

Sed vnde sermo digressus est, hoc est manifestum, quod accidit ei, contentionem non magis corruptionis quàm ipsius causam esse: similiter nec amicitiam, ipsius esse. Cum enim congreget in vnum, corrumpit cætera. Et simul ipsius transmutationis

A οἱ μὲν οὖν πρὸς Ἡσιοδόν, καὶ πρῶτες ὅσοι θεολόγοι, τῶ μόνον ἐφεθήσαν πητανοῦ τῶ πρὸς αὐτοῖς, ἢ μὲν δὲ ὠλιγώρησαν. θεοὶ γὰρ ποιούτων τὰς ἀρχάς, καὶ ἐκ τῶν θεῶν γεγενῆσθαι, τὰ μὲν γὰρ σάμματα τῶ νέκταρος καὶ τῆς ἀμβροσίας, δητὰ γνέσθαι φασι. δῆλον δὲ ὡς ταῦτα τὰ ὀνόματα γνῶσιμα λέγοντες αὐτοῖς, καὶ οἱ πρὸς αὐτῆς τῆς * πρὸς φθορᾶς τῶν αἰτίων τούτων, ὑπὸ ἡμᾶς εἰρήχασιν. εἰ μὲν γὰρ χαλεπὴ ἡδονῆς πρὸς αὐτῶν διγυμῶσιν, οὐδὲν αἴτια τῶ εἶναι, τὸ νέκταρ ἔστι ἀμβροσία. εἰ δὲ τῶ εἶναι, πῶς δὲ εἶεν αἰδέσθαι δέομενοι φθορῆς; ἀλλὰ πρὸς μὲν τῶν μυθικῶς ἑφίξομενων, οὐκ ἄξιον μὲν ἀποδοῦναι σκοπεῖν. πρὸς δὲ τῶν διὰ ἀποδείξεως λεγόντων, δεῖ πρῶτα γινώσκειν διερωτᾶν τὰς, πῶς δὲ ποτ' ἐκ τῶν αὐτῶν ὄντα, τὰ μὲν αἰδέσθαι φύσιν ὅτι, τὰ δὲ φθαίρεσθαι τῶν ὄντων; ἐπεὶ δὲ οὐτε αἰτία λέγουσιν, οὐτε βύλησιν οὕτως ἔχειν, δῆλον ὡς ἔχει αὐτῶ ἀρχάς, ὡς αἰτία αὐτῶν εἶεν. ἔστι γὰρ ὄντων οἰηθῆναι λέγειν αὐτῶς μάλιστα ὁμοιωσάμενος αὐτῶν Ἐμπεδοκλῆς, ἔστι τῶν ὅτι πέποιθε. λέγει μὲν γὰρ ἀρχὴν ἵνα αἰτία τῆς φθορᾶς ὁ νεῖκος. δόξειε δὲ αὐτῶ οὐδὲν ἡττοῦ καὶ τῶτο γινώσκειν ὅτι αὐτῶ τῶ εἶός. ἀπὸ τῶ γὰρ ἐκ τούτου τὰλλα ὅτι πλὴν ὁ θεός. λέγει γοῦν,

Εξ ὧν πρῶτ' ὅσα τ' ἔω, ὅσα τ' ἔαδ, ὅσα τ' ἔσται ὀπίσσω,
Δένδρεα τ' ἐβλάστησε ἔσται ἀέρες ἢ δὲ γυναικες,
Θῆρες τ' οἰωνοί τε ἔσται ὑδατοδρέμμενες ἰχθύς,

Καὶν τε θεοὶ δουλικαίωνες.
καὶ χεῖς δὲ τούτων, δῆλον. εἰ γὰρ μὲν ἔω τῶ νεῖκος ἐστὶς πρὸς φθοράσιν, ἐν δὲ ἔω ἀπὸ τῶ ὡς φθορῆς. ὅταν γὰρ σὺν ἐλθῆ, ὅτε ἔσται ἰσῶ τῶ νεῖκος. δὲ ἔσται συμβαίει αὐτῶ τῶν ὑδατοδρέμμενων * θεὸν ἡττοῦ φεθῆσθαι τῶν ἄλλων. οὐ γὰρ βίη

E γὰρ γινώσκει τὰ στοιχεῖα πρῶτα. τῶ γὰρ νεῖκος οὐκ ἔχει. ἢ δὲ γινώσκει τῶ ὁμοίου ὁμοίω.
Γαῖη μὲν γὰρ (φθορῆς) γὰρ ὁ πῶ παρῶν,
ὑδατὶ δὲ ὑδωρ,
Αἰθερὶ δὲ αἰθερῶ διον, ἀτὰρ πυρὶ πῦρ αἰδῶν,
Στοργῆ δὲ στοργῶν, ἰσῶς δὲ τε νεῖκει λυγρῶ.
ἀλλ' ὅταν δὲ ὁ λόγος, τῶτο γὰρ φανερόν, ὅτι συμβαίει αὐτῶ τῶ νεῖκος, μὴτὲν μάλλον φθορῆς ἢ τῶ εἶναι αἴτιον. ὁμοίως δὲ οὐδὲ ἢ φιλότης τῶ εἶναι. στωάγουσα γὰρ εἰς τὸ εἶναι, φθαίρει τὰ

Scriptū olim fuit
quod
Græcè
interpr.
sunt ἑφῆς
id enim
sæpe est
Lati-
ni quoq;
interpp.
quidam
id sunt
secuti, nō
ineptè.

quot aiunt principia esse. Accidit autem, quod si quis non ponat esse aliquam substantiam ipsum vnum, & ipsum ens, nec aliorum vniuersalium quicquam esse: hæc enim vniuersalia maximè omnium sunt. Quod si non est aliquid ipsum ens, & ipsum vnum, multo minùs quicquam aliorum sit præter ea quæ singularia dicuntur. Item, si ipsum vnum non sit substantia, patet quod nec numerus erit, tanquam natura alia separata ab entibus: numerus enim, vnitates: vnitas verò vnum quid est. Quod si quid est ipsum vnum, & ipsum ens, necesse est, eorum substantiam esse vnum, & ens: non enim aliquid aliud vniuersaliter prædicatur, sed eadem ipsa. At verò si quid erit ipsum ens, & ipsum vnum, magna dubitatio est, quoniam modo aliquid aliud præter hæc erit. Dico autè quomodo entia erunt plura vno. Quod enim aliud ab ente est, non est. Quare secundum Parmenidirationem, necesse est accidere entia esse vnum, & hoc esse ens. Vtroque autem modo difficile est; siue enim ens vnum non sit substantia, siue ipsum vnum sit, impossibile est numerum esse substantiam. Et quare quidem si non sit, dictum est priùs. Si autem sit, eadem ac de ente dubitatio est. Ex quo enim & præter ipsum vnum, erit aliud vnum? necesse profectò est nihil esse. Omnia vero entia, aut vnum, aut plura, quorum vnumquodque vnum est. Item, si ipsum vnum indiuisibile, secundum quidem Zenonis positionem, nihil utique fuerit. Quod enim neque additum, neque demptum, facit aliquid maius, id non esse entium aiunt, tanquam ens magnitudo sit. Et, si magnitudo, corporalis. Hæc namque omni quaque ens: cætera verò quodammodo quidem addita facient maius, quodammodo, nihil: vt superficies, & linea facient, punctum verò & vnitas minimè. Sed cum ipse molestè speculetur, ac contingat aliquid indiuisibile esse, sic ad illum habetur aliqua responsio. Huiuscemodi namque additum non maius, sed plùs efficit. Sed quomodo ex vno tali aut pluribus magnitudo erit? Simile namque est, ac si dicatur, ex punctis lineam esse. Quod si quis ita putat, vt quemadmodum quidam dicunt, ex ipso vno, & alio quodam non vno, numerus fiat, nihilo minùs tamen querendum est, cur, & quomodo quandoque numerus, quandoque magnitudo erit, quod sit, si ipsum non vnum, inæqualitas, ac eadem natura erat. Nec enim apparet, quo pacto ex vno & ista, neque quo pacto ex aliquo numero, & ista, magnitudines fieri queant.

A ὅσας τὰς ἀρχὰς εἶναι φασι. συμβαίνει δὲ, εἰ μὴ τις μὴ θήσειται εἶναι οὐσίαν τὸ ἐν, καὶ τὸ ὄν, μηδὲ τῶν ἄλλων εἶναι τῶν καθόλου μητέρας. ταῦτα γὰρ ἔστι καθόλου μάλιστα πρῶτων. εἰ δὲ μή ἐστὶ τὸ ἐν αὐτῷ, μηδὲ αὐτὸ ὄν, ὅλην τῶν γε ἄλλων ἢ αὐτῆς πᾶσι τῶν λεγόμενα καθ' ἕκαστα. εἴ δὲ μὴ ὄντος τῶν ἐνός οὐσίας, δὴλον ὅτι οὐδ' αὖθις ἀριθμὸς εἴη ὡς κεχωρισμένη φύσις τῶν ὄντων. ὁ μὲν γὰρ ἀριθμὸς, μονάδες ἢ δε

B μονάς, ὅσων ἐν τῷ ἐστίν. εἰ δ' ἐστὶ ἢ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ ὄν, ἀσάχετον οὐσίαν αὐτῶν εἶναι τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν. οὐ γὰρ ἔτερον ἢ καθόλου κατηγορεῖται, ἀλλὰ ταῦτα αὐτῶν. ἀλλὰ μὲν εἴ γ' ἐστὶ πᾶσι ὄν τῷ αὐτῷ ἐν, πολλὴ ἀπορία πᾶσι ἐστὶ πᾶσι ταῦτα ἔτερον. λέγω δὲ πᾶσι ἐστὶ πλείων ἐνός τῶν ὄντων. τὸ γὰρ ἔτερον τῶν ὄντων ὅσα ἐστίν. ὡς τε καὶ τὸν Παρμενίδου συμβαίνει ἀνάγκη λόγον ἐν ἀπῶντα εἶναι τὰ ὄντα, καὶ τῶν εἶναι τῶν ὄντων. ἀμφοτέρως δὲ δύσχετον. αὐτὸ γὰρ μὴ ἢ τὸ ἐν οὐσία, ἀπὸ τῆς αὐτῆς εἶναι, ἀδύνατον τὸν ἀριθμὸν οὐσίας εἶναι. εἰ μὲν οὖν μὴ ἢ εἴρηται πᾶσι τῶν δι' ὅ. εἰ δὲ ἢ, ἢ αὐτῆς ἀπορία καὶ πᾶσι τῶν ὄντων. ἐκ ἑνός γὰρ τῶν εἶναι τῶν ἐστὶ αὐτῷ ἄλλο ἐν; ἀνάγκη γὰρ μηδὲν εἶναι. ἀπῶντα δὲ τῶν ὄντων, ἢ ἐν ἢ πολλὰ, ὡς ἐν ἕκαστον. εἴ μὲν ἀδύνατον αὐτῶν ἐν, καὶ μὲν τὸ Ζεύωνος ἀξίωμα ὅσον αὐτῆς. ὃ γὰρ μὴ τε πᾶσι τῶν μέτρων, μὴ τε ἀφαιρούμενον ποιεῖ ἢ μείζον, οὐ φασι εἶναι τῶν ὄντων, ὡς δηλονότι ὄντος μεγέθους τῶν ὄντων. καὶ εἰ μέγεθος, ὅμοιον γὰρ πᾶσι τῶν πρῶτων ὄντων. τὰ δὲ ἄλλα πᾶσι μὲν πᾶσι τῶν μέτρων ποιεῖ μείζον. πᾶσι δ' οὐτέν; ὅτι ὅτι πεδὸν τῶν γραμμῶν, στιγμή δὲ καὶ μονάς, οὐδαμῶς; ἀλλ' ὅτι ὅτι ὅτι τῶν θεωρεῖ φορικῶς, ἢ ὅτι ἐν δὲ χεῖρα εἶναι ἀδύνατον ἐν, ὡς τε ἢ οὕτως καὶ πᾶσι ἐκ ἑνός ὄντων ἔχει ἀπολογία. μείζον μὲν ἢ ποιεῖ, πλείων δὲ πᾶσι τῶν μέτρων τῶν ποιούτων. ἀλλὰ πᾶσι δὲ ἕνός τῶν οὐσίαν, ἢ πλείωνται ἐστὶν μέγεθος; ὅμοιον γὰρ καὶ πᾶσι γραμμῶν ἐκ στιγμή μὲν εἶναι φάσκειν. ἀλλὰ μὲν καὶ εἰ τις οὕτως ἢ πολλαίμοι, ὡς τε γίνεσθαι (καθὰ τὰς λέγουσι πίνας) ἐκ τῶν ἐνός αὐτῶν, καὶ ἄλλου μὴ ἐνός ἑνός τῶν ἀριθμῶν, οὐτέν ἢ τῶν ζητητέον ὅσα ἢ καὶ πᾶσι, ὅτι μὲν ἀριθμὸς, ὅτι δὲ μέγεθος ἐστὶ τῶν ἡμῶν, εἴ τῶν μὴ ἐν, ἢ ἀπιστοῦ καὶ ἢ αὐτῆς φύσις ἢ. οὐτε γὰρ ὅπως ἕνός καὶ ταύτης, οὐτε ὅπως ἕνός ἀριθμοῦ ἑνός καὶ ταύτης, ἢ οὐτ' αὐτῶν ταῖς μεγέθη, δὴλον.

κ. αὐτῶν
αὐτῶν

Scrib. videtur
μῆ-
ζον, ἢ ἑλα-
τον, ἢ.
Fonsc.

κ. εἶναι
γρ. ἐν δὲ
χεῖρα.
κ. εἶναι

Απειδὴ ἀλλῶ λυεῖ, πότερον οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ σώματα, καὶ ἐπιπέδα καὶ αἱ σημεῖα οὐσίαι τινές εἰσιν, ἢ οὐ.

Utrum entia mathematica sint substantia rerum, necne.

γρ. εἰ π. ε
αἴρ.

Τούτων δ' ἐχόμενη ἀπορία, πότερον οἱ ἀριθμοὶ, καὶ τὰ σώματα, καὶ ἐπιπέδα, καὶ αἱ σημεῖα οὐσίαι τινές εἰσιν, ἢ οὐ. εἰ γὰρ μή εἰσι, διαφύγει τὸ ὄν, καὶ τίνες αἱ οὐσίαι τῶν ὄντων· τὰ μὲν γὰρ πάθη, καὶ αἱ κινήσεις, καὶ τὰ πάθη, καὶ αἱ διατάξεις, καὶ οἱ λόγοι, ἕθενός δοκοῦσιν οὐσίαι σημαίνειν. λέγουσιν γὰρ πάντα καθ' ἑαυτοῦ μέρους τινός, καὶ οὐθέν τὸ δέ τι. ἀ δὲ αὐτὰ μάλιστα δοξεῖν σημαίνειν οὐσίαι, ὕδωρ καὶ γῆ, καὶ πῦρ, ὅτι τὰ σιμύετα σώματα σιμύεσθαι. τούτων δὲ θερμότητες μὲν καὶ ψυχρότητες καὶ τὰ ῥαυτά, πάθη, οὐκ οὐσίαι. τὸ δὲ σῶμα τὸ ταῦτα περιποιῶν, μόνον ἑαυτὸ μένει ὡς ὄν καὶ οὐσία τῆς οὐσίας. ἀλλὰ μὲν τὸ, τε σῶμα ἢ τὸν οὐσία τῆ ἐπιφανείας, καὶ αὐτὴ τῆς γραμμῆς, καὶ αὐτὴ τῆς μονάδος καὶ τῆς σημεῖος. τύποις γὰρ ὡρεῖται τὸ σῶμα. καὶ τὰ μὲν αὐτὰ σώματα ἐνδέχεται δοκεῖν εἶναι, τὸ δὲ σῶμα αὐτὸ τούτων εἶναι ἀδυνάτου. ὅθεν οἱ μὲν πολλοὶ καὶ οἱ πρότερον τῶν οὐσίαι καὶ τὸ ὄν σῶμα εἶναι, πάλλα δὲ τούτου πάθη ὡς τε καὶ ἀρχαὶ τῶν σωματιῶν, τῶν ὄντων εἶναι ἀρχαί. οἱ δὲ ὑστερον καὶ ποφώτερον τούτων εἶναι δοξάντες, ἀριθμοὶ. καθάπερ οὖν εἶπομεν, εἰ μή ἐστιν οὐσία ταῦτα, ὅλως ὁδεμία ἐστὶν οὐσία ὁδε ὄν οὐθέν. οὐ γὰρ δὴ πάθη συμβεβηκότα τούτοις, ἀξίον ὄντα καλεῖν. ἀλλὰ μὲν εἰ τῶν μὲν ὁμολογῶμεν, ὅτι μᾶλλον ἐστὶν οὐσία τὰ μήκη τῶν σωμάτων καὶ αἱ σημεῖα. ταῦτα δὲ μή ὁραμὲν ποίων αὐτῶν σωμάτων (ἐν γὰρ τοῖς αἰσθητοῖς ἀδυνάτου εἶναι) οὐκ αὐτῶν οὐσία ἕδεμία. ἐπιφανέσθαι ταῦτα πάντα διαίρεσθαι ὄντα τῶν σωμάτων, τὸ μὲν εἰς πλάτος, τὸ δὲ εἰς βάθος, τὸ δὲ εἰς μήκος. πρὸς δὲ τούτοις ὁμοίως ἐν εἶναι ἐν τῶν ὁποιοῦν ἄλλο. ὡς τ' εἰ μήτ' ἐν τῶν λίθων Ἑρμῆς, ὁδε τὸ ἡμίση τῶν κύβου ἐν τῶν κύβου οὕτως ὡς ἀφωρισμένοι, οὐκ ἀρα οὐδὲ ἐπιφανεία. εἰ γὰρ ὁποιοῦν, καὶ αὐτὴ δὴ ἡ αἰσθητοῦσα τὸ ἡμίση. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ γραμμῆς καὶ ἐπὶ σημεῖος καὶ μονάδος. ὡς τ' εἰ μάλιστα μὲν οὐσία τὸ σῶμα,

His autem consequens dubitatio est, **U**trum numerus, & corpora, superficies, & puncta aliquae substantiae sint, an non. Si enim non sunt, fugit nos quidnam ipsum ens, & quae entium substantiae sint. Passiones enim, & motus, & quae ad aliquid sunt, ipsaeque dispositiones, ac proportiones, nullius substantiam significare videntur. Cuncta etenim de aliquo subiecto dicuntur, nihilque horum ipsum est. Quae verò maximè substantiam videantur significare, sunt aqua, terra, & ignis, ex quibus composita corpora consistunt, horum caliditates quidem, & frigiditates, & huiuscemodi, passiones, non substantiae sunt: corpus verò solum, quod haec patitur, permanet, tanquam aliquod ens, & aliqua existens substantia. At verò corpus minus est substantia, quàm superficies; & superficies, quàm linea; & linea, quàm vnitas, & punctum. His enim corpus definitur. Et haec quidem videntur posse sine corpore esse, corpus verò absque his impossibile esse. Quare plures quidem, & antiquiores, substantiam quidem, & ens, putabant esse corpus, caetera verò huius passiones: ut & principia corporum, entium essent principia: posteriores verò, & illis sapientiores habiti, numeros. Quemadmodum ita diximus, si haec non sunt substantiae, nulla substantia, nec aliquod ens omnino est. Quae enim eis accidunt, non conuenit entia nominare. At si hoc idem conceditur, quòd longitudines, & puncta magis quàm corpora, substantiae sint, at qualia corpora haec sint, non videmus. (in sensibilibus namque impossibile est esse.) non erit profectò vlla substantia. Item, videntur haec omnia, dimensiones corporis esse, hoc quidem ad latitudinem, hoc verò ad profunditatem, illud verò ad longitudinem. Et ad haec, similiter inest in solido quaecunque figura. Quare si nec in lapide Mercurius, nec in cubo dimidium cubi, sic ut determinatum, ergo nec superficies. Nam si quaecunque, & ea profectò sit, quae dimidium determinat. Eadem autem ratio & de linea, puncto, & vnitate est. Quare si corpus maximè substantia est,

οὐδ' αἱ ἀρχαὶ τῶν ὄντων ἀριθμῶ ἔσονται πο-
 σαί πινες, ἀλλ' εἶδει. εἰ οὖν τῶν ἀναγκάσιον,
 καὶ τὰ εἶδη ἀναγκάσιον ἀφ' ἑαυτῶν εἶ). καὶ γὰρ εἰ
 μὴ καλῶς διακρίνοιν οἱ λέγοντες, ἀλλ' ἐστὶ
 τῶν ὁ βούλονται, ἔδωκεν ἀναγκάσιον λέγειν αὐ-
 τοῖς, ὅτι τῶν εἰδῶν οὐσία τις * ἕκαστον ἐστὶ, ἔου-
 ρην καὶ συμβεβηκός. ἀλλὰ μὴ εἶγε δὴ τῶν
 τὰ εἶδη εἶ), καὶ ἐν ἀριθμῶ τὰς ἀρχαί, ἀλλὰ
 μὴ εἶδει, εἰρήκα μὲν αὐτὴ συμβαίνει ἀναγκάσιον
 ἀδιώατα. σὺν γὰρ δὲ τούτω ἐστὶ τὸ ἀφ' ἑαυ-
 τῶν, πότερον διδάμει ἐστὶ τὰ σοιχία, ἢ τὴν
 ἕτερον ἕπον. εἰ μὲν γὰρ ἄλλως πως, πρὸς τῶν
 εἶδη ἔσται τῶν ἀρχῶν ἄλλο. πρὸς τῶν γὰρ ἡ
 διδάμεις ἐκείνης τῆς αἰτίας τὸ δὲ διδάμειν ἔσται
 ἀναγκάσιον ἐκείνως πρὸς ἕχθιν. εἰ δ' ἐστὶ διδά-
 μει ἰὰ σοιχία, ἐσδέχεται μὴδὲν εἶ) τ' ὄντων. δι-
 τάτων γὰρ εἶ) ἔτ' ἐμὴ πῶ ὄν. γίνεσθαι μὲν γὰρ τὸ
 μὴ ὄν. οὐδὲν δὲ γίνεσθαι τῶν εἶ) ἀδιώατων.
 ταῦτα τε οὖν τὰς ἀπορίας ἀναγκάσιον ἀπορή-
 σαι πρὸς τῶν ἀρχῶν, καὶ πότερον καθόλου εἶ-
 σιν, ἢ ὡς λέγουσιν τὰ καθέκαστα. εἰ μὲν γὰρ
 καθόλου, ἔσται ἕσονται οὐσία. οὐδὲν γὰρ τῶν κα-
 τῶν τὸ δὲ ἡ σημαίνει, ἀλλὰ τῶν ὄντων. ἡ δ' οὐσία
 τῶν εἶ). εἰ δ' ἐστὶ τῶν εἶ), * καὶ ἐκείναι τὸ
 κριτὴ κατηγορεύμενον, πολλὰ ἔσται ζῶα, ὁ
 Σωκράτης αὐτός τε, ἔτ' ὁ ἀνθρώπος, ἔτ' ὁ ζῶον,
 εἰ ἄρ' σημαίνει ἕκαστον τῶν εἶ) καὶ ἐν. εἰ μὲν οὖν
 καθόλου αἱ ἀρχαί, ταῦτα συμβαίνει. εἰ δὲ μὴ
 καθόλου, ἀλλ' ὡς τὰ καθέκαστα, ἔσται ἕσονται
 ἕπισημῶν. καθόλου γὰρ αἱ ἕπισημῶν πρῶτων.
 ὡς τ' ἔσονται ἀρχαὶ ἕτεροι πρὸς τῶν ἀρ-
 χῶν καθόλου κατηγορεύμενα, ἄρ' ἂν μέλλῃ
 ἔσονται αὐτῶν ἕπισημῶν.

α. εἰ καὶ τῶν

γρ. ἐκ δὲ -
τατα

A nec entium principia aliqua numero aliquot,
 sed specie erunt. Si itaque hoc necessarium
 est, & species propterea necesse est esse. Et-
 enim quamquam non bene declarent, qui
 hæc dicunt, hoc tamen est, quod volunt: &
 necesse est eis hoc dicere, quod specierum
 vnaquæque substantia quædam sit, & nulla
 secundum accidens. At verò si ponemus
 species esse, & principia vnum numero non
 specie esse, diximus quæ impossibilia ne-
 cesse est accidere. His autem propè est du-
 bitare, vtrum potentia, an alio quodam mo-
 do elementa sint. Si enim alio quodam mo-
 do, erit aliquid aliud principiis prius: po-
 tentia namque, prior illa causa est. Non est
 autem necesse, vt omne, quod potentia est,
 illo modo se habeat. Quòd si elementa po-
 tentia sunt, contingit nihil entium esse.
 Possibile enim est esse, etiam quod nondum
 est. Fit enim quod non est, sed nihil eorum
 fit, quæ esse impossibilia sunt. Ex his itaque
 de principiis, dubitationibus, necesse est
 dubitare. Et vtrum vniuersalia sint, an (vt
 dicimus) singularia. Si enim vniuersalia,
 non erunt substantiæ. Nihil enim commu-
 nium, quod quid, sed quale quid, signifi-
 cat: substantia, quod quid. Quòd si quod
 communiter prædicatur, quod quid sit, &
 exponi possit, multa animalia erunt ipse
 Socrates, & homo, & animal: si singula
 quidem, quod quid, & vnum significant.
 Si igitur principia vniuersalia sunt, hæc
 accidunt. Quòd si non vniuersalia sint,
 sed vt ipsa singularia, non erunt scibilia.
 Iplius enim vniuersalis, omnium scientiæ
 sunt. Quare erunt alia principia priora de
 principiis vniuersaliter prædicata, si sit qui-
 dem eorum futura scientia.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΩΝ
 ΜΕΤΑΦΙΣΙΚΑ, Β'.

ΚΕΦΑΛ. α'.

Τί θεωρεῖ αὐτὴ ἡ ἕπισημῶν.

ΕΣΤΙΝ ἕπισημῶν τις, ἡ θεωρεῖ
 τὸ ὄν ἢ ὄν, καὶ τὰ τούτω ἕπισημῶν
 τα καθ' αὐτό. αὐτὴ δὲ ἐστὶν ἕπισημῶν
 μὲν τῶν ἐν μέρει λεγομένων ἡ αὐτὴ. ἕπισημῶν
 γὰρ τῶν ἄλλων ἕπισημῶν καθόλου πρὸς τῶν
 ὄντος ἢ ὄν. ἀλλὰ μέρους αὐτῶν ἡ ἀποτεμνό-
 μενα, θεωροῦσι πρὸς τῶν τῶν συμβεβηκός, ὅτι
 αἱ μαθηματικὴ καὶ τῶν ἕπισημῶν. ἐπεὶ δὲ τὰς
 ἀρχαί καὶ τὰς ἀκροτάτας αἰτίας ζητῶμεν,

ARISTOTELIS STAGIRITÆ
 METAPHYSICORVM

LIBER IV.

CAPVT I.

E Ens vt ens esse Metaphysicæ subiectum.

EST quædam scientia, quæ
 speculatur ens, prout ens est;
 & quæ ei per se insunt. Hæc
 autem, nulli earum quæ in
 parte dicuntur, eadem est: nullæ nam-
 que ceterarum, vniuersaliter de en-
 te, prout ens est, confide-
 rant, sed etiam aliquam partem ab-
 scindentes, quod ei accidit, speculan-
 tur, vt mathematicæ scientiæ. Cùm autem
 principia & supremas causas queramus,
 præc

pater quod alicuius naturæ per se necesse est eas esse. Si igitur illi etiam quientium elementa quærent, ista principia quærebant, necesse est etiam elementa entis non secundum accidens esse, sed prout entia sunt. Quare nobis quoque entis, prout entis, primas causas accipiendum est.

CAPVT II.

Esse vnius scientie de ente ut ens est, agere, quia ens ut sic, est vnum analogicè.

ENS autem multipliciter quidem dicitur, verum ad vnum, vnamque quandam naturam, & non æquiuocè: sed quemadmodum omne sanum ad sanitatem: quoddam eo quod conseruat: quoddam eo quod facit: quoddam eo quod signum sanitatis: quoddam verò, quod capax eius est: & medicinale, ad medicinam. Quoddam enim eo quod habet medicinam, medicinale dicitur: quoddam propterea, quod natura aptum ad eam sit: quoddam propterea, quod opus medicinae sit: eodem modo cætera quoque accipiemus: ita & ens multipliciter quidem dicitur, sed totum ad vnum principium. Quædam enim, quoniam substantiæ, entia dicuntur: quædam, quoniam passiones substantiæ: quædam, quoniam via ad substantiam, aut corruptiones, aut priuationes, aut qualitates, aut effectiua, aut generatiua substantiæ, siue eorum quæ ad substantiam dicuntur, aut aliquorum ex his negationes, aut substantias. Quare & ipsum non ens, esse non ens dicimus. Quemadmodum igitur sanorum omnium vna scientia est, ita & de cæteris est. Non enim solum eorum quæ secundum vnum dicuntur, verum etiam eorum quæ ad vnam naturam dicuntur, vnius scientiæ est speculari. Etenim hæc etiam quodammodo secundum vnum dicuntur. Pater itaque vnius esse, & entia prout entia speculari. Vbique autem propriè primi, & ex quo cætera pendent, & propter quod dicuntur, scientia: quod si hoc substantia est, oportet profectò, vt substantiarum principia & causas philosophus habeat. Omnis autem generis, & sensus vnus vnius, & scientia: veluti grammatica vna existens, omnes voces speculari. Quare entis quoque quot species sunt, & species specierum speculari, vnius scientiæ genere est. Si itaque ens, & vnum idem, ac vna natura sunt, propterea quod se inuicem sequuntur, quemadmodum principium, & causa, non quod vna ratione significantur, nihil quidem refert, si etiam similiter putabimus, quinimò magis proderit.

Tom. IV.

A δηλον ὡς φύσεως ἑνὸς αὐτὰ ἀναγκασίον εἶναι καθ' αὐτὴν. εἰ οὖν καὶ οἱ τὰ σοιχεῖα τῶν ὄντων ζήλουτες, αὐτὰς τὰ ἀρχαῖς ἐζητοῦσι, ἀνάγκη ἔσται σοιχεῖα τῶν ὄντων εἶναι μὴ καὶ συμβεβηκός, ἀλλ' ἢ ὄντα. εἰ δὲ ἡμῖν τῶν ὄντων ἢ ὄντα, αὐτὰ περὶ αἰτίας ληπτέον.

ΚΕΦΑΛΑ Β'.

B Οὐ μίας ὀπίστημις τὸ ὄν θεωρῆσαι, ἔσται ὑπερβολὴ αὐτῶν, ἢ ὄν.

T O δὲ ὄν, λέγεται μὴ πολλὰ χῶς, ἀλλὰ πρὸς ἓν ἑνὸς μίαν ἑνὴν φύσιν, καὶ οὐχ ὁμοιότητος, ἀλλ' ὡς περὶ καὶ τὸ ὑγεινὸν ἀπὸ πρὸς ὑγείας, ἔσται μὴ τὰ φυλάττειν, ἔσται τὰ ποιεῖν, ἔσται δὲ ὡς σημεῖον εἶναι τῆς ὑγείας, ἔσται δὲ δεκτικὸν αὐτῆς. ἔσται τὸ ἰατρικὸν πρὸς ἰατρικῶν. ἔσται μὴ γὰρ τὰ εἶναι ἰατρικῶν, λέγεται ἰατρικὸν, τὸ δὲ τὰ θύφους εἶναι πρὸς αὐτῶν, τὸ δὲ ὡς ἔργον εἶναι τῆς ἰατρικῆς. ὁμοίως δὲ ἔσται ἀλλὰ ληψόμενα λεγόμενα τοῖσι. οὕτως δὲ ἔσται ὄν λέγεται πολλὰ χῶς μὴ, ἀλλὰ πρὸς πρὸς μίαν ἀρχὴν. τὰ μὴ γὰρ, ὄν οὐσία, ὄντα λέγεται, τὰ δὲ ὅτι πάτη οὐσίας, τὰ δὲ ὅτι ὁδὸς εἰς οὐσίας, ἢ φθοραὶ, ἢ σερήσεις, ἢ ποιότητες, ἢ ποιητικὰ ἢ γνηθτικὰ οὐσίας, ἢ τῶν πρὸς τῶν οὐσίας λεγόμενων, ἢ πρῶτων ἑνὸς ἀποφάσεις, ἢ οὐσίας. εἰ δὲ καὶ τὸ μὴ ὄν, εἶναι μὴ ὄν φαρμῶν. καθάπερ οὖν καὶ τῶν ὑγεινῶν ἀπὸ πρῶτων μία ὀπίστημις ἔσται, ὁμοίως τῶν ἔσται ἔσται τῶν ἄλλων. οὐ γὰρ μόνον τῶν καθ' ἓν λεγόμενων ὀπίστημις ἔσται θεωρῆσαι μίας, ἀλλὰ ἔσται πρὸς μίαν λεγόμενων φύσιν. ἔσται γὰρ αὐτὰ ἔσται πρὸς μίαν λέγεται καθ' ἓν. δηλον οὖν ὄν καὶ τὰ ὄντα μίας θεωρῆσαι ἢ ὄντα. πρῶτα γὰρ δὲ κυρίως τῶν πρῶτων ἢ ὀπίστημις, καὶ εἰ οὐ τὰ ἀλλὰ ἠρτήσται, καὶ δι' ὃ λέγεται. εἰ οὖν τῶν ἔσται ἢ οὐσία, τῶν οὐσιῶν αὐτῶν δέοι τὰς ἀρχαῖς ἔσται αἰτίας ἔχειν τὸ φιλόσοφον. ἀπὸ μὲν δὲ γένους, καὶ ἀποφάσεις μία εἶδος καὶ ὀπίστημις ὄν γραμματικὴ μία οὐσία, πάσας θεωρεῖται τὰς φωνάς. εἰ δὲ τῶν ὄντων ὅσα εἶδη θεωρῆσαι, μίας ἔσται ὀπίστημις τὰς γένει, τὰ τε εἶδη τῶν εἰδῶν. * εἰ δὲ τὸ ὄν ἔσται τὸ ἐν αὐτῶν, καὶ μία φύσις, τὰ ἀκολουθεῖν ἀλλήλοις, ὡς περὶ ἀρχῆς καὶ αἰτίου, ἀλλ' οὐχ ὡς ἐπὶ λόγῳ δηλούμενα. εἰ δὲ φέρει ὅτι ἔσται οὐδ' αὐτῶν ὁμοίως ὑποβωλῶν, ἀλλὰ ἔσται πρὸς ἔργου μάλλον. αὐτὸ γὰρ εἰς αἰθερῶν, καὶ ὡν αἰθερῶν, καὶ

Leg. videtur. is de pon, ait Font.

Cc

Φανερόν οὖν καὶ ἐν τούτων, ὅτι μίας ἐπιστήμης
 γρ. π. ο. γ. ο. * ὅ ὄν θεωρήσασιν. πρῶτα γὰρ ἢ ἐν ἀρχῇ, ἢ ὅτι
 ἐν ἀρχῇ. ἀρχὴ δὲ ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης, τὸ ἢ καὶ
 τὸ πλήθος. ταῦτα δὲ μίας ἐπιστήμης, εἴτε καθ'
 ἐν λέγεσθαι, εἴτε μὴ, ὡς περὶ ἴσους ἔχει τὰληθές.
 ἀλλ' ὁμοίως εἴτε πολλὰ γὰρ λέγεσθαι τὸ ἐν, πρὸς
 τὸ πρῶτον ἀλλ' αἰαζήσεσθαι, καὶ τὰ ἐπιστήμια
 ὁμοίως. Ἐὰν γὰρ τὸ, καὶ εἰ μὴ ὅτι τὸ ὄν ἐστὶ
 ἐν καθόλου, καὶ ταῦτο ἐπὶ πρῶτον, ἢ χωριστὸν,
 ὡς περὶ ἴσους ὁκ' ἐστίν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς ὅ
 ἐν, τὰ δὲ ὅτι ἐφεξῆς. Ἐὰν γὰρ τῶν ἕ τῶν γεω-
 μέτρων θεωρήσασιν, ἢ ὅ ἐπιστήμια, ἢ τέλειον, ἢ
 ἐν, ἢ ὄν, ἢ ταῦτόν, ἢ ἐπερὸν, ἀλλ' ἢ ὅτι ἕπο-
 θέσεως. Ὅτι μὲν οὖν μίας ἐπιστήμης τὸ ὄν ἢ ὄν
 θεωρήσασιν, Ἐπὶ τὰ ἕποσιν ἀρχὴν αἰατῶν ὄν, δηλοῦν
 Ἐπὶ ἕ τὸ μόνον τῆς οὐσίαν, ἀλλὰ Ἐπὶ τῶν ἕποσιν
 χόντων ἢ αὐτὴ θεωρητικὴ, τῆς τε εἰρημύων, Ἐ
 πρὸς πρῶτον Ἐπὶ ἕ τῶν, καὶ γὰρ καὶ εἰ-
 δοίς, Ἐπὶ ὄλου Ἐπὶ μέρεσι, καὶ τῆς ἄλλων τῆς
 ριούτων.

Κ Ε Φ Α Λ. γ.

Ὅτι φιλοσοφίας ὅτι σκέψις ἐστὶ πρὸς μαθη-
 ματικῶν ἀξιωμαίων, καὶ πρὸς
 τῆς οὐσίας.

γρ. β. μα-
λε.

Λεκτέον δὲ, πόθεν μίας ἢ ἑτέρας ἐπι-
 στήμης, πρὸς τῆς ἐν τοῖς μαθημασι
 καλουμένων ἀξιωμαίων, Ἐπὶ τῆς οὐσίας.
 Φανερόν δὲ, ὅτι μίας τε καὶ τῆς τῆς φιλοσόφου
 Ἐπὶ τῆς οὐσίας ὅτι σκέψις. ἀπασιν γὰρ ὁ πρῶ-
 χει τοῖς οὐσίαν, ἀλλ' οὐ γὰρ πρὸς ἑτέρας ἰδίᾳ
 τῆς ἄλλων. Ἐπὶ τῆς οὐσίας μὲν πρῶτον, ὅτι τῆς ὄν-
 τος ὅτι ἢ ὄν, ἕκαστον δὲ τὸ γένος * ὄν. Ἐπὶ τῆς
 σπουδῆς δὲ γινώσκων, ἐπὶ ὅτι αὐτοῖς ἰσχυρόν. τῆς το
 ὅτι ὅτι, ὅσον ἐπέχει τὸ γένος πρὸς οὐ φέρεται
 τῆς ἀποδείξεως. ὡς τ' ἐπὶ δηλοῦν ὅτι ἢ ὄντα ὁ-
 πρὸς καὶ πᾶσι. (τῆς γὰρ αὐτοῖς τὸ χριστόν) τῆς πρὸς
 τὸ ὄν ἢ ὄν γινώσκων, καὶ πρὸς τῶν ὅτι ἢ ὄντα ἢ θεω-
 εία. ἀπὸ τῶν ὄντων ἢ καὶ μέρεσι ἐπισχεπομένων
 ἐγχαίρει λέγειν ἢ πρὸς αὐτῶν, εἴ ἢ ἀληθῆ ἢ μὴ,
 οὐτε γεωμετρίας, οὐτ' ἀριθμητικῆς. ἀλλὰ
 τῆς φυσικῆς ἐπιστήμης, εἰς ἕ τῶν δρῶντες. μέ-
 νον γὰρ ὅσον πρὸς τῆς ὄλης φύσεως σχεπεῖν,
 καὶ πρὸς τῆς ὄντος. ἐπὶ ὅτι ὅτι ἐπὶ τῆς φυσικῆς
 πρὸς δρῶντες. (ἐν γὰρ πρὸς γένος τῆς ὄντος ἢ
 φύσεως) τῆς καθόλου Ἐπὶ τῆς πρὸς πρῶτον
 ἕ τῶν θεωρητικῶν, καὶ ἢ πρὸς τῶν ὄντων ὄν εἰς σκέ-
 ψις. ἐστὶ ὅτι ὄντος Ἐπὶ τῆς φυσικῆς, ἀλλ' ἢ πρῶτον.

A Cuncta etenim, aut contraria, aut ex con-
 trariis, principia verò contrariorum, vnum
 & pluralitas. Hæc autem, vnius scientiæ,
 siue secundum vnum dicantur, siue non, si-
 cuti fortassis & veritas se habet. Et quamuis
 vnum multipliciter dicatur, ad primum
 tamen cætera reducuntur: & contraria, si-
 militer. Ac propterea etsi ens aut vnum,
 non est vniuersale, & idem in omnibus, aut
 separatum, sicuti fortassis non est, hæc ni-
 hilo minus ad vnum, illa verò consequen-
 B ter. Et propterea, non est geometria,
 quid contrarium aut perfectum, aut v-
 num, aut ens, aut idem, aut diuersum
 sit, speculari, nisi ex supposito. Quod
 igitur vnius scientiæ est ens, prout ens
 est, & quæ ei prout enti insunt, speculari
 manifestum est: & quod non solum sub-
 stantiarum, verum etiam eorum quæ sub-
 stantiis insunt, eadem speculatiua est, ac
 illorum quæ dicta sunt, & de priori & po-
 steriori, & genere & specie, & toto & par-
 te, cæterisque huiusmodi.

CAPVT III.

*Vtrum vnius sit scientiæ, an diuersarum, de
 iis quæ in mathematicis vocantur
 axiomata, & de substantia
 agere.*

Dicendum autem est, vtrum vnius
 an alterius scientiæ est, de iis quæ
 in mathematicis dignitates nominan-
 tur, & de substantia speculari, patet
 D utique quod vnius est, & eius quæ phi-
 losophi est, consideratio. Omnibus enim
 entibus insunt, sed non alicui generi se-
 paratim ab aliis. Et omnes quidem vtuntur,
 quia entis, prout entis sunt. Vnumquodque
 autem genus, ens. Ac catenus vtuntur,
 quatenus eis satis est. Hoc autem est, quan-
 tum illud continet genus, de quo demon-
 strationes afferunt. Quare cum pateat,
 quod prout entia sunt, eis insunt, (hoc
 namque eis commune est,) illius de his spe-
 culatio est, cuius est, de ente, prout ens est,
 E cognoscere. Propter quod nemo eorum
 qui particulariter considerant, conatur
 aliquid de eis, siue quatenus vera, siue
 non, dicere. Nec enim geometra, nec arith-
 meticus, sed naturalium quidam meri-
 tò hoc facientes. Soli namque putabant,
 & de tota natura, & de ente considerare.
 Cum autem aliquis adhuc superior natura-
 li sit, (natura namque vnum quoddam entis
 genus est,) illius vniuersalis, & circa pri-
 mam substantiam speculatiui, profectò
 fuerit de his etiam consideratio. Est autem
 physica, sapientia quædam, sed non prima.

Quæcunque verò quidam eorum, qui de veritate dicunt, quonam modo oporteat admitti, dicere conantur, propter ignorantiam Analyticorum hoc faciunt. Oportet enim accedere, hæc edoctum, sed nequaquam, dum audiunt, quærere. Quòd itaque philosophi, & eius, qui de tota substantia, quoad natura fert, speculatur, etiam de principiis syllogisticis est considerare, manifestum est. Decet autem illum, qui maximè circa quodque genus cognoscat, vt dicere habeat certissima rei principia. Quare & illum, qui de entibus, prout entibus, omnium certissima: hic autem est philosophus. Omnium autem certissimum principium est, circa quod impossibile est mentiri. Notissimum etenim vt huiusmodi sit, necesse est; circa namque illa, quæ non cognoscunt, decipiuntur omnes. Et non ex suppositione: quod enim necesse est illum habere, qui quoduis entium intelligat, hoc non est suppositio. Quod autem cognoscere illum necesse est, qui aliquid cognoscat, necesse est vt veniat habens illud. Quòd igitur tale principium, omnium certissimum est, patet. Quid autem illud sit, deinceps dicamus. Idem enim simul inesse, & non inesse eidem, & secundum idem, impossibile est. Et quæcunque alia annotaremus, sint ad logicas difficultates annotata. Hoc autem omnium est principiorum certissimum: habet etenim dictam annotationem. Impossibile namque est, quempiam idem putare esse & non esse, quemadmodum quidam Heraclitum dicere arbitrabantur. Non enim necesse est, quæcunque quis dicat, ea etiam putare. Quòd si non contingit inesse eidem contraria, (annotentur autem à nobis, etiam huic propositioni consueta,) contraria verò opinio opinioni est, quæ contradictionis est; patet, quòd impossibile est, simul eundem idem arbitrari esse, & non esse: simul etenim haberet opiniones contrarias, qui de ea re haberetur mendax. Quare omnes demonstrationes ad hanc ultimam opinionem reducunt. Natura etenim hæc cæterarum quoque dignitatum omnium principium est.

A ὅσα δ' ἐγγχείροισι τῶν λεγόντων ἕνές αὐτῆς ἀληθείας, ὃν ἔχον διὰ ἀποδείξεως, δι' ἀπαγωγῆς αὐτῆς ἀναλυτικῶν τῶν δρωσῶν. διὰ γὰρ αὐτῶν ἡκεῖν ἀποδείξεως, ἀλλὰ μὴ ἀκρῶν ζῆτειν. ὅτι μὲν οὖν τῶν φιλοσόφου καὶ τῶν αὐτῆς πάσης τῆς οὐσίας θεωρητικῆς ἠπέφυκε, ἔπειτα τῶν συλλογιστικῶν ἀρχῶν ἔστιν ἐπισημασθῆναι, δῆλον. ἀποδείκει δὲ τὸν μάλιστα γνωρίζοντα αὐτῆς ἕκαστον γένος, ἔχειν λέγειν τὰς βεβαιότητας ἀρχαί τῶν ἀποδείξεων ὥστε ἔπειτα αὐτῶν ὄντων ἢ οὐκ ὄντων, τὰς ἐπισημάτων βεβαιότητας. ἔστι δ' ἔπειτα ὁ φιλόσοφος. βεβαιότητα δ' ἀρχὴ πασῶν, αὐτῆς ἡ ἀναγκαῖα ἀδύνατον. γνωριμότητα τε γὰρ ἀναγκαῖον εἶναι τῶν αὐτῶν (αὐτῶν γὰρ ἀμὴ γνωρίζουσιν, ἀπατήσασθαι πάντες) ἔπειτα ἀνυπόθετον. ἡ γὰρ ἀναγκαῖον ἔχειν τὸν ὀτιοῦν ξυμπίπτει τῶν ὄντων, τῶν οὐκ ὑπόθεσις. ὁ δὲ γνωρίζειν ἀναγκαῖον τῶν ὀτιοῦν γνωρίζοντι, καὶ ἡκεῖν ἔχοντα ἀναγκαῖον. ὅτι μὲν οὖν ἡ αὐτῆς γὰρ ἕνους πασῶν βεβαιότητα ἀρχὴ, δῆλον. τίς δ' ἔστιν αὐτὸ μὲν αὐτῶν λέγωμεν. τὸ γὰρ αὐτὸ ἀμὰ ὑποαρχεῖν καὶ μὴ ὑποαρχεῖν, ἀδύνατον τῶν αὐτῶν ἔπειτα αὐτῶν. καὶ ὅσα ἀλλὰ ἀποδείξεως ἀμὰ αὐτῶν, ἔπειτα ἀποδείξεως ἀμὰ αὐτῶν τὰς λογικὰς διεσχευίας. αὐτῆ δ' ἀπασῶν ἔστι βεβαιότητα τῶν ἀρχῶν. ἔχει γὰρ τὸν εἰρημῶνος ἀποδείξεως ἀδύνατον γὰρ ὀτιοῦν αὐτὸ ὑπολαμβάνειν εἶναι, ἔπειτα μὴ εἶναι, καθάπερ ἕνές οἰοῦνται λέγειν Ἡρακλείτου. ὅτι ἔστι γὰρ ἀναγκαῖον αὐτῆς λέγειν αὐτῶν καὶ ὑπολαμβάνειν. εἰ δὲ μὴ ἐνδέχεται ἀμὰ ὑποαρχεῖν τῶν αὐτῶν τὰς ἐπισημάς, (ἀποδείξεως δ' ἡμῶν καὶ αὐτῶν τῆς ἀποδείξεως τῶν εἰρημῶνος, ἐπισημάς δ' ἔστι δόξα δόξη ἰσότητος ἀντιφάσεως. φανερόν ὅτι ἀδύνατον ἀμὰ ὑπολαμβάνειν τὸν αὐτὸν εἶναι καὶ μὴ εἶναι τὸ αὐτὸ. ἀμὰ γὰρ αὐτῶν ἔχει τὰς ἐπισημάς δόξας ὁ διεσχευμένος αὐτῶν τούτου. διὸ πάντες ἀποδεικτικῶς, εἰς αὐτῶν ἀνάγκη ἐσχάτῳ δόξαι. φύσει γὰρ ἀρχὴ ἔπειτα ἄλλων ἀξιωματικῶν αὐτῶν πάντων.

CAPVT IV.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

Vtrum fieri possit ut idem sit atque non sit.

Ὅτι καὶ πάντως φάναι ἢ ἀποφάναι δῆμιος, καὶ ἔπειτα ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ εἶναι ἔπειτα μὴ εἶναι.

SVnt autem quidam, qui (vt diximus) Sipsi quoque dicunt contingere idem esse, & non esse, & ita arbitrari. Vtuntur Tom. IV.

ΕΙΣΙ δὲ ἕνους οἱ (καθάπερ εἰπομεν) αὐτοὶ τε ἐνδέχεται φάσαι τὸ αὐτὸ εἶναι, καὶ μὴ εἶναι, καὶ ὑπολαμβάνειν ἕνους. γὰρ δὲ Cc ii)

Scr. ως
δω.

Ca. 1. 1. 1.
de parti-
bus Ani-
mal.

veff. pau-
ld aliter
legiffe
vid mi-
nus re-
atē.
Quidam
codd ου
non hab.
vid. Alex.
γρ. εἰ αὐτῶ
α. al εἰ
ε αὐ.

γρ. ἰσ.
λέγει χρω-
μῶδες γι τῶ
λόγῳ ex
Gloss. vt
videtur.
vid. Alex.
κ. εἰ γδ. α.
qui. leg.
εἰ αὐτ.

γρ. πὶ ζῶν
δῖπ.
κ. εἰ ἄλ-
λων ἔπει-
sic qu in-
terpr.
veff. αἰ.
κτ. ἄλ.
δῖπ. π.
αἰ. π. εἰ
π. α.

δὲ τὸ λόγῳ τούτῳ πολλοὶ εἰ τῆς αὐτῆς φύσεως. ἢ μᾶλλον εἰλήφην * ἀδυνάτου ὄντος
ἀμα εἶ) καὶ μὴ εἶ), καὶ ἀφ' αὐτοῦ ἐδέξατο
ὅτι βεβαίως αὐτῆ τῆς ἀρχῶν πασῶν. ἀξιοῦ-
σι δὲ εἰ τῆς ἀποδεικνύμεναι δι' ἀπαδύ-
σία. ἔστι γὰρ ἀπαδύσία, * τὸ μὴ γινώσκειν τί-
νων δεῖ ζητεῖν ἀποδείξιν, καὶ τίνων οὐ δεῖ. ὅλως
μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς ἀδυνάτου ἀποδείξιν εἶ). εἰς
ἀπειρον γὰρ αὐ βαδίσοι. ὥστε μὴ δὲ οὕτως
εἶναι ἀποδείξιν. εἰ δὲ ἴνα μὴ δεῖ ζητεῖν
ἀποδείξιν, τίνα ἀξιοῦσιν εἶναι μᾶλλον τῆς αὐ-
τίου ἀρχῆς, οὐκ δὲ ἔχει εἰπεῖν. ἔστι δὲ ἀ-
ποδείξαι ἐλεγκτικῶς καὶ αὐτῆ τούτου ὅτι ἀδύ-
νατον, δὲ μόνον τί λέγει ὁ ἀμφισβητῆς. αὐτὸ δὲ
μηδὲν, γὰρ εἰς τὸ ζητεῖν λόγον, ὡς εἰς τὸν μη-
θενός ἔχοντα λόγον, ἢ μηδὲνα ἔχει λόγον.
ὁμοίως γὰρ φυτῶν ὁ τοῖος, ἢ τοῖος. τὸ δὲ
ἐλεγκτικῶς ἀποδείξαι, λέγω ἀφ' ἑαυτοῦ φέρειν,
καὶ τὸ ἀποδείξαι. ὅτι ὁ ἀποδεικνύων μὲν δὲ
δοξοῖται ἀπειθεῖν τὸ εἶναι ἀρχῆς. * ἀλλου δὲ τῆ
τοιοῦτου ἀπίου ὄντος, ἐλεγχος δὲ εἶναι, εἰ οὐκ
ἀποδείξιν. ἀρχῆ δὲ ὡς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἀρχῆς
τα, * οὐ τὸ ἀξιοῦν, ἢ εἶ) ἢ λέγειν, ἢ μὴ
εἶ). (τῆς μὲν γὰρ τὰ ἀρχῆς ἀρχῆς ἀρχῆς, τὸ
δὲ ἀρχῆς ἀρχῆς,) ἀλλὰ τὸ σημαίνειν γὰρ πῆ,
* εἰ ὡς αὐτῶ εἰ ἄλλω. τῆς γὰρ ἀνάγκη, εἰ-
περ λέγει πῆ. εἰ γὰρ μὴ, οὐκ δὲ εἶναι τῶ τοῖου-
του λόγος, οὐδ' αὐτῶ ὡς αὐτῶν, οὐτε
πρὸς ἄλλον. αὐτὸ δὲ πῆ τῆς διδῶ, ἔστι ἀπο-
δείξιν. ἢ δὲ γὰρ ἔστι ὡς εἰρημένον. ἀλλ' αἰ-
τιος οὐχ ὁ ἀποδεικνύων, ἀλλ' ὁ ἀποδεικνύων
αἰτιῶν γὰρ λόγος, * ἀποδεικνύων λόγος. ὡς αὐ-
τῶν μὲν οὐκ ἀληθῶν, ὡς τῆς αὐτῶ ἀληθῶς, ὅτι
σημαίνει τὸ ὄνομα τὸ εἶ) ἢ μὴ εἶ) τοῦ. ὡς τ'
οὐκ δὲ πῆ οὕτως καὶ οὐχ οὕτως ἔχει. εἶ), *
εἰ ἀδυσπραγίας σημαίνει εἶναι, ἔστι τῆς τῶ ζῶν
δίππου. λέγω δὲ τὸ εἶναι σημαίνειν τῆς. * εἰ
τῆς ἔστιν ἀδυσπραγίας, αὐτὸ ἢ πῆ ἀδυσπραγίας, τῆς
ἔστι τὸ ἀδυσπραγίας εἶ). ἀφ' ἑαυτοῦ δὲ οὐδὲν,
οὐδ' εἰ πλείως ἢ φαίη σημαίνειν, μόνον δὲ
ὡς εἰρημένα. τελεῖν γὰρ αὐτὸ ἑκάστα λόγῳ εἶ-
τερον ὄνομα. λέγω δὲ οὐ, εἰ μὴ φαίη τὸν ἀ-
δυσπραγίας σημαίνειν, πολλὰ δὲ, ὡς ἐνός μὲν
εἰς λόγος, * τὸ ζῶν, τὸ δίππου. εἰσὶ δὲ, * εἰ ἔτε-
ρον πλείους, ὡς εἰρημένοι δὲ τὸν ἀριθμόν. τελεῖν
γὰρ αὐτῶ ὄνομα, καὶ ἑκάστον τῆς λόγων. εἰ δὲ
μὴ τελεῖν, ἀλλ' ἀπειρα σημαίνειν φαίη, φαίη ἔν
ὅτι οὐκ αὐτῶ εἶναι λόγος. τὸ γὰρ μὴ εἶναι σημαίνειν, εἶ-
θεν σημαίνειν ὅτι μὴ σημαίνοντων δὲ τῆς ὀνομα-
των, * ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς ἀλήθειαν,

A autem hac oratione multi quoque eorum
qui de natura tractant. Nos autem nunc
accepimus, tanquam impossibile sit, de
eodem simul esse, & non esse. Et per hoc
monstrauimus, quodd certissimum hoc cun-
ctorum principium est. Conantur autem
quidam, hoc quoque probare, propter
ignorantiam. Est etenim ignorantia, nes-
cire quorum oportet querere demonstra-
tionem, & quorum non: etenim omnino
impossibile est, omnium esse demonstra-
tionem. In infinitum namque progredere-
retur: quare nec hoc modo esset demon-
stratio. Si autem aliquorum non oportet
querere demonstrationem, quod ma-
gis principium esse tale iudicarent, dice-
re non haberent. Est autem etiam de hoc
demonstrare, redarguendo quod impossi-
bile est, dummodo aliquid dicat, qui
dubitatur. Quodd si nihil, ridiculum est
querere rationem ad eum qui nullius ha-
bet rationem, quatenus nullam habet ra-
tionem: similis namque plantæ talis est,
provt talis est. Demonstrare verò redar-
guendo, dico differre à demonstratione:
quia qui demonstraret, videretur quere-
re quod à principio, cum aliter huiusce
causa sit redargutio, & non demonstratio:
Principium verò ad hæc omnia non petere,
vt aut esse aliquid, aut non esse di-
cat: (hoc enim fortassis aliquis esse pu-
taret, quod à principio petere) sed aliquid
significare & sibi ipsi, & alteri. Hoc enim
necesse est, siquidem aliquid dicat. Quodd
si non, tali non esset sermo, nec sibi ad se
ipsum, nec ad alium. Si autem aliquis hoc
concedat, erit demonstratio. Iam enim
erit aliquid determinatum. Attamen non
qui demonstrat, sed qui sustinet, causa
est. Tollens enim orationem, sustinet ora-
tionem. Primò igitur manifestum est, hoc
ipsum verum esse, quodd nomen esse hoc,
aut non esse significat. Quare non vtique
omne ita, & non ita, se habet. Item, si
homo vnum significat, fit autem hoc ani-
mal bipes: dico autem vnum significare
hoc, si hoc est homo: si quid homo sit, ho-
mo est homini esse. Nihil autem differt,
etiam si plura quis significare dicat, so-
lùm sint determinata: imponeretur etenim
cuilibet orationi aliud nomen. Dico au-
tem vtputa, si non dicat hominem vnum
significare, sed multa, quorum vnus qui-
dem vna oratio, animal bipes, sint autem
cæteræ quoque plures, determinatæ verò
numero: imponeretur etenim proprium
nomen secundum quamque orationem.
Quodd si non poneretur, sed infinita signifi-
care dicat, manifestum est, quodd non esset
oratio. Non vnum enim significare, ni-
hil est significare. Nominibus verò non
significantibus perit ipsa re vera disputatio

& ad inuicem , & ad se ipsum. Nihil enim intelligere contingit , nihil vnum intelligentes. Quod si contingit , imponetur nomen huic rei vnum. Nomen itaque , vt à principio dictum est , sit aliquid significans , & vnum significans. Non potest igitur homini esse significare id quod non esse homini , si homo quidem non solùm de vno , sed etiam vnum significat. Non enim hoc dicimus vnum significare , quod de vno. Hoc enim modo , musicum etiam & album , & homo , vnum significarent : quare vnum , omnia erunt: vniuoca namque : & non erit esse , & non esse idem , nisi secundùm æquiuocationem : sicuti si quem nos hominem nominamus , alii non hominem vocarent. Quod autem dubitatur, non est hoc , si contingit simul idem esse, & non esse hominem nomine , sed re. Si autem alterum significat homo , & non homo , patet quòd nec non esse homini ab eo quod est esse homini. Quare homini esse , erit non homini esse : vnum namque erit. Hoc enim significat vnum esse , sicuti tunica & vestis , si ratio vna. Si autem erit vnum , vnum significat homini esse, & non homini. Verùm monstratum est , quòd aliud significat : necesse est igitur, si quid est verum dicere, quòd homo sit animal esse bipes : hoc enim erat , quod significabat homo : si autem necesse est , non potest idem non esse animal bipes. Hoc namque significat ipsum necesse esse , quod impossibile est , non esse hominem. Non contingit ergo simul verum esse , idem dicere hominem esse , & non esse hominem. Eadem ratio est & de non esse hominem. Homini namque esse , & non esse homini , diuersum significat. Siquidem & album esse , & hominem esse diuersum. Multo enim magis illud opponitur. Quare diuersum significat. Si autem album aliquis dicat vnum & idem significare : rursus idem dicemus, quod & antea dictum est, quòd omnia vnum sunt , & non solùm opposita. Quòd si hoc non contingit , accidit quod dictum est , si ad interrogatum respondeat. Si verò simpliciter interrogante, addat etiam negationes , non respondet ad interrogatum. Nihil enim prohibet idem & hominem , & album, & alia infinita multitudine esse. Attamen interroganti si verè est dicere hoc hominem esse , an non , id respondendum est , quod vnum significat , & non addendum , quod & album & magnum.

Tom.IV.

A καὶ δὲ πρὸ ἀλήθειαν καὶ ψεῦδος αὐτῶν. οὐ γὰρ ἐνδέχεται νοεῖν, μηδὲν νοοῦντα εἶναι. εἰ δὲ ἐνδέχεται, τεθείη δὴ ὄνομα τούτων τὰ ψεῦδισμῶν εἶναι. ἔστω ἄρα δὴ (ὡς πρὸ ἐλέγχει καὶ κατ' ἀρχάς) σημαίνον τι τὸ ὄνομα, ἔστω σημαίνον εἶναι * ὅτι δὴ ἐνδέχεται τὸ ἀνθρώπου εἶναι σημαίνει, ὅτι καὶ μὴ εἶναι ἀνθρώπου· εἰ τὸ ἀνθρώπου σημαίνει, μὴ μόνον καθ' ἑνός, ἀλλὰ (* ἔστω φύσις) ἔστω ἐν. οὐ γὰρ τὸ αἰσίουδμῶν, τὸ ἐν σημαίνει τὸ καθ' ἑνός. ἐπεὶ εἰ οὕτως γε, καὶ τὸ μυρμικῶν ἔστω λυκῶν, καὶ τὸ ἀνθρώπου ἐν ἐσημαίνει. ὡς τε

B ἐν ἀπὸ μὲν ἔστω· σιωνύμου γὰρ· ἔστω ἔστω εἶναι καὶ μὴ εἶναι τὸ αὐτὸ, ἀλλ' ἢ καθ' ὁμοθυμίαν ὡς πρὸ δὴ εἰ ὅτι ἡμεῖς ἀνθρώπου καλοῦμεν, ἀλλοί μὴ ἀνθρώπου καλοῦμεν. τὸ δὲ ἀπορροῦμενον, οὐ τὸ τὸ εἶναι, εἰ ἐνδέχεται ἄμα τὸ αὐτὸ καὶ εἶναι ἔστω καὶ μὴ εἶναι ἀνθρώπου τὸ ὄνομα, ἀλλὰ τὸ ψεῦδισμῶν. εἰ δὲ μὴ σημαίνει ἔτερον τὸ ἀνθρώπου, ἔστω τὸ μὴ ἀνθρώπου, δὴ ἄλλο ὅτι τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπου, ἔστω εἶναι ἀνθρώπου. ὡς τὸ ἔστω τὸ ἀνθρώπου εἶναι, τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπου ἐν γὰρ ἔστω. τὸ γὰρ σημαίνει τὸ εἶναι ἐν, ὡς λώπιον καὶ ἱμάτιον, εἰ ὁ λόγος εἷς. εἰ δὲ ἔστω ἐν, ἐν σημαίνει τὸ ἀνθρώπου εἶναι ἔστω καὶ μὴ ἀνθρώπου. ἀλλ' ἐδέχθη τὸ ὅτι ἔτερον σημαίνει. ἀνάγκη τοίνυν εἶναι ὅτι ἀληθὲς εἰπεῖν, ὅτι ἀνθρώπου ζῶν εἶναι διπλοῦν. τὸ γὰρ ἔστω ὅτι ἐσημαίνει τὸ ἀνθρώπου. εἰ δὲ ἀνάγκη * τὸ δὲ, ἔστω ἐνδέχεται μὴ εἶναι τὸ τε αὐτὸ ζῶν διπλοῦν. τὸ γὰρ σημαίνει τὸ ἀνάγκη εἶναι, τὸ ἀδυνάτεον εἶναι, μὴ εἶναι ἀνθρώπου. ἔστω ἄρα ἐνδέχεται ἄμα ἀληθὲς εἶναι εἰπεῖν, τὸ αὐτὸ ἀνθρώπου εἶναι, ἔστω μὴ εἶναι ἀνθρώπου. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος ἔστω ὅτι τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπου. τὸ γὰρ ἀνθρώπου εἶναι, καὶ τὸ μὴ ἀνθρώπου, ἔτερον σημαίνει εἶναι καὶ τὸ λυκῶν εἶναι, ἔστω ἀνθρώπου εἶναι ἔτερον. πολὺ γὰρ ἀντίκειται ἐκείνο μάλλον ὡς τε σημαίνει ἔτερον. εἰ δὲ καὶ τὸ λυκῶν φησὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐν σημαίνει, πάλιν τὸ αὐτὸ ἐρροῦμεν, ὅτι καὶ ψεῦδισμῶν ἐλέγχει, ὅτι ἐν τὰ πρὸ ὅτι, ἔστω οὐ μόνον τὰ ἀντικείμενα. εἰ δὲ μὴ ἐνδέχεται τὸ, συμβαίνει τὸ λεγθῆναι, αἰσίουδμῶν τὸ ἐρωτώμενον. εἰ δὲ ὅτι πρὸς τῆν ἐρωτῆν ἔστω ἄπλως, καὶ τὰ ἀποφάσεις, ἔστω ἀποκρίσεται τὸ ἐρωτώμενον οὐ γὰρ κωλύει εἶναι τὸ αὐτὸ, καὶ ἀνθρώπου καὶ λυκῶν, καὶ ἀλλὰ μυσία τὸ πλῆθος. ἀλλ' ὅτι μὴ ἐρροῦμεν, εἰ ἀληθὲς εἰπεῖν ἀνθρώπου τὸ εἶναι, ἢ οὐ, ἀποκριτέον τὸ ἐν σημαίνει, ἔστω ὅτι πρὸς τῆν, ὅτι ἔστω λυκῶν ἔστω μέγα.

Sic relictæ Alex. & vet. interpret. vulgò, & d. ἐν εἶναι. Includa nec necessario nec Arguor. habent.

γρ. τὸ πῆ

α2

Cc iij

Ἐ γὰρ ἀδιώατον, ἀπειρεσι ὄντα τὰ συμβεβη-
 κήτα διελεγειν. ἢ ὅτι ἀπὸ τῶν διελεγεῖται, ἢ μη-
 γέν. ὁμοίως γὰρ μὴ εἶναι μωρακίς ὅτι τὸ αὐτὸ
 αἰθροπος, καὶ οὐκ αἰθροπος, ὅτι πρῶτα πο-
 κριτέον ὡς ἐργαζόμενος εἶναι αἰθροπος, ὅτι ὅτι
 ἄμα καὶ οὐκ αἰθροπος. * εἰ καὶ μὴ
 ἄλλα ὅσα συμβέβηκε * πρῶτα ποκρι-
 τεον, ὅσα ὅτι ἢ μὴ ὅτι. εἰ γὰρ * τὸ ποιῆ, οὐ
 ἀλλὰ λέγειται. ὅπως δὲ ἀπαιροῦσιν οἱ τῶν τοῦ λέ-
 γοντες, οὐσία, * ἔτι τὸ πᾶσι εἶναι, πρῶτα γὰρ ἀνά-
 κη συμβεβηκέναι φάσκει αὐτοῖς ἔτι τὸ, ὅτι αἰ-
 θροπος εἶναι, ἢ ζώον εἶναι, μὴ εἶναι. εἰ γὰρ ἔστι ζώ-
 ὄν αἰθροπος εἶναι, τὸ οὐκ ἔστι μὴ αἰθρο-
 πος εἶναι, ἢ μὴ εἶναι αἰθροπος καὶ οὐκ αἰθροπος ἀπο-
 φάσκει ἴσχυ. ἐν γὰρ αὐτῷ ὁ ἐσημαίνει, ἔτι τῶν πᾶ-
 νος οὐσία. ὅτι οὐσία σημαίνει ὅτι, ὅτι οὐκ
 ἀλλὰ ἔτι εἶναι αὐτῷ καὶ τὸ ὅτι αἰ-
 θροπος εἶναι, * ὅτι μὴ αἰθροπος εἶναι, ἢ
 ὅτι μὴ εἶναι ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἔστι. ὡς τ' ἀνα-
 κη ἄλλοις λέγειν, ὅτι οὐ γένος ἔστι τοῦ ὄντος. *
 εἰδὴ καὶ οὐσιώδης, ἔτι αἰετῶν ὑποκειμένων
 πρῶτα ποκριτέον] λόγος, ἀλλὰ πρῶτα κατὰ
 συμβεβηκός. * τὸ γὰρ διώρισμα οὐσία καὶ τὸ
 συμβεβηκός. τὸ γὰρ λυκὸν ὡς αἰθροπος συμ-
 βέβηκεν, ὅτι ἔστι μὴ λυκός, ἀλλ' οὐχ ὅτι λυ-
 κόν. εἰ δὲ πρῶτα καὶ συμβεβηκός λέγεται, οὐ-
 γένος ἔστι πρῶτον τὸ καθόλου. εἰ δὲ αἰετῶν τὸ συμ-
 βέβηκός καθ' ὑποκειμένου πᾶν σημαίνει
 πᾶσι κατηγορίας, ἀνάγκη ἄρα εἰς ἀπειρεσι εἶ-
 ναι. ἀλλ' ἀδιώατον. ὅτι γὰρ πλείω συμπλέ-
 κεται δυοῖν. τὸ γὰρ συμβεβηκός, ὅτι συμβεβη-
 κήσι συμβεβηκός, εἰ μὴ ὅτι ἀμφω συμβέβηκε
 ταύτῳ. λέγω δὲ οἷον, τὸ λυκὸν ἔτι μουσικόν, ἔτι
 τῶν λυκόν, ὅτι ἀμφω τὰ ἀνθρώπου συμβέ-
 βηκεν. ἀλλ' οὐχ ὅτι Σωκράτης μουσικός οὕτως,
 ὅτι ἀμφω συμβέβηκεν ἑτέρῳ πᾶσι. ἐπεὶ τῶν
 νῦν τὰ μὴ οὕτως, τὰ δὲ ἐκείνως λέγεται συμ-
 βεβηκός, ὅσα οὕτως λέγεται, ὡς τὸ λυκὸν ὡς
 Σωκράτης, οὐκ ἐνδέχεται ἀπειρεσι εἶναι * ὅτι
 ὅτι ἀνθρώπου, οἷον ὡς Σωκράτης ὡς λυκῶν, καὶ
 ἑτέρῳ συμβεβηκός. οὐ γὰρ γίνεσθαι πᾶσι ὅτι
 ἀπὸ τῶν, ὅτι δὲ ὡς λυκῶν ἑτέρῳ ἔστι
 συμβεβηκός, οἷον τὸ μουσικόν. οἱ γὰρ τε γὰρ μάλ-
 λον τῶν ἐκείνῳ, ἢ ἐκείνῳ ταύτῳ συμβέβηκεν.
 καὶ ἄμα διώρισμα, ὅτι τὰ μὴ οὕτως συμ-
 βέβηκε, πᾶσι ὡς τὸ μουσικόν Σωκράτης.
 ὅσα δὲ οὕτως, οὐ συμβεβηκὸς συμβέβηκε τὸ
 συμβεβηκός, ἀλλ' ὅσα ἐκείνως. ὡς τ' ὅτι πρῶ-
 τα καὶ συμβεβηκός λέγεται. ἔστι ἄρα πᾶσι,
 καὶ ὡς οὐσία σημαίνει. εἰ δὲ τῶν, ὅτι δὲ ὅτι

A Impossible namque est, accidentia, cum
 infinita sint, percurrere. Aut igitur om-
 nia percurrat, aut nullum. Similiter & si
 infinities idem esset homo, & non homo,
 interrogatus si homo est, non debet unā
 cum eo quod simul etiam non homo est,
 respondere, nisi cætera quoque quæcun-
 que accidunt, quæcunque homo est, aut
 non est, respondeat. Quod autem si
 non fecerit, non disputat. Et qui hoc di-
 cunt, omnino perimunt substantiam, &
 quod erat esse: necesse est namque eis
 dicere omnia accidere, & ipsum homini
 esse aut animal esse non esse. Si enim
 quicquam erit ipsum homini esse, hoc
 non erit non homini esse, aut non esse ho-
 mini, tamen ex sunt eius negationes: v-
 num namque erat, quod significabat, &
 hoc erat, alicuius substantia. Substan-
 tiam verò significare, est quod non
 est ei esse aliud quippiam. Si au-
 tem ipsum homini esse, est ei ip-
 sum non homini esse, aut non esse
 homini, aliud erit. Quare necesse
 est eis dicere quod nullius talis ratio
 erit, sed omnia secundum accidens:
 hoc enim substantia & accidens diffe-
 runt. Albedo etenim homini accidit,
 quoniam est quidem albus, sed non
 est ipsa albedo. Si autem omnia secun-
 dum accidens dicuntur, nihil erit pri-
 mum uniuersale. Si autem accidens sem-
 per de aliquo subiecto significat prædi-
 cationem, necesse est in infinitum pro-
 gredi. Sed impossibile est: plura enim
 quàm duo, non conueniunt. Accidens
 enim non est accidenti accidens, nisi
 quia utrumque eidem accidit. Dico au-
 tem veluti album est musicum, & hoc
 album, quoniam utrumque homini
 accidit: sed non ita Socrates musi-
 cus, quoniam utrumque alicui al-
 teri. Cum itaque quædam ita, quæ-
 dam aliter accidentia dicantur, quæ-
 cunque ita dicantur ut album So-
 crati, non possunt infinita sursum
 versus esse, ut Socrati albo alte-
 rum aliquid quoque accidens. Non
 enim sic unum, quod ex om-
 nibus, nec albo aliquid aliud ac-
 cidens erit, utputa musicum. Non
 enim magis hoc illi quàm illud
 huic accidit. Et ad hæc distinctum,
 quod quædam ita accidunt, quædam
 ut musicum Socrati. Quotcunque ve-
 rò hoc modo, non accidenti accidit
 accidens, sed quotcunque illo modo.
 Quare non omnia secundum acci-
 dens dicuntur. Erit ergo aliquid
 tanquam substantiam significans. Quod
 si est, monstratum est quod impossi-
 bile est simul contradictiones prædicari.

χ. εἰ δὲ μὴ
 ἔτι πᾶσι
 γρ. πρῶτα
 ποκριτέον,
 γρ. μὴ τῶν
 π. & ita
 vet. int.
 Vide A-
 lex. qui
 aliter le-
 gisse vid.

Vide aliā
 huius lo-
 ci lectio-
 nē apud
 Alex.
 Incl-
 ufa nec
 Argy.
 nec vet.
 interpp.
 Lat. ag-
 noscunt.
 Scrib.
 πῶτα γ.

γρ. εἰς πᾶ-
 νῶν. sic
 Alex. &
 vet in-
 terp.

B

C

D

E

καὶ θεός, ἔπειρῆς, ἔπειρῆς αὐτῶν. εἰ δὲ ὁμοίως καθ' ἕκαστον, ὅθεν ἄριστος ἔπερσεν ἑ-
 τερου. εἰ γὰρ ἄριστος, τὸ ἔσται ἀληθὲς ἔϊδεν.
 ὁμοίως δὲ καὶ εἰ ἀφαιρουῦντα ἐνδέχεται ἀλη-
 θεύειν, συμβαίνει ἔλεγε. πρὸς δὲ τούτῳ,
 ὅτι πάντες ἀἀληθεύοιεν, καὶ πάντες ἀψεύ-
 δοῦντο, ἔαυτοὺς αὐτῶν * ὁμολογεῖ ψεύδεσθαι.
 ἀμα δὲ φανερόν, ὅτι πρὸς ἐνδεῶς ὅτι πρὸς
 τῶν ἡσέφισ. οὐ γὰρ λέγει. οὐτε γὰρ οὐ-
 πως, οὐτ' οὐχ οὕτως λέγει, ἀλλ' οὕτως τε καὶ οὐ-
 οὕτως. καὶ πάλιν γὰρ ταῦτα, ἀπόφασις ἀμφω,
 ὅτι οὐ γὰρ οὕτως, οὐτε οὐχ οὕτως λέγει, ἀλλ' οὐ-
 πως τε ἔοχ οὕτως. εἰ γὰρ μὴ, ἢ δὴ αὐτὸ εἶναι
 ὠρισμένον. ἐπεὶ ὅτι ἡ φάσις ἀληθὴς ἢ, ἢ
 ἀπόφασις ψευδὴς, καὶ ἀπὸ τῆς ἀληθὴς ἢ, ἢ κα-
 τὰ φάσις ψευδὴς, ὅτι δὲ εἶναι ἀμα ἔλεγε φα-
 ναί ἔλεγε ἀποφάσαι ἀληθῶς. ἀλλ' ἴσως φάμεν δὴ
 τὸ ἔλεγε ἀρχῆς κείνου. * εἶναι, ἀμα ὁ μὴ
 ἢ ἔχει πρὸς ὑπολαμβάνων, ἢ μὴ ἔχειν, διέ-
 ψευσαι. ὁ δὲ ἀμφω, ἀληθεύει; εἰ γὰρ ἀληθεύει,
 ἢ αὐτὸ εἶναι τὸ λεγόμενον, * ὅτι ταύτη τῶν ὄντων
 ἢ φύσις ἀληθεύει; εἰ δὲ μὴ ἀληθεύει, ἀλλὰ
 μᾶλλον ἀληθεύει ὁ σκείνως ὑπολαμβάνων,
 ἢ δὴ πρὸς ἔχει αὐτὰ ὄντα, ἔλεγε τὸ ἀληθὲς δὴ
 εἶναι. ἔοχ ἀμα καὶ ὅτι ἀληθὲς; εἰ δὲ ὁμοίως
 ἀπὸ πάντες καὶ ψεύδοισιν ἔλεγε ἀληθῆ λέγουσιν, ἔ-
 τε φθάνουσα, οὐτε εἰπεῖν τῶν τοιούτων ὅτιν.
 ἀμα γὰρ ταῦτα ἔλεγε οὐ ταῦτα λέγει. εἰ γὰρ μὴ
 γὰρ ὑπολαμβάνει, ἀλλ' ὁμοίως οἴεται ἔλεγε ὅτι
 οἴεται, ἢ αὐτὸ φερόντως ἔχει τῶν πεφυκότων; ὅ-
 θεν ἔλεγε μάλιστα φανερόν ὅτιν, ὅτι ἔχεις ἔλεγε ἔλεγε.
 καὶ ταῦτα, οὐτε τῶν ἀλλῶν, οὐτε τῶν λεγόντων ἔλεγε λόγον
 τῶν. ἔλεγε γὰρ βαδίζει Μεγάροδε, ἀλλ' οὐχ
 ἢ συχάζει οἰόμενος βαδίζει; οὐδ' ἔλεγε ἔλεγε ἔλεγε
 πορβέται εἰς φρέαρ ἢ εἰς φάραγγα, ἔλεγε τύχη,
 ἀλλὰ φάμεν) βίλα βούμνος, ὡς ἔλεγε ὁμοίως οἰό-
 μένος μὴ ἀγαθόν εἶναι) ὅτι μπεσεῖν ἔλεγε ἀγαθόν; δὴ
 λαί φρα, ὅτι τὸ μὴ βήλιον ὑπολαμβάνει, τὸ δ' ἔλεγε
 βήλιον. εἰ γὰρ τῶν, ἔλεγε μὴ ἀνθρώπων, τὸ δ' ἔλεγε
 ἀνθρώπων. ἔλεγε μὴ γλυκὺ, ὅτι ἔλεγε γλυκὺ ἀ-
 ναλκῆ ὑπολαμβάνει. ἔλεγε ὅτι ἔλεγε ἀπὸ πάντα ζη-
 τῆ ἔλεγε ὑπολαμβάνει, ὅτι οἴεται βήλιον εἶναι) τὸ
 πρὸς ὕδωρ ἔλεγε ἔλεγε ἀνθρώπων, εἶτα ζητῆ αὐτὰ.
 καὶ ταῦτα ἔλεγε, εἰ ταῦτον ἔλεγε ὁμοίως καὶ ἀνθρώπων ἔλεγε
 ὅτι ἀνθρώπων. ἀλλ' ὅτι φερόν, ὅτι οἴεται ὅτι οὐ
 φάμεν) τὰ μὴ βίλα βούμνος, ἔλεγε δ' ἔλεγε. ὡς τε, ὡς
 ἔοικε, πάντες ὑπολαμβάνουσιν ἔχειν ἀπλάς,
 εἰ μὴ πρὸς ἀπὸ πάντα, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀμεινον ἔλεγε χε-
 ρον. εἰ γὰρ μὴ ὅτι πρὸς ἀμεινον, ἀλλὰ ὅτι ἀμεινον, πο-
 λὺ μᾶλλον ὅτι πρὸς ἀμεινον αὐτὸ εἶναι τῶν ἀμεινον, ὡς φε-
 ρον

A Quod si de quocunque similiter, nihil
 aliud ab alio differet. Nam si differet,
 hoc verum & proprium erit. Similiter au-
 tem & si diuidentem vera dicere contin-
 git, quod dictum est, accidit: & ad hæc,
 quod omnes vera dicerent, omnesque
 mentirentur, ipseque se ipsum mentiri
 concederet: simul autem manifestum est
 quod de nullo est ad eum consideratio:
 nihil enim dicit. Neque enim ita, ne-
 que non ita ait, sed ita, & non ita. Et
 rursus his ambobus negationem, quod
 nec ita, neque non ita. Nam si non,
 B esset aliquid utique determinatum. Item,
 si cum affirmatio vera sit, negatio falsa:
 & cum hæc vera sit, affirmatio falsa est,
 non sit simul idem affirmare, & nega-
 re vere. Sed dicent fortassis, hoc esse,
 quod à principio positum est. Item, v-
 trum ille quidem, qui quamque rem aut
 aliquo modo se habere existimat, aut
 non se habere, mentitur, qui verò am-
 bo, verum dicit? Nam si verum dicit,
 quid aliud, quod dicitur, est, nisi quod
 talis natura entium est? Quod si non iste,
 sed ille magis dicit verum, qui illo mo-
 do existimat, iam aliquo modo se habe-
 rent existentia: & hoc verum esset, &
 non simul etiam, non verum. Quod si
 cuncti similiter & mentiuntur, & verum
 dicunt, nec loqui nec dicere quicquam
 tali homini possibile est: simul enim ea-
 dem & non eadem dicit. Quod si nihil
 existimat, sed similiter arbitratur, & non
 arbitratur, quidnam differat à plantis?
 Vnde & maximè manifestum est, quod
 nemo, nec cæterorum, nec eorum qui
 hanc orationem dicunt, ita affectus est.
 D Cur enim Megara vadit, & non quies-
 cit ire putans? nec mox à diluculo ad pu-
 teum, aut ad præcipitium aliquod per-
 git? Sed videtur veritus, tanquam non si-
 militer non bonum, & bonum esse pu-
 tans cadere in illa. Patet itaque quod
 hoc quidem melius esse putat, illud ve-
 rò minimè. Si autem hoc, necesse est vt
 & hoc quidem hominem, illud verò non
 hominem, & hoc quidem dulce, illud
 vero non dulce putet. Non enim æqua-
 liter omnia quatit, & putat, cum me-
 lius esse bibere aquam, aut hominem
 visitare, arbitretur, deinde quatit ea:
 attamen oportebat, si similiter ea-
 dem essent homo, & non homo. Sed, (vt
 dictum est,) nemo est qui non videatur
 aliqua veritus, aliqua non. Quare vide-
 tur, quod omnes arbitrantur, simplici-
 ter se habere, etsi non circa omnia, sal-
 tem circa melius & deterius. Quod si
 non scientes, sed opinantes, multo
 magis curandum esset de veritate, sicuti &
 infirmo existenti, quàm sano, de sanitate.

ὁμολο-
 γησι
 ἢ ἐκασ-
 τῶν
 sine in-
 terrog.

Interpp.
 omnes
 legunt,
 εἰ μὴ ὅτι.

C

D

E

Opinans namque ad scientem, non sane ad veritatem dispositus est. Item, etsi quam maximè omnia ita, & non ita se habeant, attamen ipsum magis & minùs inest entium naturæ. Non enim similiter paria esse duo ad tria dicemus. Nec eodem modo mentitus est, qui quatuor esse putet quinque, aut qui mille. Si itaque non similiter, patet quòd alter minùs. Quare magis verum dicit. Si igitur quod magis est, propinquius est, profectò erit aliquid verum, cui propinquius est quod magis verum est. Quod si non est, at iam saltem aliquid est certius, & verius. Et ita ab illa intemperata oratione remoterimus, quæ prohibet quicquam mente determinare.

A **Ε**ν τοῖσδε ὄντι ἢ ὑμειῶ τῆς ὑμείας. ἔνδ' ὁ δόξάζων, πρὸς ἑπισημῶν, οὐχ ὑμειῶς ἀφ' αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀλήθειαν. ἐπὶ εἰ ὅτι μάλιστα πρῶτα οὕτως ἔχει, ἔοχ' οὕτως, ἀλλὰ ἔοχ' μᾶλλον ἢ ἦτον ἐν ἑστὶν ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων. οὐ γὰρ δὴ ὁμοίως φησὶ μὲν εἶ) τὰ δύο ἀρῖα καὶ τὰ τρία. οὐδ' ὁμοίως διέψευται ὁ πᾶ τετραρα πέντε οἰόμενος, ἔοχ' ἡ χίλια. εἰ οὖν μὴ ὁμοίως, δῆλον ὅτι ἀπὸ τοῦ ἦτον ὡς τε μᾶλλον ἀληθεύει. εἰ οὖν ἔοχ' μᾶλλον ἐγγύτερον, εἴη γε αὐτὸ ἀληθές, οὐ ἐγγύτερον τὸ μᾶλλον ἀληθές. καὶ εἰ μὴ ἐστὶν, ἀλλ' ἦδη γὰρ ἔστι βεβαιότερον καὶ ἀληθινότερον, ἔοχ' τῶν λόγων ἀπηλλαγμένον αὐτὸ εἴη μὲν τῶ ἀκέραιον καὶ κωλύον τὸ ἐν τῇ ἀφροσύνῃ οἰεῖσθαι.

CAPVT V.

ΚΕΦΑΛ. ε΄.

Quòd non omne apparens, verum sit.

C **Ο**πιοῦ πρῶτ' ὅτι φαινόμενον ἀληθές ἐστὶ.

EX eadem verò opinione, Protagoræ quoque oratio est. Et similiter est necesse, ipsas ambas, aut esse, aut non esse. Si enim omnia, de quibus opinantur, quæque apparent, vera sint, necesse est omnia simul vera & falsa esse. Si quidem multi contraria inuicem opinantur, ac eos, qui non opinantur eadem, quæ ipsi, mentiri putant. Quare necesse est idem esse, & non esse. Quod si est, necesse est, omnia, de quibus opinantur, vera esse. Opposita namque opinantur qui mentiuntur, & qui verum dicunt. Si igitur ea quæ sunt, ita se habent, verum omnes dicunt. Quòd itaque ambæ orationes ex eadem mente sint, patet. Non est autem idem omnes conueniendi modus. Quidam enim persuasionem, quidam verò vi indigent. Quicumque namque propterea quod dubitent, ita existimant, horum ignorantia sanabilis est. Non enim ad sermonem, sed ad mentem eorum obuiatio est. Quicumque vero sermonis gratia dicunt, horum sanatio, redargutio est, & eius sermonis qui in voce, & eius qui in nominibus. Aduenit autem illis qui dubitant, hæc opinio, à sensibilibus. Illa quidem, qua dicitur, simul contradietoria, & contraria esse, videntibus ex eodem contraria fieri. Si igitur non est possibile, quod non est, fieri, præextitit similiter vtrumque ens. Sicut Anaxagoras omne in omni misceri ait, atque Democritus. Etenim hic quoque vacuum & plenum similiter in quacūque parte esse:

Eστὶ δὲ ἀπὸ τῆς αὐτῆς δόξης ἔοχ' ὁ Γραμμάτῳ λόγος, ἔοχ' ἀνάγκη ὁμοίως ἀμφω αὐτοῖς, ἢ εἶ) ἢ μὴ εἶ). εἴτε γὰρ ἔοχ' δοκῶντα πρῶτα ἐστὶν ἀληθῆ, ἔοχ' φαινόμενα, ἀνάγκη πρῶτα ἀμα ἀληθῆ ἔοχ' ψευδῆ εἶ). πολλοὶ γὰρ τῶν αὐτῶν ἰσολαμβάνουσιν ἀλλήλους, ἔοχ' μὴ ταῦτα δόξάζοντας ἑαυτοῖς, διεψεύδατο μίξουσιν ὡς τ' ἀνάγκη τὸ αὐτὸ εἶ) τε ἔοχ' μὴ εἶ). ἔοχ' εἴ τ' ἐστὶν, ἀνάγκη ἔοχ' δοκῶντα, εἶ) πρῶτα ἀληθῆ. ἔοχ' ἀμικεῖμενα γὰρ δόξάζουσιν ἀλλήλους οἱ διεψεύσμενοι καὶ ἀληθεύοντες. εἴ οὖν ἔχει τὰ ὄντα οὕτως, ἀληθεύουσι πρῶτες. ὅτι μὲν οὖν ἀπὸ τῆς αὐτῆς εἰσι ἀφροσύνας ἀμφοτέροι οἱ λόγοι, δῆλον. ἐστὶ δὲ οὐχ ὁ αὐτὸς ἔοχ' πρὸς ἀπὸ τοῦ τῆς ἐν τεύξεως. εἰ μὲν γὰρ πειθοῖς δέοντα, οἱ δὲ βίας. ὅσοι μὲν γὰρ ἐκ τῶ ἀπορήσασιν ἔοχ' ἐλαβον οὕτως, τούτων βίαιος ἢ ἀφροσύνα. οὐ γὰρ πρὸς τὸν λόγον, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀφροσύνην ἢ ἀπρότητα αὐτῶν. ὅσοι δὲ λόγου χάριν λέγουσι, τούτων δὲ ἔλεγχος ἴσως, * τῶ γὰρ τῶ ὅτι τῶ φωνῆ λόγος, καὶ τῶ ἐν τοῖς ὀνόμασιν. εἰ μὲν γὰρ τῶ ἀφροσύνην ἢ μὲν ἔοχ' ἀμα τῶ ἀντιφάσεις καὶ τῶ ἀφροσύνην ἢ ἀπρότητα αὐτῶν γινόμενα τῶ ἀφροσύνην. εἰ οὖν μὴ ἐνδέχεται τὸ γινέσθαι τὸ μὴ ὄν, πρὸς ὑπὸ ἡρχεν ὁμοίως τὸ πρὸς ἡμα ἀμφοτέρων, ὡς πρὸς ἔοχ' ἀναξάγορας μεμνησθαι πρῶτ' ἐν πρῶτ' ἔοχ' φησι, ἔοχ' Δημόκριτος καὶ γὰρ εἴη τὸ κενὸν καὶ τὸ πλήρες ὁμοίως κατ' ὀνομασθῆναι ὑπὸ ἡρχεν μέγας.

quod plerique vet. int. sequuntur. vide Alexad.

καὶ τὸ μὴ ὄν (τούτων εἶ), τὸ δὲ μὴ ὄν. πρὸς
 καὶ οὐκ ἔστιν ἐκ τούτων ὑπολαμβάνουσας,
 ἐροῦμεν ὅτι ἔστιν καὶ ἵνα ὀρθῶς λέγεται,
 ἔστιν δὲ ἵνα ἀγνοοῦσι. τὸ γὰρ ὄν λέγεται δι-
 χῶς. ὡς τ' ἔστιν ὄν ἔστιν ἐνδέχεται γίνεσθαι
 καὶ ἐκ τῆς μὴ ὄντος, ἔστι δὲ ὄν οὐ. καὶ ἅμα αὐτὸ
 εἶ) ὄν, καὶ μὴ ὄν, ἀλλ' οὐ καὶ τὸ αὐτὸ ὄν διωά-
 μι καὶ γὰρ ἐνδέχεται ἅμα τὸ αὐτὸ εἶ) τὰ ἐν-
 αἰτία, ἐπιτελεῖται δὲ οὐ. ἐπὶ δὲ ἀξιώσασθαι
 αὐτοῖς ὑπολαμβάνουσας, καὶ ἄλλω οὐσίῳ
 εἶ) τῶ ὄντων, ἢ οὐτε κίνησις ὑπαρξεί,
 οὐτε φθορά, οὐτε γένεσις τὸ πᾶσι πᾶσι
 δὲ καὶ ἢ πρὸς τὰ φαινόμενα ἀλήθεια, ἐπίσης
 ἐκ τῆς ἀσθητῆς ἐλήλυθε. * τὸ μὴ γὰρ ἀληθὲς οὐ
 πλῆθει κρίνεσθαι οἴοντα πρὸς σῆκιν, ὅσα δὲ ὀλι-
 γότητι. τὸ δὲ αὐτὸ, τοῖς μὴ γλυκὺ γαστρονόμοις
 δοκεῖ εἶ), τοῖς δὲ πικρὸν. ὡς τ' εἰ πόρυτες ἕκα-
 μνον, ἢ πόρυτες πρὸς φρόνου, δύο δὲ ἢ τρεῖς
 ὑγίαινον, ἢ νομῶ εἶχον, δοκεῖν δὲ τούτοις κάμψαι
 καὶ πρὸς φροεῖν, τοῖς δὲ ἄλλοις οὐ. ἐν δὲ
 πολλοῖς τῶ ἄλλων ζώων τὸ αὐτὸ φαίνεται
 καὶ ἡμῖν. καὶ αὐτὰ δὲ ἐκάστῳ πρὸς αὐτὸν οὐ
 αὐτὰ καὶ πᾶσι ἀσθησιν αἰεὶ δοκεῖν. ποῖα οὖν
 τούτων ἀληθῆ ἢ ψευδῆ, ἀδηλον. οὐ γὰρ
 μάλλον τὰδε ἢ τὰδε ἀληθῆ, ἀλλ' ὁμοίως.
 δεῖ Δημόκριτος γὰρ φησιν, ἢ οὐ γὰρ εἶ) ἀλη-
 θές, ἢ ἡμῖν γὰρ ἀδηλον. * ὅλως δὲ ἀπὸ τῆς ὑ-
 πολαμβάνουσας, φρονησιν μὴ πᾶσι ἀσθησιν,
 αὐτῶν δὲ εἶ) ἀλλοίωσιν, τὸ φαινόμενον καὶ
 πᾶσι ἀσθησιν, δεῖ αἰάγκης ἀληθές εἶ) φασιν.
 ἐκ τούτων γὰρ ἔμπεδοκλῆς ἔμπεδοκλῆς,
 καὶ τῶ ἄλλων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἕκαστος, τῶ αὐτῶν
 δόξαις γαγγίωσιν ἔνοχοι. ἔμπεδοκλῆς
 μεταβάλλουσας πᾶσι εἶσιν, μεταβάλλειν φησὶ
 πᾶσι φρονησιν.

best. leg. πρὸς αὐτὸν. πλ. κρ. εἶε-σαι αὐτῶν πρὸς σῆκιν aliter omnes interpp. alii.

γρ. ἀπὸ τῆς δὲ

γρ. ὁμοίως-ται Sensus postulat μεταίτις, vel αἰ-σίων μέτα σφίη aut tale

quid. vi- dentur .a. esse varii loci Euripid. ita ab A- ristotel. coniu- cti : suis etiam fortasse non Poë- tæ ver- bis : nam lib. 3. De Anima, legitur. ὅτι ἀφ. si- ne præ- cedenti- bus trib. verbis.

πρὸς πρὸν γὰρ μῆτις * ἀξίως ἀφ. δεφ-
 ποῖσι.
 ἐν ἐτέροις δὲ λέγει.
 Ὅτι ἀλλοίοις * μετέφω, ἔσον αὐτὸ σφίσιν
 αἰεὶ
 Καὶ ὁ φρονησὶν ἀλλοῖα παρῆσας.
 καὶ Παρμενίδης δὲ ἀποφαίνεσθαι τὸν αὐτὸν
 ἔστιν.
 Ὡς γὰρ ἕκαστος ἔχει κράσιν μελέων πολυ-
 κάμπτων,
 τὸς νόος ἀφ. δεφ. ποῖσι πρὸς ἔσθηκεν. τὸ γὰρ αὐτὸ
 ἔστιν ὁ φρονησὶν μελέων φύσις ἀφ. δεφ-
 ποῖσι,
 Καὶ πᾶσιν, καὶ πόρυτι. τὸ γὰρ πᾶσι ὅτι
 ἰόνμα.

A atqui horum hoc quidem ens, hoc verò non ens esse. Ad illos itaque, qui ex his ita arbitrantur, dicemus quòd quodam modo quidem verè dicunt, quodam modo verò ignorant. Ens namque dupliciter dicitur. Quare aliquo modo quidem possibile est aliquid ex non ente fieri, aliquo verò modo, non est: simulque idem ens, & non ens esse, sed non secundum idem ens. Potentia namque contingit, simul idem contraria esse, actu vero minimè. Item eos efflagitabimus aliam quoque substantiam entium existimare, cui neque motus, neque corruptio, neque omnino generatio inest. Similiter autem veritas in iis quoque quæ apparent, quibusdam ex sensibilibus aduenit. At enim verum non pluralitate, neque paucitate, iudicari censere debent. Idem autem quibusdam gustantibus, dulce, quibusdam amarum esse videtur. Quare si omnes ægrotarent, aut omnes insanirent, duo vero, vel tres sani, aut mentis compotes essent, hi utique videri possent ægrotare, ac insanire, cæteri vero minimè. Item multis aliorum animalium contraria apparerent quàm nobis: ac nostrum cuique non eadem ad se ipsum semper secundum sensum apparent. Qualia igitur horum vera vel falsa, non est manifestum. Nihilominus enim magis hæc quàm illa vera sunt, sed æqualiter: propter quod Democritus, aut nihil esse verum, aut nobis ignotum esse ait. Et simpliciter propterea quod sensum quidem prudentiam putant, hanc vero alterationem esse: quod secundum sensum apparet, necessario verum aiunt. Ex his enim & Empedocles, & Democritus, cæterorum quoque singuli, talibus opinionibus irretiti sunt. Empedocles etenim habitu mutato, prudentiam quoque mutari ait:

Ad presens namque prudentia hominibus augetur.

In aliis quoque dicit:

Quod quatenus alteratur, eatenus semper etiam altera sapere eis affuit.

Parmenides quoque eodem asserit modo:

Vt enim cuique complexio membrorum flexibilitatem se habet, Ita intellectus hominibus adest. idem namque Est quod sapit membrorum natura hominibus, Et omnibus & omni. quod enim plus est, intelligentia est.

Anaxa-

Anaxagoræ autem sententia, ipsa quoque à quodam suorum necessario- rum memoriæ tradita est. Quòd talia eis entia erunt, qualia ea esse puta- rint. Homerum etiam talem aiunt opi- nionem habere: quippe qui faciat He- ctorem, cum à vulnere insaniret, iace- re; aliud sapientem, tanquam & in- sanientes saperent quidem, sed non ea- dem. Patet itaque, quòd si utraque prudentia est, entia quoque simul ita & non ita se habent. Qua ex re difficil- limum quod sequitur est. Si enim qui maximè possibile verum vident, (ii au- tem sunt, qui maximè illud quærunt, & amant,) ii tales opiniones habent, & talem de veritate sententiam ferunt, quomodo non socordia illis sit, qui philosophari conantur? nam quærere veritatem, non esset nisi volucres per- sequi. Causa verò huius opinionis his fuit, quia veritatem quidem de enti- bus considerabant; entia verò, sola arbitrati sunt sensibilia esse. In his au- tem, magna indeterminati natura in- est, & eius, quod ita ens est, ut præ- diximus. Quare verisimiliter quidem, sed non verè dicunt. Ita enim magis convenit dicere, quam ut Epicharmus in Xenophanem. Item cum hanc om- nem Naturam moveri viderent, de eo autem quod mutatur, nihil verifica- ri: circa illud quod omnino mutatur, nihil verificari posse putabant. Ex hac enim existimatione summa illa eorum opinio pullulavit, qui se Heraclitum se- qui affirmabant, qualem & Cratylus habebat, qui tandem nihil putabat dicere oportere, sed solùm digitum mouebat, & Heraclitum, quòd bis dixisset in eundem fluvium non esse in- trare, reprehendebat: ipse enim existimabat, ne semel quidem. Nos autem ad hanc etiam rationem dice- mus, quòd id quod mutatur, cum mutatur, habet aliquam veritatem, non esse putare. At hoc etiam ambi- guum est. Abiiciens enim habet aliquid eius quod abiicit, ac necesse est, aliquid etiam eius, quod fit, esse. Et sim- pliciter si corrumpitur, erit aliquid ens. Et si fit, necesse est esse, ex quo fit, & à quo generatur, & hoc non esse in infinitum. Sed his omissis, illa dicamus, quòd non est idem secundùm quantitatem, & secun- dùm qualitatem transmutari. Detur itaque non permanere secundùm quan- titatem, attamen secundùm speciem omnia cognoscimus. Item, dignum est reprehendere eos, qui ita arbitrantur:

Tom.IV.

A Αναξαγόρου δὲ ἐξ ἀπόφραγμα μνημονεύεται πρὸς τῶν ἐπαύρων * Ἰλιάς, ὅτι τοιαῦτα αὐτοῖς ἔσαι τὰ ὄντα, οἷα δὲ ὑπολαμβάνουσι. Φασὶ δὲ ἐπὶ τὸν Ὀμηρὸν τοιαύτως ἔχοντα φαίνεσθαι πλεῖν δόξασ, ὅτι ἐποίησε τὸν Ἑκτορὰ ὡς δέξεται ὑπὸ τῆς πληγῆς, κείσθαι δὲ ἄλλοφρογνέοντα ὡς φρογνέοντα μὲν τοῖς ἀλλοφρογνέοντα, ἀλλ' οὐ ταῦτα. δὴ λὸν οὖν ὅτι εἰ ἀμφοτέ- ραι φρογνήσεις, καὶ τὰ ὄντα ἀμα οὕτω τε καὶ οὐχ οὕτως ἔχει. ἢ ἐχάλεπώταρον τὸ συμβαῖνον ὅστι. εἰ γὰρ οἱ μάλιστα τὸ εἰδεχόμε- νον ἀληθὲς ἐωρακότες, (οὐ γὰρ εἰσὶν οἱ μάλιστα ζηρωῦτες αὐτὸ καὶ φιλοῦντες,) οὐ γὰρ τοιαύτως ἔχουσι τὰς δόξας, καὶ ταῦτα ἀποφαι- νοῦνται πρὸς τῆς ἀληθείας, πῶς οὐκ ἄξιον ἀθυ- μῆσαι τοῖς φιλοσοφεῖν ἐγχαφρογνέοντα; τὸ γὰρ τὰ πᾶσι μὲν δῶκεν, τὸ ζητεῖν δὲ εἶη πλεῖν ἀληθείᾳ. ἀλλ' οὐκ ἀληθὲς τῆς δόξης τούτοις, ὅτι πε- ρὶ τῶν ὄντων μὲν πλεῖν ἀληθείᾳ ἐσκόπου. τὰ δὲ ὄντα ὑπολαμβάνουσι εἶη τὰ ἀσθητὰ μόνον. ἐν δὲ τούτοις, πολλὴ ἔτι τῆς ἀσείτου φύσεως ἐνυπάρχει, ἐπὶ τῆς ὄντος οὕτως, ὡς ἄρ' εἴ- πομεν. δι' ὃ εἰκότως μὲν λέγουσιν, οὐκ ἀ- ληθῆ δὲ λέγουσιν. οὕτω γὰρ ἀρμόττει μάλ- λον εἰπεῖν, ἢ ὡς ἄρ' Ἐπιχάρμος * ἢ Ξενο- φάνης. ἐπὶ δὲ πᾶσιν ὁράντες ταύτων κινου- μένων πλεῖν φύσιν, κατὰ δὲ τῆς μεταβάλλον- τος, οὐδὲν ἀληθεύοντες, πρὸς γὰρ τὸ πᾶν τῶς πᾶν μεταβάλλον, οὐκ εἰδεχόμενα ἀλη- θεύειν. ἐκ γὰρ ταύτης τῆς ὑπολήψεως δέξωμεν ἢ ἀκροτάτη δόξα τῶν εἰρημέ- νων, ἢ τῶν φασκόντων ἠρακλειδίζειν, ἐπὶ οἷον Κρατύλος εἶχεν, ὅς τὸ τελευτῶν οὐδὲν ἄλλο δεῖν λέγειν, ἀλλὰ τὸν δάκτυλον ἐκίπει μόνον, ἐπὶ ἠρακλείτῳ ἐπέημα, εἰπὸν δὲ τὰ αὐτὰ ποταμῶ οὐκ ἐμβύωσι. αὐτὸς γὰρ ἄλλο οὐδ' ἀπαξ. ἡμεῖς δὲ ἐπὶ πρὸς τῶν ὄντων λόγον ἐροῦμεν, ὅτι τὸ μὲν μεταβάλλον ὅτε μεταβαβάλλει, ἔχει ἢ αὐτοῖς ἀληθῆ λόγον μὴ οἷσθαι εἶη). καίτοι εἰ γὰρ ἀμφισβητήσι- μον. ἢ, τε γὰρ ὑποβάλλον ἔχει πᾶν τῶν ἀπο- βαλλομένου, ἐπὶ τῆς γινόμενου ἢ δὴ αἰάγκη πᾶν εἶη). ὅλας τε εἰ φθείρεται, ὑποαρίζεται πᾶν. ἐπὶ γὰρ γίνεσθαι, δὲ οὐ γίνεσθαι. ἐπὶ οὐ γίνεσθαι, ἀνασχῶν εἶη) ἐπὶ τῶν μὴ εἶη) εἰς ἀπειρον. ἀλ- λά πᾶσα πᾶντες, ἐκείνα λέγουμεν, ὅτι οὐ τὸ αὐτὸ ὅτι τὸ μεταβάλλειν καὶ τὸ ποσὸν καὶ καὶ ποσόν. καὶ μὲν οὖν τὸ ποσὸν ἔστι μὴ μόνον, ἀλ- λά καὶ τὸ εἶδος ἀπᾶντα γινώσκουμεν. εἶη δὲ ἄξιον ὅτι μνησθαι τοῖς ὅπως ὑπολαμβάνουσιν.

κ. 212

Intetpp. vett. ἐπὶ Ξενοφάνη.

οἷα δὲ ὑπολαμβάνουσι

Dd

ὅτι καὶ αὐτῶν τῶν αἰσθητῶν ὅτι τῶν ἐλαττόνων ἄνθρωποι
 τὸν ἄριθμὸν εἰδότες οὕτως ἔχοντα, περὶ ὅλου
 τῆς οὐρανοῦ ὁμοίως ἀπεφύλασσεν. ὁ γὰρ περὶ ἡ-
 μάς τῆς αἰσθητῆς ἕκαστος, ἐν φθορᾷ ἔχει ἡμέραν
 ἀφαινεῖται μόνος ὢν. ἀλλ' οὐδὲν, ὡς εἰπεῖν, μό-
 ριον τῆς πύλης ἔστιν. ὥστε διχαμότερον αὐτῶν δι-
 ἐκείνα τούτων ἀπεφύλασσεν, ἢ ἀφ' αὐτῶν
 ἐκείνων κατεφύλασσεν. ἐν δὲ δὴλον, ὅτι καὶ
 περὶ τούτων, τὰ τῶν πάλαι λεγόντων ἐργό-
 μων. ὅτι γὰρ ἔστιν ἀκίνητος ἡ φύσις, δεικτέον
 αὐτοῖς, ἔπειτα αὐτοῖς. καὶ τὸ γε συμβαίνει
 πῶς ἅμα φάσκουσιν εἶναι καὶ μὴ εἶναι, ἡρεμῶν
 μᾶλλον φαίει πύματα, ἢ κινεῖσθαι. οὐ γὰρ
 ἔστιν εἰς ὃ ἡ μεταβάλλει. ἀπὸ μὲν γὰρ οὐκ ἔστι
 καὶ πᾶσι. περὶ δὲ τῆς ἀληθείας, ὡς οὐ πᾶσι τὸ
 φαινόμενον ἀληθές, περὶ τὸν μῦθον, ὅτι οὐδὲν ἔστι
 αἰσθητὸς ψευδὴς τῆς ἰδίου ἔστιν, ἀλλ' ἢ φαντα-
 σία οὐ τῶν αἰσθητῶν. εἴτ' ἀξιοῖ θαυμάσαι
 εἰ τῶν ἀπορροῶν, πότερον τιλικαῦτα ἔστι τῶν
 μεγέθη ἢ τὰ χρώματα τοιαῦτα, οἷα τῶν ἀ-
 πορροῶν φαίνεσθαι, ἢ οἷα τῶν ἐγγύθεν καὶ πότε-
 ρον οἷα τῶν ὑψαινοῖσιν, ἢ οἷα τῶν νοσοῦσι. καὶ
 βαρύτερα, πότερον οἷα τῶν ἀσθενέσιν, ἢ οἷα
 τῶν ἰσχυροῖσιν. ἔστι ἀληθῆ, πότερον οἷα τῶν κατεύ-
 ροῖσιν, ἢ οἷα τῶν ἐγκρατέσιν. ὅτι μὲν γὰρ οὐκ
 οἴονται γὰρ, φανερόν. οὐδεὶς γὰρ εἰς ἄπο-
 λαβὴν ὑκταρ Ἀθηνῶσιν εἶναι, ὢν ἐν Λιβύῃ, πο-
 ρεύσθαι * εἰς τὸ ὠδεῖον. ἐν δὲ περὶ τῆς μέλλον-
 τος, ὡς περὶ Ἐπιδόρου λέγει, οὐδὲν οὐμοίως
 κυρία ἢ τῆς ἰατρῆς δόξα ἔστι ἢ τῆς ἀγροικῶν οἷον
 περὶ τῆς μέλλοντος ἔσεσθαι ὑγιούς, ἢ μὴ μέλ-
 λοντος. ἐν δὲ ἐπὶ αὐτῶν τῶν αἰσθητῶν, οὐχ ὁ-
 μοίως κυρία ἢ τῆς ἀλλοτείου καὶ ἰδίου, ἢ τοῦ
 πλησίον, ἔστι αὐτῆς. ἀλλὰ περὶ μὲν χρώμα-
 τος ὄψις, οὐ γὰρ οἷσιν. περὶ δὲ χυμοῦ, γὰρ οἷσιν,
 ἀλλ' οὐκ ὄψις. ὢν ἐκάστη ἐν ταῖς αὐταῖς χεῖρας
 περὶ τὸ αὐτὸ, ἑσθ' ὅποτε φασὶν ἅμα ἕταν ἔχει
 οὕτως ἔχειν. ἀλλ' οὐδὲν ἐν ἑτέροις χεῖρας περὶ τὸ
 τὸ πάθος ἢ μφισθήτη, ἀλλὰ περὶ τὸ ὅσον συμβέ-
 βηκε τὸ πάθος. λέγω δὲ οἷον, ὅτι μὴ αὐτὸς οἶνος, δὲ-
 ξεν δὲ ἢ μεταβολῶν, ἢ ἔσθ' ὅμαρος μεταβολῶν
 τος, ὅτε μὲν εἶναι γλυκὺς, ὅτε ἢ γλυκὺς. * ἀλλ'
 ἢ ἔστι γλυκὺ οἷον ἔστι ὅτε μὴ ἢ, ἑσθ' ὅποτε με-
 τέβαλεν. ἀλλ' αἰεὶ ἀληθὲς περὶ αὐτῶν. ἔστι
 ἔστι ἀνάγκης τὸ ἐσθ' ὅμαρος γλυκὺ τοῦτον. καὶ τὸ
 τῶν αἰσθητῶν οὐτὶ οἱ λόγοι ἀπὸ μὲν, ὡς περὶ
 καὶ οὐσίας μὴ εἶναι καθ' ἑνός. οὕτω μὲν δὲ
 ἀνάγκης μὴ εἶναι. τὸ γὰρ ἀνάγκη, οὐκ ἔστι
 διέχεσθαι ἄλλως καὶ ἄλλως ἔχειν. ὡς τ' εἴπῃ
 ἔστι δὲ ἀνάγκης, οὐχ ἔστι οὕτω τε ἔχειν.

quoniam cum & ipsorum sensibilibus
 pauciora numero ita se habere vide-
 rent, de toto tamen caelo simili-
 ter senserunt. Hic enim qui circa
 nos est solum sensibilem locum, in
 corruptione & generatione est, qui
 nulla, (ut ita dicam,) univrsi pars
 est. Vnde iustius fuisset propter illa,
 ista etiam absoluisse, quam propter
 ista illa condemnasse. Item manife-
 stum est, quod & ad istos eadem
 dicemus, quae olim dicta sunt. Quod
 enim est immobilis quaedam natura,
 ostendendum & persuadendum est
 eis. Ac accidit eis, qui simul di-
 cunt esse, & non esse, magis
 dicere quiescere cuncta, quam mo-
 ueri. Non enim est, in quo quic-
 quam moueretur: nam omnia omni-
 bus insunt. De veritate vero, quod
 non omne, quod apparet, verum sit,
 primo quidem neque sensus proprii fal-
 lax est. Sed phantasia non est idem
 quod sensus. Deinde admiratione di-
 gnum est, si hoc dubitant, utrum
 tantae sint magnitudines, talesque co-
 lores, quales eminus, an quales co-
 minus apparent: & utrum qualia
 sanis, an qualia aegrotantibus: & gra-
 uiora, utrum qualia debilibus, an qua-
 lia robustis: & vera, utrum qualia dor-
 mientibus, an qualia vigilantibus. Quod
 enim non arbitrantur, patet: nemo
 etenim si noctu existimet se Athenis esse,
 cum in Libya sit, ad Ariopagum va-
 dit. Item de futuro (ut Plato quo-
 que ait) non est profecto similiter
 certa medici & ignari opinio: ut puta,
 de futuro sano, aut non futuro. Item
 ipsismet sensibus, non est similiter cer-
 tus qui alieni est, & qui proprii:
 nec illius qui prope est: sed de colo-
 re quidem visus, non gustus, de sa-
 pore gustus, & non visus, quorum
 nullus unquam ait eodem tempore cir-
 ca idem simul ita & non ita se habe-
 re. At nec in alio tempore circa pas-
 sionem dubitarint, sed circa illud,
 cui passio accidit. Dico autem, velu-
 ti idem quidem vinum, aut ipsum
 mutatum, aut corpore mutato, vi-
 deri possit quandoque dulce, quan-
 doque non dulce, sed non ipsum
 dulce cum quale est, sic, unquam mu-
 tatum est, sed semper verificatur de
 eo: & quod futurum est dulce, ne-
 cessario tale est: at tamen omnes illarum ora-
 tiones hoc perimunt: & quemadmodum
 substantiam non esse vllius, ita nec
 quicquam necessario esse: necessarium
 enim non contingit aliter & aliter se habere.

Sic Ale-
 xand. le-
 git. best.
 εἰς τὸ ἄριστον
 παρῶν.
 Αργυρ.
 εἰς τὸ ἀν-
 κιστον.

ἢ ἀνάγκη
 247.

Quare si quid necessario est , non ita & non ita habebit : & simpliciter si sensibile solum esset , nihil esset profecto , cum animata non esset. Sensus namque non esset. Neque sensibilia itaque, neque sensationes esse, fortassis verum esset: sentientis enim hęc passio est : at ipsa subiecta, quę sensum faciunt, non esse etiam absque sensu, hoc impossibile est: sensus namque non ipse est sui ipsius, sed est aliquid aliud etiam præter sensum, quod necesse est prius sensu esse. Mouens enim, natura prius est moto. Et si ad se inuicem dicuntur, ipsa eadem nihil minus.

A ὅλως τ' εἴωθε ἔστι τὸ αἰσθητὸν μόνον, οὐδὲν δὲ εἴη μὴ ὄντων τῶν ἐμφύτων. αἰσθησις γὰρ εἶναι αἰεὶ. τὸ μὲν οὖν μήτε τὰ αἰσθητὰ εἶναι, μήτε τὰ αἰσθήματα, ἴσως ἀληθές. τῶν γὰρ αἰσθανομένων παρὸς τῶν ὄντων δὲ τὰ ὑποκείμενα μὴ εἶναι ἀποδείξαι αἰσθησιν ἔστι δὲ αἰσθητικῶς, ἀδιώατον. ἔστι δὲ ἢ γὰρ αἰσθησις αὐτῆ ἑαυτῆς ἔστιν, ἀλλ' ἔστι ἢ ἕτερον πρὸς τὴν αἰσθησιν, ὃ ἀνάγκη πρότερον εἶναι τῆς αἰσθητικῶς. τὸ γὰρ κινουῦν, τῶν κινουμένων φύσει πρότερον ἔστι. καὶ εἰ λέγεται πρὸς ἀλλήλα ταῦτα αὐτὰ, οὐδὲν ἤτιον.

B

Κ Ε Φ Α Λ. 5'

CAPVT VI.

Κατὰ τῶν ζητιώτων τὸν πρὸς ἕκαστα κρινοῦντα ὀρθῶς.

Aduersus eos qui omnia quę vera viderentur, vera dicerent.

Sunt autem quidam eorum quibus de his persuasum est, quique has orationes solum dicunt, qui dubitant. Quærunt etenim, quis cum, qui sanus est, & omnino qui circa singula rectè iudicabit, examinet. Tales autem dubitationes similes sunt, ac si quis dubitaret vtrum dormimus nunc, an vigilamus. Tales namque cunctorum dubitationes, idem possunt. De omnibus etenim hi dignum ducunt rationem esse. Principium namque, (& hoc per demonstrationem,) accipere quærunt. Quòd autem non est eis persuasum, ex eorum actionibus manifestè apparet: sed (vt diximus) iste eorum affectus est. Rationem namque eorum quærunt, quorum non est ratio. Demonstrationis enim principium non est demonstratio. His quidem igitur facile hoc persuadebitur: non enim est difficile perceptu. Qui verò in oratione solum vim quærunt, impossibile quærunt. Contraria namque dicere dignum censent, mox contraria dicentes. Si autem non sunt omnia ad aliquid, sed quędam ipsa per se ipsa sunt, non erit utique verum omne, quod apparet. Apparens enim, alicui est apparens. Quare qui dicit omnia vera, quę apparent, esse, omnia entia facit ad aliquid. Quare obseruandum est iis qui vim in oratione quærunt, simulque reddere orationem dignum ducunt, quòd non quod apparet, est, sed quod apparet, cui apparet, & quando apparet, & quatenus, & quomodo. Quòd si reddant quidem orationem, non tamen ita reddant, accidet eis quàm primum contraria dicere. Potest etenim eisdem secundum visum quidem mel apparere, gustu autem non. Et cum oculi duo sint,

EΙΣΙ δὲ τινες οἱ ἀπεροῦσι ἐ τῶν ταῦτα πεπεισμένων, καὶ τῶν τοῖς λόγοις τούτοις μόνον λεγόντων. ζητῶσι γὰρ τίς ὁ κρίνων τὸν ὑγιαίνοντα, καὶ ὅλως τὸν πρὸς ἕκαστα κρινοῦντα ὀρθῶς. τὰ δὲ ταῦτα ἀπορήματα ὁμοῖα ἔστι δὲ ἀπορεῖν, πρότερον καθύδωδον νῦν ἢ ἐξρηγόρα μὲν. διώατον δὲ αἰσθητικῶν αἰσθησιν πᾶσαι τὸ αὐτό. πρῶτον γὰρ λόγον ἀξιοῦσιν οὐτὶ εἶναι. ἀρχὴν γὰρ ζητῶσι, καὶ ταῦτα δὲ ἀποδείξεως λαμβάνειν. ἐπεὶ γὰρ οὐ πεπεισμένοι εἰσὶ, φανεροὶ εἰσιν ἐν ταῖς πρῶξεσιν. ἀλλ' ὅθεν εἴπομεν, τῶν αὐτῶν τὸ πάθος ἔστι. λόγον γὰρ ζητῶσιν ὡς οὐκ ἔστι λόγος. ἀποδείξεως γὰρ ἀρχή. οὐκ ἔστι γὰρ ἀποδείξις ἔστιν. οὗτοι μὲν οὖν ῥαδίως ἀπὸ τῶν προπειθεῖεν. ἔστι γὰρ οὐ χαλεπὸν λαβεῖν. οἱ δὲ ἐν ταῖς λόγοις πρὸς βίαν μόνον ζητιώτες, ἀδιώατον ζητῶσιν. ἐναρτίον γὰρ εἶναι ἀξιοῦσιν, ἀλλ' οὐκ ἐναρτία λέγουσιν. εἰ δὲ μὴ ἔστι πρῶτον πρὸς ἕν, ἀλλ' ἕνια ἔστι καὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτῆς, οὐκ αὐτὴ εἶναι πρῶτον τὸ φαινόμενον ἀληθές. τὸ γὰρ φαινόμενον, ἡνίκα ἔστι φαινόμενον. ὥστε ὁ λέγων ἀπόμνητα τὰ φαινόμενα εἶναι ἀληθῆ, ἀπόμνητα ποιεῖ τὰ ὄντα πρὸς ἕν. δὲ καὶ φυλακτέον τοῖς πρὸς βίαν ἐν ταῖς λόγοις ζητῶσιν. ἅμα δὲ ἔτι πρὸς λόγον ἀξιοῦσιν, ὅτι οὐκ ἔστι φαινόμενον ἔστιν, ἀλλὰ τὸ φαινόμενον ὡς φαίνεται, καὶ ὅτε φαίνεται, καὶ ἢ, ἔστι ὡς. αὐτὸ δὲ πρὸς ἕν μὲν λόγον, μὴ οὕτω δὲ πρὸς ἕν, συμβῆσθαι αὐτοῖς τῶν αιτίων ταχὺ λέγειν. ἐπιλέγειν γὰρ τὸ αὐτό, κατὰ πρῶτον ὅψιν μέλι φαίνεται, τῆ δὲ γὰρ εἶναι μὴ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν δύειν οἴσιν.

γρ. ἰκρίων

γρ. ἰσώσια & sic Alexand.

γρ. αὐτοῖσι
mendo-
se.

γρ. τῆ ὁ-
παρξεί-
quod
Fonf &
alios in-
terp. de-
cepit. vi-
de Pro-
bl sect. 31
prob. 12.
vbi vo-
cat, ἐπι-
λαξί δακ.
quomo-
do legis-
se hic
quidam
viden-
tur. & 17
vbi λαξί
λαξί. &
sect. 35.
10.

μη ταῦτα ἕκαστος τῆ ὁμοίωσιν ἀόμοιαι. Ἐπει πρὸς γε τοὺς ἀφ' ἑσὶ πάλαι εἰρηώδεις αἰτίας το φανόμενον φάσκοντες ἀληθῆς εἶναι, καὶ ἀφ' ἑσὶ τοῦτο πρὸς ὁμοίως εἶναι ψευδῆ καὶ ἀληθῆ. οὔτε γὰρ ἀπασιν ταῦτα φαίνεσθαι, οὔτε ταῦτα ἀεὶ ταῦτα, ἀλλὰ πολὺς τὸν αἰτία καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον. ἢ μὴ γὰρ ἀφ' ἑσὶ δύο λέγει ἐν τῇ ἰσοπαλάξει τῶν δακτύλων, ἢ δὲ ὁμοίως εἶναι. ἀλλ' οὔτε τῆ αὐτῆ γε καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἀπόφασις, καὶ ὡσαύτως, ἔσθαι τὰ αὐτὰς χρόνον ὥστε τὸ αὐτὸ εἶναι ἀληθῆς. ἀλλ' ἴσως ἀφ' ἑσὶ τοῦτο ἀνάγκη λέγειν τῶς μὴ δι' ἀπορίων, ἀλλὰ λόγου χάριν λέγουσιν, ὅτι ὅτι εἶναι ἀληθῆς τὸτο, ἀλλὰ τούτω ἀληθῆς καὶ ὡσαύτως δὲ πρὸς τὸ εἶναι εἰρηώδεις, ἀνάγκη ἔσθαι πρὸς τὸ ποιεῖν ἀπόφασις, ἔσθαι πρὸς δόξαν ἔσθαι ἀπόφασις. ὥστ' οὔτε γέροντες, οὔτε ἔσθαι οὐθέν, μηδενός πρὸς δόξασθαι. εἰ δὲ γέροντες ἔσθαι, δὴλον ὅτι ὅτι εἶναι ἀπόφασις πρὸς δόξαν. εἰ εἶναι, πρὸς εἶναι, ἢ πρὸς ὡρισμένον, καὶ εἰ τὸ αὐτὸ καὶ ἢ μίση ἔσθαι, ἀλλὰ οὐ πρὸς τὸ διπλάσιον γε τῶ ἴσθαι πρὸς δὲ τὸ δόξασθαι εἶναι ταῦτα ἀπόφασις καὶ τὸ δόξασθαι ὡρισμένον, ὅτι εἶναι ἀπόφασις τὸ δόξασθαι, διὰ τὸ δόξασθαι ὡρισμένον. εἰ δὲ ἕκαστος ἔσθαι πρὸς τὸ δόξασθαι, ἀπαιτεῖται τὰ εἶναι τὸ δόξασθαι. ὅτι μὴ οὐκ βεβαιώσεται δόξα πασῶν, τὸ μὴ εἶναι ἀληθῆς ἀμα τὰς ἀποφαιμένας φάσεις, ἔσθαι συμβαίνει τῶς οὐτὼ λέγουσιν, καὶ ἀφ' ἑσὶ οὐτὼ λέγουσιν, ἵσαυτὰ εἰρηώδεις. ἔπει δὲ ἀδιώατοι πρὸς ἀπίφασιν ἀληθῆς εἶναι ἀμα καὶ τὸ αὐτὸ, φαίνεται ὅτι ὅτι τὸν αἰτία ἀμα ἰσοπαλάξει εἰδέσθαι τὰ αὐτὰ. τῆ μὴ γὰρ εἰρηώδεις, θάτερον γέροντες ὅτι οὐχ ἢ πον. οὐσίας δὲ γέροντες ἀπόφασις ὅτι ἀπόφαινος ὡρισμένου γένους. εἰ οὐκ ἀδιώατον ἀμα καταφάσαι καὶ ἀποφάσαι ἀληθῆς, ἀδιώατοι καὶ τὸν αἰτία ἰσοπαλάξει ἀμα, ἀλλὰ ἢ πῆ ἀμφω, ἢ θάτερον μὴ πῆ, θάτερον δὲ ἀπλάξ.

ΚΕΦΑΛ. Ζ'

Ὅτι ἀνάγκη φάσαι ἢ ἀποφάσαι ἐν καθ' ἑνός οὐνοῦ.

ΑΛΛΑ μὴ ὅτι μὴ παρὰ ἀπίφαισεως εἰδέσθαι εἶναι ὅτι ἀνάγκη ἢ φάσαι ἢ ἀποφάσαι ἐν καθ' ἑνός οὐνοῦ. δὴλον ὅτι πρὸς τὸν μὴ ὅτι φάσαι ἢ ἀποφάσαι, πῆ τὸ ἀληθῆς,

A si sint dissimiles, non eadem utrique visui. Ceterum, ad eos, qui propter olim dictas causas, quod apparet, verum esse dicunt, & ob hoc omnia similiter esse falsa & vera, nec sanè omnibus eadem apparere, nec eidem semper eadem, sed plerumque contraria, etiam eodem tempore: tactus etenim duo dicit in digitorum variatione, visus autem unum. Sed neque eodem sensu & secundum idem, & eodem modo, & in eodem tempore: quare hoc esset verum profectò. Sed ob hoc fortassis iis qui non propter dubitationem, sed orationis gratia dicunt, necesse est dicere, quòd hoc non sit verum, sed huic verum, & (ut antea dictum est) necesse est, ad aliquid, & ad opinionem, & ad sensum omnia facere: quare nec factum est, nec erit quicquam, si nemo prius opinatus sit. Quod si factum fuit, aut erit, patet quòd non ad opinionem omnia sunt. Item, si unum ad unum, aut ad determinatum, & si idem est, & dimidium, & æquale, non tamen ad duplum, quod æquale est: ad opinionem itaque si idem est homo, & quod opinatum est, non est homo, quod opinatur, sed quod opinatum est. Quòd si unumquodque ad illud erit, quod opinatur, infinita specie, quod opinatur, erit. Quòd igitur omnium certissima opinio est, non esse simul veras oppositas dictiones, & quid illis, qui sic dicunt, accidat, & cur ita dicunt, hæc demum dicta sint. Cum verò impossibile sit contradictionem simul de eodem verificari, patet quòd neque contraria simul eidem inesse contingit. Contrariorum enim alterum non minus privatio est: substantiæ verò privatio, negatio à quodam determinato genere est. Si impossibile itaque est simul affirmare, & negare verè, impossibile est etiam contraria simul inesse: sed aut ambo secundum aliquid, aut alterum secundum aliquid, alterum simpliciter.

CAPVT VII.

Quod necesse sit quodlibet de quolibet verè affirmari aut negari, cum nullum sit medium.

ΑT verò nec inter contradictionem possibile est, quicquam medium esse, sed necesse est dicere, aut negare unumquodque de vno: manifestum autem est primò quidem definiendis, quid verum,

quidve falsum est. Dicere namque A
 ens non esse, aut hoc esse, fal-
 sum: ens autem esse, & non ens
 non esse, verum est. Quare & qui di-
 cit esse aut non esse, verum dicet, aut
 mentietur. Sed nec ens, dicitur non
 esse, aut esse, nec non ens. Item
 medium inter contradictionem, aut erit
 quemadmodum fuscum inter album &
 nigrum, aut quemadmodum neutrum B
 inter hominem & equum. Si itaque ita
 est, non mutabitur profecto. Ex non
 bono namque in bonum mutatur, aut
 ex hoc in non bonum. Nunc verò sem-
 per apparet: non enim est mutatio, nisi
 ad opposita, & media. Quòd si est me-
 dium, etiam sic aliqua erit in album non
 ex non albo generatio: nunc autem
 non videtur. Item omne intellectuale,
 aut intelligibile, mens aut affirmat, aut
 negat. Hoc verò ex definitione patet,
 cum verum dicat, aut mentietur. Cum
 enim sic componens dicat aut negat,
 verum dicit: cum verò sic, mentietur. C
 Item, in omnibus contradictionibus esse
 oportet, nisi orationis gratia dicatur.
 Quare neque verum dicet aliquis, ne-
 que non verum, & præter ens, &
 non ens. Quare etiam præter genera-
 tionem & corruptionem, transmutatio
 aliqua erit. Item in quibuscumque ge-
 neribus negatio contrarium inducit, in
 his etiam erit: utputa in numeris nec im-
 par, nec non impar numerus: sed im-
 possibile est: ex definitione autem est ma-
 nifestum. Item in infinitum procedet,
 & entia non solum sesquialtera, sed
 etiam plura erunt. Rursus namque hoc
 negare erit ad affirmationem & negatio-
 nem: & hoc quicquam erit: Sub-
 stantia namque eius est alia quædam.
 Item, cum aliquo interrogante an al-
 bum est, dicat quòd non, nihil aliud
 negavit, nisi ipsum esse: ipsum verò
 non esse, negatio est. Aduenit autem
 quibusdam opinio ista, sicuti cæteræ
 quoque præter communem opinionem
 sunt. Cum enim non possint argumen-
 ta contentiosa solvere, cedunt orationi,
 assentiuntque verum esse quod syllogisa-
 tum est. Quidam itaque ob talem
 causam dicunt: quidam verò, pro-
 pterea quòd omnium causam querunt,
 principium verò ad hos omnes, ex de-
 finitione. Fit autem definitio ex eo,
 quod necessarium est aliquid eos si-
 gnificare. Ratio enim, cuius signum
 est nomen, definitio rei fit. Videtur
 autem Heracliti quidem opinio, om-
 nia esse, & non esse dicens, vera omnia
 facere. Anaxagoræ verò, esse aliquod con-
 traditionis medium: quare omnia falsa
 Tom.IV.

καὶ ψευδός. τὸ μὲν γὰρ λέγειν τὸ ὄν μὴ εἶ-
 ναι, ἢ τῆτο εἶ, ψευδός. τὸ δὲ τὸ ὄν εἶ, ἢ
 τὸ μὴ ὄν μὴ εἶ, ἀληθές. ὥστε καὶ ὁ λέ-
 γων εἶ ἢ μὴ εἶ, ἀληθεύσει, ἢ ψεύσεται.
 ἀλλ' οὔτε τὸ ὄν λέγεται μὴ εἶ, ἢ εἶ, οὔτε
 τὸ μὴ ὄν. εἴ τι μεταξύ ἔσται τῆς ἀπι-
 φάσεως, ὡς τὸ φαῖον μέλανος καὶ λευκοῦ,
 ἢ ὡς τὸ μηδέτερον ἀνθρώπου ἢ ἵππου. εἰ
 μὲν οὖν οὕτως, ὅσα αὐτὰ μεταβάλλει. ἐκ μὴ
 ἀγαθὸν γὰρ εἰς ἀγαθὸν μεταβάλλει, ἢ ἐκ
 πύου εἰς μὴ ἀγαθόν. νῦν δὲ ἀεὶ φαί-
 νεται. οὐ γὰρ ὅτι μεταβολή, ἀλλ' ἢ εἰς
 τὰ ἀντικείμενα καὶ μεταξύ. εἰ δὲ ἔστι με-
 ταξὺ, ἢ οὕτως εἶη ἀνὶ ἡμῶν εἰς λευκόν, ὅσα
 ἐκ μὴ οὐ λευκοῦ γένεσις. νῦν δὲ οὐχ ὁρα-
 ται. ἐπὶ πᾶσι τὸ ἀφανιστὸν καὶ νοητὸν, ἢ ἀφα-
 νοία ἢ κατάφησις, ἢ ἀπόφησις. τῆτο δὲ
 ὀρισμοῦ δηλοῦν ὅταν ἀληθεύει ἢ ψεύδεται.
 ὅταν μὲν ὡδὶ σιωπῇ, φαῖσα ἢ ἀποφαῖσα
 ἀληθεύει. ὅταν δὲ ὡδὶ, ψεύδεται. ἐπὶ πα-
 ραῖ πάσαις δὲ εἶ εἶ τὰ ἀντιφάσεις, εἰ μὴ
 λόγου ἕνεκα λέγεται. ὥστε ἢ οὔτε ἀληθεύ-
 σῃ ἢ οὐτ' ὅσα ἀληθεύσῃ. καὶ πᾶσι τὸ ὄν
 ἢ τὸ μὴ ὄν ἔσται. ὥστε ἢ πᾶσι γένεσις ἢ
 φθορᾶν, μεταβολὴ τις ἔσται. εἴ τι ἐν ὅσοις γέ-
 νεσις ἢ ἀπόφασις τὸ ἐναντίον ὀπιφέρει, καὶ
 ἐν ἑνὶ τοῖς ἐστὶ. οἷον ἐν ἀριθμοῖς οὔτε πρῶτος,
 οὔτε οὐ πρῶτος ἀριθμός. ἀλλ' ἀδιώτατον.
 ἐκ τῶ ὀρισμοῦ δὲ δηλοῦν. ἐπὶ εἰς ἀπειρον
 βαδιεῖται, ἢ οὐ μόνον ἡμίλια τὰ ὄντα ἔ-
 σται, ἀλλὰ ἢ πλείω. πάλιν γὰρ ἔσται ἀ-
 ποφῆσαι τῆτο πρὸς τίω φαῖσι καὶ τίω
 ἀποφασιν, καὶ τῆτο ἔσται πῖ. ἢ γὰρ οὐσία
 ἔσται ἢ αὐτὴ ἄλλη. ἐπὶ ὅταν ἐργαζομένου εἰς
 λευκὸν ὅτιν, εἶπη ὅτι οὐ, οὐδὲν ἄλλο ἀπέ-
 φησεν ἢ τὸ εἶναι. ἀπόφασις δὲ, τὸ μὴ εἶ-
 ναι. ἐλήλυθε δὲ ἐπίοις αὐτῆ ἢ δόξα, ὡς τὸ
 καὶ αἰ' ἀλλὰ τῆ πᾶσι δόξων. ὅταν γὰρ
 λυεῖν μὴ διώωνται λόγους ἐριστικῶς, ἐσθόν-
 τες πᾶ λόγῳ, σύμφασιν ἀληθῆς εἶναι τὸ
 συλλογισθέν. οἱ μὲν οὖν ἀφ' ἑαυτῶν αἰ-
 ῶν λέγουσιν, οἱ δὲ ἀφ' ἑαυτῶν τὸ πᾶσι λέ-
 γων ζητεῖν. ἀρχὴ δὲ πρὸς ἀποφῆσαι τῶ-
 ρος ὅτι ὀρισμοῦ. ὀρισμὸς δὲ γὰρ ἐκ τῶ ση-
 μαίνειν ἢ ἀναγκαῖον εἶ αὐτοῖς. ὁ γὰρ λό-
 γος, οὐ τὸ ὄνομα σημεῖον, ὀρισμὸς γὰρ τῶ
 πρῶτος. εἶοικε δὲ ὁ μὲν Ηρακλείτου
 λόγος λέγων πᾶσι εἶ ἢ μὴ εἶ, ἀποφῆσαι
 ἀληθῆ ποιεῖν. ὁ δὲ Αναξαγόρου, εἶ ἢ με-
 ταξὺ τῆς ἀντιφάσεως, ὥστε πᾶσι ψευδῆ.
 Dd iij

Interpr.
 ἢ μ.

ὅταν γὰρ μίξηται, οὔτε ἀγαθόν, οὔτε οὐκ ἀγαθόν
ἔστι μίγμα· ὥστε ὁσδὲν εἰπεῖν ἀληθές.

A Cum enim miscentur, neque bonum, neque non bonum est illud mistum. Quare nihil est dicere verum.

Κ Ε Φ Α Λ. η'.

CAPVT VIII.

Ὅτι τὰ μεταχῶς λεγόμενα, ἔτι καὶ πᾶσι
ἀδυνάτων ὑπαρχειν.

Quod illa quae uno modo, & de omnibus dicuntur, impossibile sit esse.

Διαρισμένων δὲ τούτων, φανερόν ὅτι καὶ
τὰ μεταχῶς λεγόμενα, ἔτι καὶ πᾶσι
ἀδυνάτων ὑπαρχειν, ὥσπερ πινες λέ-
γουσιν· οἱ μὲν οὐδὲν φάσκοντες ἀληθές εἶναι
ἔτι καὶ κωλύειν φαίνοντες ἀπὸ μὲν αὐτῶν, ὥσ-
περ τὸ πᾶσι λέγειν ἄλλο μὲν εἶναι· οἱ δὲ
πᾶσι ἀληθῆ· * ἡ δὲ γὰρ αὐτοῖς οἱ λόγιοι οἱ αὐ-
τοῖς Ἡρακλείτου· ὁ γὰρ λέγων ὅτι πᾶσι ἀλη-
θῆ ἔτι καὶ πᾶσι ψευδῆ· ἔτι καὶ λέγει τῶν λόγων
ἐκάτερον τούτων· ὥσπερ εἴπερ ἀδυνάτα ἐκείνα,
καὶ τὰ ἀδυνάτων εἶναι· ἔτι δὲ φανερὰς ἀντι-
φάσεις εἰσὶν, ἀσὸν γὰρ οἷον τὰ ἀμα ἀληθῆς εἶναι·
ὁσδὲν δὲ ψευδῆς πάσας· καίτοι δοξοῦσιν αὐ-
τὰ μάλλον ἐνδέχεσθαι ἐκ τῶν εἰρημύων· ἀλλὰ
πρὸς ἀπὸ μὲν αὐτῶν τοῖς ριούτοις λόγοις ἀπειθῶσαι
δεῖ, κατὰ τὸν ἐλέγχον ἔτι καὶ τοῖς ἐπὶ μὲν λόγοις,
οὐκ εἶναι μὴ εἶναι, ἀλλὰ σημαίνειν ἔτι· ὥσπερ ὅτι

H Is autem determinatis, manifestum est, quod illa quoque quae uno modo, & de omnibus dicuntur, impossibile est esse, ut quidam aiunt, quidam quidem nullum dicentes verum esse. Nihil enim prohibere ita cuncta esse aiunt, uti diametrum commensurabilem esse: quidam verò omnia vera. Ferè enim rationes eorum, eademque quae & Heracliti sunt. Qui enim dicit quod omnia vera, & omnia falsa, etiam separatim utramque harum orationum dicit. Quare si haec impossibilia sunt, illa quoque impossibilia esse necesse est. Item patet quod contradictiones sunt, quas non possibile est simul veras esse, neque falsas, etsi id videri possit magis contingere ex iam dictis: ad has tamen omnes rationes petere oportet, ut in superioribus sermonibus dictum est, non si sit aliquid, aut non sit, si aliquid significat. Quare ex definitione disputandum est, accipientibus quid verum quidve falsum significat. Si autem nihil aliud est, quam quod verum est, affirmare, aut quod negare, falsum est, impossibile est omnia falsa esse. Necesse est enim alteram contradictionis partem veram esse. Item, si omne, aut affirmare aut negare necesse est, impossibile est utraque falsa esse: altera enim contradictionis pars, falsa est. Accidit autem, (quod etiam publicè fertur,) his omnibus orationibus, eas se ipsas perimere. Quae enim omnia vera dicit, contrariam quoque sibi orationem veram facit: quare suam ipsius non veram: contraria namque dicit eam non esse veram: quae verò omnia falsa, & haec se ipsam. Quod si excipiant, illa quidem contrariam, quod sola non vera est, haec verò se ipsam, quod sola non falsa, nihilominus infinitas accidit eis petere orationes veras & falsas. Qui enim dicit veram orationem esse veram, consentit huic quod vera est: hoc verò in infinitum procedit. Clarum autem est, quod nec illi, qui omnia quiescere dicunt, verum dicunt, nec qui omnia moueri. Et enim si omnia quidem quiescunt, semper eadem vera & falsa erunt: apparet autem hoc transmutari. Qui enim hoc dicit, aliquando ipse non erat, & rursus non erit.

γρ. σύμμε-
τρον εἶναι
πλὴν οὐκ
quam
lect. ver.
plerique
interpp.
sunt se-
quuti
x. ο. γ. γ. ο.
πιοδ. π. ι. λ. ο.
2οι
γρ. σημαί-
ται
γρ. μ. α. π.
ἀληθῆς, ἢ
φαίται ἢ
ἀποφ. ἢ
ψευδῆ. Vi-
de Alex.
qui varia
huius lo-
ci lectio-
nem an-
notat.
Argyro-
phylus
planio-
rem lect.
sequutus
vertit:
quod si
nihil a-
liud est
verum,
nisi affir-
mare hoc
raetio, aut
negare.
ἔτι simili-
ter f. l.
sum: fieri
non po-
test.

ὁμομοῦ λέγειν ἄλλο μὲν εἶναι· οἱ δὲ
πᾶσι ἀληθῆ· * ἡ δὲ γὰρ αὐτοῖς οἱ λόγιοι οἱ αὐ-
τοῖς Ἡρακλείτου· ὁ γὰρ λέγων ὅτι πᾶσι ἀλη-
θῆ ἔτι καὶ πᾶσι ψευδῆ· ἔτι καὶ λέγει τῶν λόγων
ἐκάτερον τούτων· ὥσπερ εἴπερ ἀδυνάτα ἐκείνα,
καὶ τὰ ἀδυνάτων εἶναι· ἔτι δὲ φανερὰς ἀντι-
φάσεις εἰσὶν, ἀσὸν γὰρ οἷον τὰ ἀμα ἀληθῆς εἶναι·
ὁσδὲν δὲ ψευδῆς πάσας· καίτοι δοξοῦσιν αὐ-
τὰ μάλλον ἐνδέχεσθαι ἐκ τῶν εἰρημύων· ἀλλὰ
πρὸς ἀπὸ μὲν αὐτῶν τοῖς ριούτοις λόγοις ἀπειθῶσαι
δεῖ, κατὰ τὸν ἐλέγχον ἔτι καὶ τοῖς ἐπὶ μὲν λόγοις,
οὐκ εἶναι μὴ εἶναι, ἀλλὰ σημαίνειν ἔτι· ὥσπερ ὅτι
ὁμομοῦ λέγειν ἄλλο μὲν εἶναι· οἱ δὲ
πᾶσι ἀληθῆ· * ἡ δὲ γὰρ αὐτοῖς οἱ λόγιοι οἱ αὐ-
τοῖς Ἡρακλείτου· ὁ γὰρ λέγων ὅτι πᾶσι ἀλη-
θῆ ἔτι καὶ πᾶσι ψευδῆ· ἔτι καὶ λέγει τῶν λόγων
ἐκάτερον τούτων· ὥσπερ εἴπερ ἀδυνάτα ἐκείνα,
καὶ τὰ ἀδυνάτων εἶναι· ἔτι δὲ φανερὰς ἀντι-
φάσεις εἰσὶν, ἀσὸν γὰρ οἷον τὰ ἀμα ἀληθῆς εἶναι·
ὁσδὲν δὲ ψευδῆς πάσας· καίτοι δοξοῦσιν αὐ-
τὰ μάλλον ἐνδέχεσθαι ἐκ τῶν εἰρημύων· ἀλλὰ
πρὸς ἀπὸ μὲν αὐτῶν τοῖς ριούτοις λόγοις ἀπειθῶσαι
δεῖ, κατὰ τὸν ἐλέγχον ἔτι καὶ τοῖς ἐπὶ μὲν λόγοις,
οὐκ εἶναι μὴ εἶναι, ἀλλὰ σημαίνειν ἔτι· ὥσπερ ὅτι
ὁμομοῦ λέγειν ἄλλο μὲν εἶναι· οἱ δὲ
πᾶσι ἀληθῆ· * ἡ δὲ γὰρ αὐτοῖς οἱ λόγιοι οἱ αὐ-
τοῖς Ἡρακλείτου· ὁ γὰρ λέγων ὅτι πᾶσι ἀλη-
θῆ ἔτι καὶ πᾶσι ψευδῆ· ἔτι καὶ λέγει τῶν λόγων
ἐκάτερον τούτων· ὥσπερ εἴπερ ἀδυνάτα ἐκείνα,
καὶ τὰ ἀδυνάτων εἶναι· ἔτι δὲ φανερὰς ἀντι-
φάσεις εἰσὶν, ἀσὸν γὰρ οἷον τὰ ἀμα ἀληθῆς εἶναι·
ὁσδὲν δὲ ψευδῆς πάσας· καίτοι δοξοῦσιν αὐ-
τὰ μάλλον ἐνδέχεσθαι ἐκ τῶν εἰρημύων· ἀλλὰ
πρὸς ἀπὸ μὲν αὐτῶν τοῖς ριούτοις λόγοις ἀπειθῶσαι
δεῖ, κατὰ τὸν ἐλέγχον ἔτι καὶ τοῖς ἐπὶ μὲν λόγοις,
οὐκ εἶναι μὴ εἶναι, ἀλλὰ σημαίνειν ἔτι· ὥσπερ ὅτι

ΚΕΦΑΛ. Β΄.

CAPVT II.

Αίτιον ποσαχώς λέγεται.

Causa quot modis dicatur.

Cap. 13. I. 2. Phys. best. sic legit. & οσα δὲ πὲ κ. μετ. γ. & π. τ. Reliqui quoque vet. interp. lo cum esse mutilum arguunt: vertunt enim, quasi legissent, & οσα δὲ κ. α. μ. γίεται αὐτῶ & πὲ τελοῖς, παύτα πὲ τελοῖς εἶτα γίεται οἱ

ΑΙΤΙΟΝ δὲ λέγεται, ἓνα μὲν ἔσπον, * ὅς οὐ γινώσκουσιν οὐκ ἔχοντες οἷον χαλκός τῆ ἀδριανός, & ὁ ἀργυρός τῆς φιάλης, καὶ τὰ τούτων γῆνη. ἄλλοι δὲ, τὸ εἶδος, & τὸ ἀειδίγμα. τῆτο δὲ ἔστιν ὁ λόγος τῆς ἰσότητος (εἶ), καὶ τὰ τούτων γῆνη. οἷον τῆς ἀφ' ἑαυτῶν τὰ δύο πρὸς ἓν, καὶ ὅλως ὁ ἀριθμὸς, καὶ τὰ μέρη τὰ ἐν τῷ λόγῳ. εἰ ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς μεταβολῆς ἢ πρῶτον, ἢ τῆς ἡρεμότητος. οἷον ὁ βουλοῦσας ἀπίος, καὶ ὁ πατήρ τῆς τέκνου, & ὅλως τὸ ποιῶν τῆς ποιουμένου, καὶ τὸ μεταβλητικὸν τῆς μεταβάλλοντος. ἐπὶ ὡς ὁ τέλος. τῆτο δὲ ἔστι τὸ οὐ ἔνεκα. οἷον, τῆς περὶ πατεῖν ἢ ὑγίαια. ἀφ' ἧς γὰρ περὶ πατεῖ; φαρμάκῳ, ἵνα ὑγιάνη. & εἰπόντες οὕτως, οἰόμεθα ἀποδεδοκέναι τὸ αἴτιον. * καὶ οσα δὲ κινήσεως ἄλλου μεταξὺ γινώσκουσιν τῆς τέλους. οἷον τῆς ὑγείας, ἰχθυασία, ἢ ἢ καθαρισμοί, ἢ τὰ φάρμακα, ἢ τὰ ὄργανα. πᾶσα γὰρ αὐτὰ τῆς τέλους ἔνεκα ἔστι. ἀφ' ἧς δὲ ἀλλήλων ὡς ὄργανα, τὰ μὲν ὡς ὄργανα, τὰ δὲ ὡς ἔργα. τὰ μὲν ὡς οὐκ αἴτια, σχεδὸν ἕσασθαι λέγεται. & συμβαίνει δὲ πολλαχῶς λεγόμενων τῶν αἰτιῶν, & πολλαχῶς αὐτῶν αἴτια εἶναι ὅς ἔστι συμβεβηκός. οἷον τῆς ἀδριανός, & ἡ ἀδριακοποιήκη, & ὁ χαλκός, ὅς καὶ ἔτι ἕτερον. ἀλλ' ἡ ἀδριακός ἀλλ' οὐ τὸν αὐτὸν ἔσπον, ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς ὑλη, τὸ δὲ ὡς ὄργανον ἢ κίνησις, & ἀλλήλων αἴτια. οἷον, τὸ ποιεῖν τῆς βιέξιας, & αὐτῆ τῆς ποιεῖν. ἀλλ' ὅς τὸν αὐτὸν ἔσπον, ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς τέλος, τὸ δὲ ὡς ἀρχὴ κινήσεως. ἐπὶ δὲ αὐτῶν ἐπίστευται τῶν ἐπιστῶν ἔστιν. ὅς γὰρ παρὸν αἴτιον ἔσπον, τῆς ἀπὸ αἰτιώμεθα ἐπίστευται τῆς ἐπιστῆς οἷον πλὴν ἀπορίαν τῆς κυβερνήτου, τῆς αἰτίας τῆς πλοίου, οὐ μὲν ἢ παρῶν αἴτια τῆς σωτηρίας. ἀμφω δὲ ἢ παρῶν καὶ ἢ φέρσις αἴτια ὡς κινουῦσα. ἀπὸ τῶν δὲ τὰ νῦν εἰρημνία αἴτια, εἰς τῆς παρασῶν ἐπίστευται τῆς φαρμακείας. τὰ μὲν γὰρ σοιχεῖα τῆς συλλογῶν, καὶ ἢ ὑλη τῆς σκευῶν. & τὸ πῦρ καὶ ἢ γῆ, & τὰ ἑαυτὰ πάντα, τῆς ὁμάτων. καὶ τὰ μέρη τῆς ὄλου, & αἰ ἢ ἀποθέσις τῆς συμπερῶματος, ὡς τὸ ὅς οὐ αἴτια ἔστι. τούτων δὲ τὰ μὲν ὡς τὸ ἢ ἀποκείμενον, οἷον τὰ μέρη. τὰ δὲ ὡς τὸ ἢ ἰσότητος, & τὸ ὅλον καὶ ἢ σκῆσις, καὶ τὸ εἶδος.

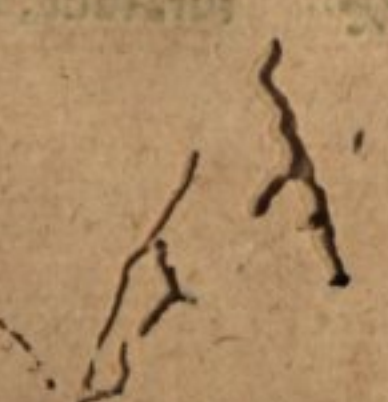
Causa verò vno modo dicitur, ex qua infita aliquid fit, ut æs, statua, & argentum, pateræ, & horum genera. Alio verò, species, & exemplar. Hæc autem est ratio eius, quod quid erat esse, & horum genera: ut ipsius diapason, duo ad vnum: & simpliciter, numerus, & partes, quæ in ratione sunt. Item, vnde principium mutationis primum, aut quietis, ut qui consuluit, causa: & pater, prolis: simpliciter, faciens, eius, quod factum est: & transmutatiuum, transmutati. Item, ut finis: hæc autem est cuius causa, ut ambulandi sanitas. Propter quid enim ambulat? dicimus ut sanetur. Et cum ita dicamus, putamus causam reddidisse. Et quæcumque inter illud mouens, & finem, media fiunt: ut sanitatis, attenuatio, purgatio, medicamenta, aut instrumenta: omnia etenim hæc finis gratia sunt, differunt verò ab inuicem, eo quòd hæc quidem instrumenta, illa verò ut opera sunt. Causæ itaque ferè toties dicuntur. At cum multifariam causæ dicantur, accidit multas quoque eiusdem non secundum accidens causas esse: ut statua, & ars statuaria, & ipsum æs, non secundum aliud quippiam, sed pro ut statua est: non tamen eodem modo: sed hoc quidem ut materia, illo verò ut vnde motus. Et inuicem causas esse: ut laborare, bonæ habitudinis; hæc verò, laborandi: non tamen eodem modo, sed hæc quidem ut finis, illud verò principium motus. Item, idem aliquando contrariorum causa est. Quod enim cum adsit, alicuius causa est: idem, cum absit, causam contrarii nonnumquam dicimus: ut absentiam gubernatoris, naufragii: cuius præsentia, salutis causa erat. Ambæ autem & præsentia & priuatio, tanquam mouentes causas sunt. Omnes autem nunc dictæ causas, in quatuor incidunt manifestissimos modos: elementa etenim syllabarum, & materia factorum, & ignis, & terra, & omnia huiuscemodi, corporum: partes quoque totius, & suppositiones conclusionis, causas sunt ut ex quo. Harum verò hæc quidem tanquam subiectum, ut partes: hæc verò tanquam quod quid erat esse, ut totum, & compositio, & species.

Semen verò , & medicus , & consilia-
tor , & simpliciter efficiens , omnia
vnde transmutationis aut status princi-
pium. Cætera verò , tanquam finis , &
bonum aliorum : quod enim cuius causa,
optimum , & finis aliorum vult esse : nil
autem differat , bonum id an apparens
bonum dicatur. Hæ itaque causæ , ac
tot specie sunt. Modi autem causarum,
numero quidem multi sunt , in paucio-
res autem reducuntur. Dicuntur etenim
causæ etiam earum quæ eiusdem speciei
sunt , multipliciter , prius videlicet &
posteriùs alia , quàm alia : vt sanitatis,
medicus , & artifex : & ipsius diapason,
duplum , & numerus , & illa semper,
quæ continent quodcumque particula-
rium. Item , vt ipsum accidens , & eo-
rum genera , vt statux , aliter Poly-
cletus , & aliter statuarius : quia ac-
cidit statuarius , Polycleto esse : & ea
quæ continent accidens , vt homo cau-
sa statux , aut simpliciter animal , quo-
niam Polycletus , homo , homo au-
tem animal est. Est autem accidentium
quoque aliud alio remotius , & propin-
quius : vtputa , si albus , & musicus
dicantur statux causa , & non solum
Polycletus aut homo. Præter omnes au-
tem , quæ propriæ dicuntur , quæve
secundùm accidens , aliæ vt potentiâ di-
cuntur , aliæ vt agentes : vt ædificii
extruendi , ædificator , aut ædificans
ædificator. Similiter autem illæ quoque
dicuntur de iis quorum causæ sunt : vt
huius statux , aut statux , aut sim-
pliciter imaginis , aut huius æris , vt
æris , aut simpliciter materiæ : & de
accidentibus similiter. Item , hæ & il-
læ , coniunctæ dicuntur : vt puta non
Polycletus , nec statuarius , sed Poly-
cletus statuarius. Attamen hæ omnes,
multitudine quidem sex sunt : dicun-
tur autem dupliciter : aut enim vt
singulare , aut vt genus eius : aut vt
accidens , aut vt genus accidentis : aut
vt coniunctæ aut simpliciter dictæ , item
tanquam agentes , aut secundùm po-
tentiam. Differunt autem , eo quòd
agentes quidem & singulares simul sunt,
& non sunt , tam ipsæ quàm illa , quo-
rum causæ sunt : veluti hic medicans,
huic conualescenti ? & hic ædificator,
huic quod ædificatur. Quod verò se-
cundùm potentiam , non semper : cor-
rumpitur enim non simul domus , & ædi-
ficator.

A τὸ δὲ σπέρμα, ἔσ' ὁ ἰατρός, καὶ ὁ βουλεύσας, καὶ
ὅλως τὸ ποιοῦν, πρὸ τῆς ὄψεως ἢ τῆς μετα-
βολῆς ἢ γένεως. τὰ δὲ ἄλλα, ὡς τὸ τέλος καὶ
τῶν ἄλλων. Ἐὖ γὰρ οὐ ἕνεκα, βέλτερον,
καὶ τέλος τῶν ἄλλων ἐπέχει (εἶ). Διαφέρειτω δὲ
μηδὲν αὐτὸ εἰπεῖν ἢ ἀγαθόν, ἢ φαινόμενον ἀγα-
θόν. Ἐὰ μὲν οὖν αἴτια, ἴσασθαι ὅτι εἶδεν. Ἐ-
πιπέσει αἰτίων, ἀριθμῶ μὲν εἰσι πολλοί. κεφα-
λαίου μὲν οὖτοι, ἐλάττωσι λέγει γὰρ αἴτια
B πολλαχῶς καὶ αὐτῶν τῶν ὁμοειδῶν, ἡρωτέρως
καὶ ὑγέρως ἄλλο ἄλλου οἷον, ὑγείας ὁ ἰατρός ἔ-
πιπέσει. Ἐ τῶν δὲ πασῶν, ἔστι διπλάσιοι καὶ
τριπλοῦς καὶ αἰεὶ τὰ ἀειέχοντα ὅμοιῶν τῶν
καθ' ἕκαστα. εἶναι δὲ ὡς τὸ συμβεβηκὸς καὶ τῶν
τούτων γῆν, οἷον, ἀδριάντης, * ἄλλως Πολυ-
κλείους, ἔσ' ἄλλως ἀδριατικοῦ, ὅτι συμ-
βεβηκε τὰ ἀδριατικοῦ, Πολυκλείτου (εἶ).
Ἐ τῶν ἀειέχοντα δὲ τὸ συμβεβηκὸς, οἷον ἀ-
δριάντης ἀδριάντης, ἢ ἔσ' ὅλως ζῶον, ὅτι
ὁ Πολυκλείους ἀνδρῶν, ὅτι ἀδριάντης ζῶον.
C ἔστι δὲ ἔσ' τῶν συμβεβηκῶν ἄλλο ἄλλων *
ἀειέχοντα, καὶ ἐγγύτερον οἷον, εἰ ὁ λυκὸς ἔσ' ὁ
μοιστὸς αἴτιος λέγει τῶν ἀδριάντης, ἀλλὰ
μὴ μόνον Πολυκλείους ἢ ἀνδρῶν. Ἐ τῶν
πρὸ τῆς δὲ ἔσ' οἰκείως λεγόμενα, ἔσ' τὰ κατὰ
συμβεβηκὸς, τὰ μὲν ὡς διωάμια λέγεται,
τὰ δὲ ὡς ἐργασίαι, οἷον τῶν οἰκοδομείων,
οἰκοδόμος, ἢ οἰκοδομῶν οἰκοδόμος. ἐμοίως δὲ
λεγόμενα καὶ ἐφ' ὧν τὰ αἴτια τῶν εἰρημείων.
οἷον τῶν ἀδριάντης ἢ ἀδριάντης, ἢ ὅλως εἰ-
ρήνη, ἢ χαλκοῦ τῶν δὲ ἢ χαλκοῦ, ἢ ὅλως ὑ-
λη. Ἐ τῶν συμβεβηκῶν ὁμοειδῶν. ἐπὶ
D δὲ συμπλεκόμενα τῶν κακίων λεγόμενα
οἷον οἷον Πολυκλείους ἀδριατικοῦ, ἀλλὰ Πολυκλείους ἀδριατικοῦ ἀλλ' ὁμοίως
ἀπὸ τῆς γὰρ τῶν ὅτι, τὸ μὲν πλῆθος ἐξ, λεγόμενα
δὲ διχῶς. ἢ γὰρ ὡς τὸ καθ' ἕκαστον, ἢ ὡς τὸ
γῆν αὐτῶν, ἢ ὡς τὸ συμβεβηκὸς, ἢ ὡς τὸ γῆν ὁ
συμβεβηκὸς. * ἢ ὡς συμπλεκόμενα τῶν
ἢ κατὰ διωάμια, ἢ ἀπλῶς λεγόμενα, ἐπὶ ὧν ἐν-
E εργασίαι. Διαφέρει δὲ τὸ ὅτι, ὅτι τὰ μὲν ἐν-
εργασίαι καὶ τῶν καθ' ἕκαστον ἀμα ὅτι ἔσ' ὅτι
ἐστίν, αὐτὰ τὸ ὅτι, καὶ ὧν αἴτια. οἷον ὅδε ὁ ἰα-
τρῶν, τὰ δὲ ὅτι ὑγείας οἷον ὅδε ὁ οἰκοδό-
μος, τὰ δὲ ὅτι οἰκοδομῶν. Ἐ τῶν κατὰ διωάμια,
ὅτι αἰεὶ. φερέτω γὰρ οὐχ ἀμα ἢ οἰκία ἔσ' ὁ οἰ-
κοδόμος.

Vulgò
ἀμος. &
mox, καὶ
ἀμος,
médosè.
Scrib.
πρὸ ὧν ἐστίν
cum in-
terpreti-
bus.
vess. trās-
positis
vobis
sic me-
lius legitur
ἢ ὡς σ. τὰ ὅ-
τι ἢ ἀπλῶς
λεγόμενα
ἢ ὡς ἐν-
εργασίαι, ἢ
κατὰ διωά-
μια. Alii
vet. in-
terp. non
longè ab
hac emē-
datione
abeunt,
qui sic
ferè ver-
tunt, ἀπὲ
vt con-
iuncta
hæc, ἀπὲ
vt sciunt
ἔσ' ἀδι-
cuntur,
ἔσ' in se-
per, ἢ
potentia,
ἢ αἴτια.

Elementum quot modis dicatur.

Στοιχείον ποσαχώς λέγεται.

Cap. 3. lib. 3. de Cælo. γρ. εἰς τὴν αὐτὴν εἶδος, ait Alex.

χ. σ. συμμα- εἰς συμμα- εἰς. pla- niore sensu. uell. pau- lo aliter: etia ple- rique uertunt interp. qui uer- tunt, ue- teres di- cunt, in- qua ult. x. ε. ὑπ. εἰς, εἰς. πλείω & ita om- nes in- terpp. Vide A- lexand. qui alia lectio- nem an- notat.

ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ * λέγεται, ὅξ οὐ σύγκειται πρῶτον ἐκ συπάρχοντος ἀφαιρέτου πρῶ εἶδει, * εἰς ἕτερον εἶδος οἷον, φωνῆς στοιχεῖα, ὅξ ὧν σύγκειται ἡ φωνή, καὶ εἰς ἀφαιρέτῳ ἔσχατα. ἐκείνα δὲ μηκέτ' εἰς ἄλλας φωνὰς ἕτερας πρῶ εἶδει αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ ἀφαιρέτῳ, ἢ μέρη ὁμοειδῆ οἷον, ὕδατος τὸ μόνον, ὕδωρ, ἀλλ' οὐ * τῆς συλλαβῆς. ὁμοίως δὲ ἐστὶ τῶν ἑσχατῶν στοιχεῖα * λέγουσιν οἱ λέγοντες, εἰς ἀφαιρέτῳ τὰ ἑσχατὰ ἐκείνα δὲ μηκέτ' εἰς ἄλλα εἶδη ἀφαιρέτῳ ἑσχατὰ. * καὶ εἴτε πλείω τῶν αὐτῶν, τῶν ἑσχατῶν στοιχεῖα λέγουσιν. καὶ ὅπως τῶν ἀποδείξεων αἰ γὰρ πρῶτον ἀποδείξεις, ἐστὶν πλείω ἀποδείξεων ἐκ συπάρχουσα, αὐτῶν στοιχεῖα τῶν ἀποδείξεων λέγουσιν. εἰσὶ δὲ τριῶν συλλαβῶν μὲν οἱ πρῶτοι * ἐκ τῶν τελῶν δὲ ἐνὸς μέτρου. καὶ μεταφέροντες δὲ στοιχεῖον καλοῦσιν ἐντελέτην, ὅτι ἂν ἐν ὄντι καὶ μικρὸν, ὅτι πολλὰ ἢ χρησιμῶν. δὲ καὶ τὸ μικρὸν ἐστὶν ἀπλοῦ καὶ ἀφαιρέτον, στοιχεῖον λέγεται ὅθεν ἐλήλυθε τὰ μάλιστα καθόλου στοιχεῖα εἶναι. ὅτι ἕκαστον αὐτῶν ἐν ὄντι καὶ ἀπλοῦ, ἐν πολλοῖς ὑπαρχοῖ, ἐκείνοις, ἢ ὅτι πλείοις. καὶ τὸ ἐν καὶ πᾶσι συν- μῶν, ὅρασι δὲ δοκεῖ εἶναι. ἐπεὶ οὖν τὰ καλοῦσιν ἡμῶν καθόλου καὶ ἀφαιρέτῳ, (εἰς γὰρ ὅτι λόγος αὐτῶν,) στοιχεῖα τὰ ἡμῶν λέγουσιν ἴσως, ἐστὶν μᾶλλον ἢ πᾶσι ἀφαιρέτῳ, ὅτι καθόλου μᾶλλον τὸ ἡμῶν. ὅτι μὲν γὰρ ἡ ἀφαιρέτῳ ὑπαρχοῖ, ἐστὶν τὸ ἡμῶν ἀπολυτῆ. ὅτι δὲ τὸ ἡμῶν, οὐ πᾶσι ἢ ἀφαιρέτῳ. ἀπολυτῶν δὲ χρι- σιῶν, τὸ εἶναι στοιχεῖον ἐκείνου, τὸ πρῶτον ἐκ συπάρ- χον ἐκείνου.

B

C

D

E

Elementum dicitur, ex quo componitur primo inexistente indiuisibili specie in aliam speciem: ut vocis elementa ex quibus componitur vox, & in qua ultima diuiditur: illa uero, non amplius in alias voces ab ipsis specie diuersas: sed & si diuidantur, particulae tamen eorum eiusdem speciei sunt: ut aquae particula, aqua: sed non syllabae. Similiter etiam corporum elementa dicunt, ea dicentes ultima, in qua corpora diuiduntur: illa uero, non amplius in alia specie differentia corpora: & siue unum, siue plura huiusmodi sint, haec elementa aiunt. Similiter autem figurationum quoque elementa dicuntur, ac simpliciter demonstrationum. Primae enim demonstrationes, quae in pluribus demonstrationibus insunt, haec elementa demonstrationum dicuntur. Sunt autem tales primi ex tribus per unum medium syllogismi. Hinc autem metaphoricè appellant etiam elementum, quod unum & paruum existens, ad plura utile sit. Quare & paruum, & simplex, & indiuisibile, elementum dicitur. Unde & euenit, quae & maximè uniuersalia sunt, elementa esse: quoniam cum unumquodque eorum unum & simplex sit, in multis, aut omnibus, aut quàm plurimis inest. Et unum, & punctum, principia esse uidentur. Cum itaque illa, quae genera uocantur, uniuersalia, & indiuisibilia sint, (una enim est ipsorum ratio,) genera quidam dicunt elementa, & magis quàm differentiam, quoniam genus magis uniuersale est. Cuicumque enim differentia inest, genus quoque sequitur illud. Cui uero genus, non utique differentia. Omnibus uero commune est, illud cuiusque esse elementum, quod primum cuique inest.

Φύσις ποσαχώς λέγεται.

Natura quot modis dicatur.

Φύσις ἢ λέγεται ἓνα μὲν ἔσπον, ἢ τῶν φυσικῶν ἡμῶν ἡμῶν οἷον εἰς τὴν ἐπεκτείναν λέγουσιν οὐ. ἓνα ἢ, ὅξ δὲ φύς) πρῶτον τὸ φυσικὸν ἐκ συπάρχοντος. ἐπὶ ὅθεν ἡ κίνησις ἢ πρῶτη ἐκείνου τῶν φυσικῶν οἰκῶν ἐκ αὐτῶν ὑπαρχοῖ.

Natura uero dicitur vno quidem modo nascentium generatio: ut si quis producta uoce dicat v. Alio uero, ex quo primo inexistente generatur, quod gignitur. Item, unde primus motus in vnoquoque eorum quae natura sunt, in eo secundum quod ipsum est.

ΚΕΦΑΛ. Ε΄.

CAPVT V.

Necessarium quæ modis dicatur.

Αναγκῆος ποσαχῶς λέγεται.

Αναγκῆον λέγεται, οὐ αἰθὺ οὐκ ἐνδέ-
 χεται ζῆν ὡς σκυαπίου· οἷ τὸ αἰαπνῆν,
 καὶ ἡ Ἐσφὴ τὸ ζῶν ἀναγκῆον. ἀδυνάτων γὰρ
 αἰθὺ (οὐ τῶν εἶ). Ἐπὶ αἰθὺ τὸ ἀγαθὸν μὴ ἐνδέ-
 χεται ἢ εἶ), ἢ γλυέσθαι, ἢ τὶ κακὸν ἀποβαλεῖν,
 ἢ φερηθῆναι οἷ, τὸ πεινῆν τὸ φάρμακον ἀναγκῆον,
 ἵνα μὴ κείνη· Ἐπὶ πλῆθος αἶγται,
 * μὴ ἀποβάληται χεῖματα. ἐπὶ τὸ βίαιον ἔ
 ἢ βία. τὸ γὰρ εἶναι τὸ πᾶσι πρὸς ὁρμῆν ἔ
 πρὸς ἄλλοις ἐμποδίζον καὶ κωλυτικόν. τὸ γὰρ
 βίαιον, ἀναγκῆον λέγεται. εἶθ' καὶ λυπηρὸν

α. ii' εστο-
λίβυ

Eundem ὡς τὸ ἔ * Εὐλώος φησι.

li. 2. c. 7.

Γὰρ γὰρ ἀναγκῆον πρὸς ἀναγκῆον
ἐφύ.

καὶ ἡ βία ἀνάγκη τις, ὡς τὸ καὶ Σοφοκλῆς
λέγει.

Ἀλλ' ἡ βία μετὰ τὴν ἀνάγκην εἰ ποιεῖν.
 καὶ δοκεῖ ἡ αἰαπνῆ ἀμετάπειστον πὶ εἶ), ὁρθῶς.
 ἐπὶ αἰθὺ τὸ πρὸς ἄλλοις κινήσει καὶ
 καὶ τὸ λογισμὸν. ἐπὶ τὸ μὴ ἐνδέχοντο δὲ
 λως ἔχειν, ἀνάγκῆον φανερὸν ἔχειν οὕτως. καὶ
 καὶ τὸ τὸ ἀναγκῆον, ἔ τὸ λα λέγεται πῶς
 ἀπὸ τῶν ἀνάγκῆων. τὸ, τὸ γὰρ βίαιον λέγεται, ἢ
 ποιεῖν ἢ πάσῃν ἔ τῶ, ἔ τῶ μὴ ἐνδέχεται καὶ τὸ
 ὁρμῆν, ἀλλὰ τὸ βία ζῶντο ὡς τῶ πῶ ἀ-
 νάγκη οὐδ' εἶ, δι' ἡ μὴ ἐνδέχεται ἄλλως. ἔ
 ἐπὶ τὸ σκυαπίου ζῶν ἔ τὸ ἀγαθὸν ὡσαύτως.
 ὅτῳ γὰρ μὴ ἐνδέχεται, εἶθ' αἰθὺ τὸ ἀγαθὸν, εἶθ' αἰθὺ
 τὸ ζῶν, ἔ τὸ εἶ) αἰθὺ τῶν, τῶν ἀναγκῆων.
 καὶ αἰθὺ, ἀνάγκη τις εἶθ' αἰθὺ. ἐπὶ ἡ ἀπόδειξις
 τῶ ἀναγκῆων, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν,
 εἰ ἀπόδεικται ἀπλῶς. τῶν εἶ) αἰθὺ τῶ
 ὁρμῆν, ἀλλὰ τὸ βία ζῶντο ὡς τῶ πῶ ἀ-
 νάγκη οὐδ' εἶ, δι' ἡ μὴ ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν, ἔ τῶ ὅ
 σολλογομοῖς. τῶ μὴ δὲ ἔ τῶν αἰθὺ τῶ ἀ-
 νάγκη εἶ), τῶ δὲ εἶθ' αἰθὺ, ἀλλὰ ἀλλὰ τῶ
 τῶ εἶθ' αἰθὺ εἶθ' ἀνάγκης. ὡς τὸ τὸ πᾶσι
 καὶ κυρίως ἀνάγκῆον ἔ ἀπλῶς εἶθ' αἰθὺ. τῶ
 γὰρ οὐκ ἐνδέχεται πλεοναχῶς ἔχειν. ὡς τὸ
 εἶθ' αἰθὺ ἔ ἀλλως. ἢ δὲ γὰρ πλεοναχῶς
 αἰθὺ εἶθ' αἰθὺ. εἰ εἶθ' αἰθὺ εἶθ' αἰθὺ καὶ ἀκίνη-
 τα, εἶθ' αἰθὺ εἶθ' αἰθὺ εἶθ' αἰθὺ, εἶθ' αἰθὺ
 φύσις.

Necessarium dicitur, sine quo non
 contingit viuere, tanquam concau-
 fa: vt respirare, & alimentum animali
 necessarium est: impossibile enim est,
 absque his animal esse. Et sine quibus,
 bonum non contingit aut esse, aut fieri,
 siue aliquid mali repellere, aut eo priua-
 ri, vt bibere potionem medicatam, ne-
 cessarium est, vt non ægroret: & in Æ-
 ginam nauigare, vt pecuniam recipiat.
 Item, violentum, & vis: hoc autem est,
 quod præter propositum & electionem ob-
 stat, & prohibet. Violentum enim, ne-
 cessarium dicitur: quare etiam triste, vt
 Euenus quoque ait, *Omnis namque ne-
 cessaria res, tristis est.* Et vis necessi-
 tas quædam est, quemadmodum Sopho-
 cles dicit, *Etiam vis cogit hac facere:* &
 rectè necessitas videtur inuitabile quid-
 dam esse: contrarium enim voluntario,
 & secundum cogitationem motui est.
 Item, quod non contingit aliter se habe-
 re, necesse dicimus, ita se habere: &
 secundum hoc necessarium cætera quo-
 que omnia dicuntur quodammodo ne-
 cessaria. Nam & ipsum necessarium aut
 agere aut pati, tunc dicitur, cum non
 contingat propter illud, quod vim in-
 fert, secundum propositum fieri, tan-
 quam illa existente necessitate, propter
 quam non contingit aliter: & in eis quæ
 concausæ viuendi, & boni sunt, simili-
 ter. Cum enim non contingat, hic qui-
 dem ipsum bonum, hic verò ipsum viuere,
 & esse sine quibusdam, hæc ne-
 cessaria: & hæc causa, necessitas quæ-
 dam est. Item, demonstratio necessa-
 riorum est: quoniam non contingit ali-
 ter se habere, si similiter demonstratum
 est. Huius verò causæ ipsa prima, si im-
 possibile est aliter se habere, ex quibus
 fit syllogismus. Quorumdam itaque alia
 est causa, vt necessaria sint: quorum-
 dam verò nihil, sed propter hæc, alia ne-
 cessariò sunt. Quare primùm & propriè
 necessarium est, quod simplex est: hoc
 enim non potest multipliciter se habere:
 quapropter, nec aliter & aliter: etenim
 multipliciter se haberet. Si igitur aliqua
 perpetua & immobilis sunt, nihil in eis
 violentum, aut præter naturam est.

A

CAPVT VI.

ΚΕΦΑΛ. 5.

Vnum quot modis dicatur.

Εν ποσάχως λέγεται.

VNum dicitur vno modo secundum accidens : altero , per se. Secundum accidens quidem , Coriscus , & musicum , & Coriscus musicus. Idem enim est dicere Coriscus , & musicum , & Coriscus musicus ; & musicum & iustum , & musicus iustus Coriscus. Cuncta etenim hæc , vnum dicuntur secundum accidens : iustum quidem & musicum , quoniam vni substantiæ accidunt : musicum verò , & Coriscus , quoniam alterum alteri accidit. Similiter etiam quodam modo musicus Coriscus , cum Corisco vnum est : quoniam altera partium earum quæ in oratione sunt , alteri accidit : vtputa musicum Corisco , & musicus Coriscus iusto Corisco , quoniam vtriusque pars vna eidem vni accidit. Nihil enim differt , aut Corisco musicum accidere , aut isti hoc. Similiter autem , tam si de genere , quàm si de aliquo vniuersalium nominum accidens dicatur : vtputa , quodd idem homo , & musicus homo. Aut enim homini , qui vna est substantia , musicum accidit , aut quoniam ambo alicui singularium accidunt , vel vt Corisco : non tamen eodem modo ambo insunt : sed hoc quidem vt genus fortassis , & vt in substantia , illud verò vt habitus , aut passio substantiæ. Quæcumque itaque secundum accidens vnum dicuntur , hoc modo dicuntur. Illorum verò , quæ per se vnum dicuntur , hæc quidem dicuntur eo quod continua sunt : vt fascis , vinculo : & ligna , visco. Linea quoque etiam si curua sit , sed continua , vna dicitur : sicuti partium etiam vnaquæque , crus , & brachium. Ex his autem ipsis , illa magis vnum sunt , quæ natura , quàm arte continua sunt. Continuum verò dicitur , cuius vnus per se motus , & non potest aliter esse : vnus verò , qui indiuisibilis : indiuisibilis autem , secundum tempus. Secundum se autem continua , quæcumque non tactu vnum sunt. Si enim pones inuicem se tangentia ligna , non dices ea vnum , neque lignum , neque corpus , nec aliquid continuum esse. Igitur & illa quæcumque omnino continua sunt , vnum dicuntur , etiam si habeant flexionem : & adhuc magis , quæ non habent : vt tibia , aut femur , quàm crus : quoniam contingit , vnum non esse motum curuis. Et recta magis , quàm curua , vnum est. Curuam verò , & angulum habentem ,

Tom. IV.

ΕΝ λέγει τὸ μὴ καὶ συμβεβηκός, οἷον Κο-
 εῖσχος καὶ τὸ μουσικόν, καὶ ὁ Κοεῖσχος
 μουσικός. ταῦτ' ἔπειν Κοεῖσχος ἔτ' μου-
 κόν, ἔ Κοεῖσχος * μουσικός. ἔ τ' μουσικόν
 καὶ τὸ δίχαμον, ἔ μουσικός δίχαμος Κοεῖσχος.
 πάντα γὰρ ταῦτα ἐν λέγεται κατὰ συμβε-
 βηκός. τὸ μὲν γὰρ δίχαμον, ἔ τ' μουσικόν,
 ὅτι μιᾷ οὐσίᾳ συμβέβηκε, τὸ δὲ μουσικόν
 καὶ Κοεῖσχος, ὅτι πατέρα πατέρα συμβέ-
 βηκεν. ὁμοίως δὲ ἔσπον πῖνα καὶ ὁ μουσικός
 Κοεῖσχος ἔ Κοεῖσκα ἐν, ὅτι πατέρα τῆς μου-
 εῖαν πατέρα συμβέβηκε τῆς ἐν ἔ λόγῳ. οἷον,
 τὸ μουσικόν τῆς Κοεῖσκα, καὶ ὁ μουσικός Κο-
 εῖσχος δίχαμος Κοεῖσκα, ὅτι ἐκαστέρου μέρους
 τῶν αὐτῶν ἐν συμβέβηκε ἐν. ὁ δὲ γὰρ ἀφ-
 φέρει, ἢ Κοεῖσκα τ' μουσικόν συμβεβηκέ-
 ναί, ἢ ἐκείνη τῆς. ὡσαύτως δὲ καὶ ὅτι
 ἄλλοις, καὶ * ὅτι τῆς καθόλου τῶν ὀνομάτων
 λέγεται τ' συμβεβηκός. οἷον ὅτι αἰθερὸς τ'
 αἰθερὸς, καὶ μουσικός ἀφ' αἰθερῶν, ἢ γὰρ ὅτι ἔ
 αἰθερῶν μιᾷ οὐσίᾳ, συμβέβηκε τὸ
 μουσικόν, ἢ ὅτι ἀμφὸς τῆς καθ' ἑκάστην ἐν,
 συμβέβηκεν. οἷον Κοεῖσκα. πλὴν οὐ τὸν
 αὐτὸν ἔσπον ἀμφὸς ἔσπον ἀρχαί, ἀλλὰ τὸ
 μὴ ἴσως ὡς ἄλλοις, καὶ ἐν τῆ οὐσίᾳ, τὸ δὲ ὡς
 ἐξίς, ἢ παρὸς τῆς οὐσίας. ὅσα μὲν οὖν κατὰ
 συμβεβηκός λέγεται, τῶν τὸν ἔσπον λέγε-
 ται ἐν. τῆ δὲ καθ' ἑαυτὰ ἐν λεγόμενων, τὰ
 μὲν λέγεται τῶν συνεχῆ ἐν, οἷον φάκελος δε-
 σμῶ, ἔ ξύλα κόλλη. ἔ γραμμῆ, καὶ κε-
 καμμένη ἢ, συνεχῆς δὲ, μία λέγεται, ὡς
 τῶν καὶ τῶν μερῶν ἑκάστον, σκέλος καὶ βρα-
 χίων. αὐτῶν δὲ τούτων μάλλον ἐν, τὰ φύσιν
 συνεχῆ ἢ τέχνη. συνεχῆς δὲ λέγεται, οὐ ἢ
 κινήσεις μία καθ' αὐτὸ, ἔ μὴ οἷον τε ἄλλως. *
 μία δὲ, οὐ ἀδραχίρετος ἀδραχίρετος δὲ καὶ χεῖ-
 ρον. καθ' αὐτὰ δὲ συνεχῆ, ὅσα μὴ ἀφ' ἑν. εἰ
 γὰρ θεῖς ἀπότομα ἀλλήλων ξύλα, οὐ φύσιν
 πάντα ἐν, οὐτε ξύλον οὐτε σῶμα, οὐτε ἄλ-
 λο συνεχῆς ὁ δὲ. τὰ τε δὲ ὅλως συνεχῆ, ἐν
 λέγεται, καὶ ἐχῆ καμψί. ἔ ἔ μάλλον τὰ
 μὴ ἔχοντα καμψί. οἷον, κρήμη ἢ μηρὸς σκέ-
 λους, ὅτι ἐνδέχεται μὴ μίαν ἐν πλὴν κινήσει τῶ
 σκέλους. ἔ ἢ ὅτι τῆς κεκαμμένης μάλλον
 ἐν. πλὴν δὲ κεκαμμένη ἔ ἔχουσαν γωνίαν,

γρ. ἐ μου- σικός πα- λῶ.

Scribo ὅτι τῆς.

γρ. μία ἢ αἰθερῶν.

Ec

Ἐ μίαν ἔου μίαν λέγουμεν, ὅτι ἐσθ' ἕνα καὶ
 μὴ ἄμα πλὴ κίνησιν αὐτῆς εἶ), καὶ ἄμα τῆς
 δὲ δυνάμεως, ἀεὶ ἄμα ἔσθ' ἕνα μόνον ἔχον μέ-
 γεθος, τὸ μὲν ἠρεμεῖ, τὸ δὲ κινεῖται, ὡς ἄρ' τῆς
 κακαμυδίας. ἔτι ἄλλον ἔσθ' ἕνα λέγουμεν,
 πάλ', τὸ ὑποκείμενον ὃ εἶδει εἶ) ἀδιαφοροῦ.
 ἀδιαφοροῦ δὲ, ὡν ἀδιαίρετον τὸ εἶδος κατὰ
 πλὴ ἀσθηπιν· τὸ δὲ ὑποκείμενον, ἢ τὸ πρῶ-
 τον, ἢ τὸ τελευταῖον πρὸς τὸ τέλος. Ἐ γὰρ οἶνος
 εἰς λέγουμεν, ἔ ὑδωρ ἔν, ἢ ἀδιαίρετον κατὰ τὸ
 εἶδος. Ἐ οἱ χυμοὶ πρῶτες λέγουμεν ἔν, ὅτι ἔ-
 ραιον, οἶνος ἔ τ' ἀπικτα', ὅτι πρῶτων τ' ἔσχα-
 τον ὑποκείμενον τὸ αὐτὸ. ὑδωρ γὰρ ἔ ἀπὸ
 πρῶτα τῶντα ἔστι. λέγουμεν δὲ ἔν, ἔ ὡν τὸ γέ-
 νος ἔν δ' ἀφοροῦ τῆς ἀνικαιμυδίας ἀφορο-
 ραίς. Ἐ τῶντα λέγουμεν πρῶτα ἔν, ὅτι τὸ γένος
 ἔν τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀφοροραίς. ὅτι, ἵππος
 ἀπὸ θροπος, κύων, ἔν π, ὅτι πρῶτα ζῶα, καὶ,
 ἔσθ' ἕνα πῖα πρῶτα πλῆσιον, ὡς ἄρ' ἡ ἡλκ.

Interpp. x^o π^o α^o γ. sequē- tem pe- riodum interpp. vet. va- riē legūt: quos cō- sulē. γρ. ὅτι ἀμ- φω πρ' ἑα, τριγ. & ita cum in- terpp. Sic vert. quoque codices, etiam voss. & Argyro- pyli. cum χωρίζεται, aut ma- iorē mu- tationē postulet sentētia. γρ. κατὰ δὲ al. δ. Scribe ἔπρ' ἕνα ἔν Interpp. ἢ π. ἢ ἔχ' ἢ π. al. ἢ ἔχ' ἢ π. α. S. Vulgō ἀεθμοδ- μμ, inc- rptē, γρ. ἔν, ἔ γὰρ ἀμ' ἑαμ' ἔν

ταῦτα δὲ ὅτε μὲν οὕτως ἔν λέγουμεν, ὅτε δὲ *
 τὸ αὐτὸν γένος, ὃ τῶντα λέγουμεν, ἀπὸ τῆς τελευ-
 τῆς τῆς γένους εἶδη τὰ δυνάμει τούτων· οἶον,
 τὸ μὲν ἰσοσκελές, ἔ τὸ ἰσοπλευρον, τῶντα καὶ
 ἔν γένος, * ὅτι ἀμφω τῶντα· τριγωνα δὲ οὐ
 τῶντα. ἔτι δὲ ἔν λέγουμεν ὅσον ὁ λόγος ὃ τὸ πῖ
 ἔν εἶ) λέγων, ἀδιαίρετος πρὸς ἄλλον τὸν
 δηλωτῶτα, τὸ πῖ εἶ) τὸ πρῶτον. αὐτὸς γὰρ
 κατὰ αὐτοὺς πᾶς λόγος ἀδιαίρετος. οὕτω γὰρ ἔ
 τὸ ὑποκείμενον ἔ φθίνον, ἔν ἔστιν, ὅτι ὁ λόγος
 εἰς, ὡς ἄρ' ὁ πῖ ὅτι πῖ δυνάμει τῆς ἔχοντων μῆ-
 κος ἔ πλῆρες ὃ τῆς εἶδος εἰς. ὅλως δὲ ὡν ἢ
 νόησις ἀδιαίρετος, ἢ νοούσα τὸ ἔν ἔν, ἔ
 μὴ διώτα * χωρίζεται, μῆτε χρόνος, μῆτε
 τόπος, μῆτε λόγος, μάλιστα ταῦτα ἔν. ἔ τού-
 των ὅσα οὐσίαι. * καθόλου γὰρ ὅσα μὴ ἔχει
 ἀδιαίρεσιν, ἢ μὴ ἔχει, ταύτη ἔν λέγουμεν· οἶον
 εἰ ἢ ἀπὸ θροπος μὴ ἔχει ἀδιαίρεσιν· εἰς ἀπ-
 θροπος· εἰ δὲ ἢ ζῶον, ἔν ζῶον· εἰ δὲ ἢ
 μέγεθος, ἔν μέγεθος. τὰ μὲν οὕτω πλείστα ἔν
 λέγουμεν, πάλ' ἔ τῶν πῖ ποιεῖν, * ἢ πᾶσαι,
 ἢ πρὸς ἔν ἔν. πάλ' δὲ πρῶτως λεγόμενα
 ἔν, ὡν ἢ οὐσία μία, μία δὲ ἢ συνεχία, ἢ
 εἶδει, ἢ λόγῳ. ἔ γὰρ * ἀριθμοδύναμ
 ὡς πλείω, ἢ τῶν μὴ συνεχῶν, ἢ ὡν μὴ
 ἔν τὸ εἶδος, ἢ ὡν ὁ λόγος μὴ εἰς. ἔτι
 ἔπει ἔστι μὲν ὡς ὅλως ἔν, συνεχία φα-
 μὲν εἶναι, ἀπὸ ἢ ποσὸν καὶ συνεχῆς· ἔστι δὲ
 ὡς οὐ, ἀπὸ μὴ ἢ ὅλον ἢ. τῶντα δὲ ἀπὸ μὴ
 τὸ εἶδος ἔχει, * ἔν, ὅτι ἀπὸ φαμὲν ἔν,

& vnam, & non vnam dicimus: quoniam
 cōtingit, & non simul eius motum, & simul
 esse. Rectē verò, semper simul, nullaque
 particula magnitudinem habens, hæc qui-
 dem quiescit, hæc verò mouetur, quemad-
 modum curuz. Alio item modo vnum di-
 citur, cū subiectum sit specie indifferens.
 Indifferens autem, quorum species indivi-
 sibilis secundū sensum est. Subiectum
 verò, aut primum aut vltimum ad finem.
 Etenim vinum vnum, & aqua vna dicitur,
 quatenus indivisibilis secundū speciem
 est. Liquoresque omnes, vt oleum, vinum,
 & liquabilia, vnum dicuntur, quoniam
 omnium vltimum subiectum idem est. A-
 qua namque, & aër, hæc omnia sunt. Di-
 cuntur autem vnum, & quorum vnum ge-
 nus differens oppositis differentiis. At cun-
 cta hæc, vnum dicuntur, quoniam vnum
 est genus subiectum differentiis: vt homo,
 equus, canis, vnum quid, quoniam omnia
 animalia: & quodam simili modo sicuti ma-
 teria vna. Hæc autem quandoque quidem
 ita vnum dicuntur, quandoque verò supe-
 riore genere. Quod item dicitur, si vltimæ
 generis species sunt, illa autem superiora
 ipsis: vtputa, triangulus duorum æqualium
 laterum, vna & eadem figura cum triangu-
 lo trium æqualium laterum est: ambo et-
 enim trianguli, sed non iidem trianguli.
 Item, vnum ea dicuntur, quorum ratio,
 quod quid erat esse dicens, indivisibilis ad
 aliam est, quid erat esse rei significantem.
 Ipsa enim per se ipsam omnis ratio, diuisibi-
 lis. Sic enim & auctum & diminutum vnum
 est, quoniam ratio vna: quemadmodum in
 superficiebus est ipsius specie vna. Et omni-
 no quorumcumque intellectio, quæ quod
 quid erat esse intelligit, indivisibilis est, ne-
 que separare potest nec tempore, nec loco,
 nec ratione, hæc maximè vnum sunt,
 & horum quæcumque substantiæ sunt.
 Vniuersaliter namque quocumque non
 habent diuisionem, quatenus non habent,
 eatenus vnum dicuntur: vtputa, si pro-
 vt homo non habet diuisionem, vnus est
 homo: quod si provt animal, vnum ani-
 mal: quod si provt magnitudo, vna ma-
 gnitudo. Plurima itaque vnum dicun-
 tur, eo quòd aliquid vnum aut agunt, aut
 patiuntur, aut habent, aut ad aliquid v-
 num sunt. Quæ verò primò vnum dicun-
 tur, illa sunt, quorum substantia vna: vna
 verò, aut continuatione, aut specie, aut
 ratione. Numeramus etenim tanquam
 plura, aut quæ non continua sunt, aut
 quorum species non est vna, aut quorum
 ratio non est vna. Item est quidem, vt
 quodcumque dicamus continuitate vnum
 esse, modò quantum, & continuum sit. Est
 autem vt non, si non ad aliquid totum sit:
 hoc autem, si non habeant speciem vnam

Non enim dicemus similiter vnum cum viderimus partes calceamenti quomodo-
cumque compositas : propter continuitatem : sed si ita , vt calceamentum sit , ac
quandam speciem habeat, tunc vnum. Quare maximè linearum, circuli linea vna est,
quoniam tota & perfecta est : vni autè esse, principium est alicui numero esse. Prima enim mensura principium est. Quo nam-
que primo cognoscimus, hæc prima cuiusque generis mensura. Principium itaque scibilis circa vnumquodque , ipsum vnum.
Non est autem idem in cunctis generibus vnum , sed hic quidem diesis, hic verò vocalis, aut muta. Gravitatis autem , aliud, & motus, aliud. Vbiq; autem, ipsum vnum aut quantitate, aut specie indivisibile. Illud igitur, quod secundum quantum, & prout quantum indivisibile est , quod quidem omnino , & sine positione est, dicitur vnitas : quod verò omnino , & positionem habens, punctum : quod autem secundum vnum , linea : quod verò secundum duo, superficies : quod autem omnino , & in tria secundum quantum divisibile , corpus. Et è conuerso, in duo quidem divisibile, superficies est : quod verò in vnum, linea : quod autem nequaquam secundum quantitatem divisibile est, punctum, & vnitas est: quæ quidem sine positione, vnitas: quod verò habet positionem, punctum. Item alia numero, alia genere, alia specie, alia analogicè vnum sunt. Numero quidem, quorum materia vna: specie verò, quorum ratio vna: genere autem, quorum eadem prædicationis figura: secundum analogiam verò quæcunque se habent, vt aliud ad aliud. Semper autem posteriora sequuntur præcedentia : vtputa quæcunque numero, specie quoque vnum sunt: quæcunque verò specie, non etiam numero, sed genere, cuncta vnum sunt, quæcunque etiã specie : quæcunque autem genere, non omnia specie, sed secundum analogiam : quæcunque verò analogia vnum, non omnia genere. Manifestum autem etiam est quòd multa quoque vni oppositè dicuntur. Quædam enim eo quòd non sint continua; quædam verò, eo quòd divisibilem speciem secundum materiam habeant, aut primam, aut vltimam : quædam autem, eo quòd rationes, quod quid erat esse dicentes, plures sint.

A ἰδόντες ὁμοίως ὁπωσδιῶ τὰ μέρη συγκαίματα τῷ ὑποδήματι, εἰ μὴ ἀφ' αὐτοῦ οἰώμενοι, ἀλλ' εἰ μὴ οὕτως, ὥστε ὑπόδημα εἶναι εἶδος π' ἔχον, ἢ δὴ ἐν. δὲ ἔν τῷ κύκλῳ μέγιστα μία τῆς γραμμῆς, ὅτι ὅλη τέλειός ἐστι. τὸ δὲ εἶναι εἶναι, ἀρχὴ ἑνὶ ἐστὶν ἀριθμῶ εἶναι. τὸ γὰρ πρῶτον μέτρον * ἐκάστου γένους ἀρχή. ὡ γὰρ πρῶτον γνωρίζον, τὸ πρῶτον μέτρον ἐκάστου γένους. ἀρχὴ οὖν τῶ γνωρίζον, περὶ ἐκάστου γένους τὸ ἐν. οὐ τῶν δὲ ἐν πᾶσι τοῖς γένεσι τὸ ἐν. * εἶδη μὲν γὰρ δίεσις, εἶδη δὲ τὸ φωνῆεν ἢ ἀφωνον. βάρεις δ' ἕτερον, ἔκ κινήσεως ἄλλο. πῆμα γὰρ δὲ τὸ ἐν, ἢ ὡ εἶδει, ἢ ὡ ποσῶ ἀφαιρέτων. τὸ μὲν οὖν καὶ τὸ ποσὸν ἔν ποσὸν, ἀφαιρέτων, τὸ μὲν πῆμα καὶ ἀφαιρέτων, λέγεσθαι μονάς. τὸ δὲ πῆμα καὶ γένεσιν ἔχον, στιγμή. τὸ δὲ μοναχῆ, γραμμῆ. τὸ δὲ διχῆ, ὅτι πεδόν. τὸ δὲ τριχῆ ἀφαιρέτων καὶ τὸ ποσὸν, σῶμα. ἔκ δὲ πτερέφωπι δὲ τὸ μὲν διχῆ ἀφαιρέτων, ὅτι πεδόν. τὸ δὲ μοναχῆ, γραμμῆ. [* τὸ δὲ πῆμα τῆ τριχῆ ἀφαιρέτων, σῶμα. τὸ δὲ μηδαμῆ ἀφαιρέτων καὶ τὸ ποσὸν, στιγμή καὶ μονάς. ἢ μὲν ἄτερς, μονάς. ἢ δὲ γένος, στιγμή. εἶδη δὲ τὰ μὲν κατ' ἀριθμῶν ἐστὶν ἐν, τὰ δὲ κατ' εἶδος, τὰ δὲ κατ' ἕνός, τὰ δὲ κατ' ἀναλογίας. ἀριθμῶ μὲν, ὧν ἢ ὕλη μία. εἶδη δὲ ὧν ὁ λόγος εἶς. ἕνός δὲ ὧν τὸ αὐτὸ γῆμα τῆς κατηγορίας. καὶ ἀναλογίας δὲ, ὅσα ἔχει ὡς ἄλλο πρὸς ἄλλο. αἰεὶ δὲ τὰ ὑπερῶς ἢ ἑμπερῶς ἀκολουθεῖ. οἷον, ὅσα ἀριθμῶ, καὶ εἶδη ἐν. ὅσα δὲ εἶδη, οὐ πῆμα ἀριθμῶ. ἀλλὰ ἕνός πῆμα ἐν, ὅσα πρὸς εἶδη. ὅσα δὲ ἕνός, οὐ πῆμα εἶδη, ἀλλὰ ἀναλογίας. ὅσα δὲ ἐν ἀναλογίας, οὐ πῆμα ἕνός. φανερόν δὲ, ἔκ τῶν πολλὰ ἀπικειμένως λεγόμενα τὰ ἐνί. τὰ μὲν γὰρ, τὰ μὴ σιωπεῖν εἶναι. τὰ δὲ, ὡ ἀφαιρέτων ἔχον ἢ ὕλην καὶ τὸ εἶδος, ἢ πῆμα πρῶτον, ἢ πῆμα τελευταῖαι. τὰ δὲ ὡ τῶν λόγων τελείους εἶναι τοῖς ἕνός εἶναι * λέγεσθαι.

ὁμοίως ἰδοῦντες ἰπ. elegantius & verius. best tamē paulo aliter. duo hæc verba. ex. γ. à best. omiff & codd. & alii interp. retinent. Vide infralib. 10 c. 1. Includa absunt à quibusdā codd. & versione best.

Κ Ε Φ Α Λ. ζ'.

CAPVT VII.

Ens quot modis dicatur.

Τὸ ὄν ποσαχῶς λέγεσθαι.

ENs dicitur aliud secundum accidens, aliud per se. Secundum accidens quidem, vt iustum musicum esse dicimus, & hominem musicum, ac musicum hominem
Tom. IV.

Tὸ ὄν λέγεσθαι, τὸ μὲν καὶ συμβεβηκός, τὸ δὲ καθ' αὐτό. καὶ συμβεβηκός μὲν, οἷον τὸν δίκαιον μουσικόν εἶναι φανερὸν, καὶ τὸν ἀδελφον μουσικόν, ἔκ τῶν μουσικῶν ἀδελφον.

Ec ij

veff. πιδ
7).

ὡς ἀπλοσίως λέγοντες ὡς τὸν μουσικὸν οἰκοδομεῖν, ὅτι συμβέβηκε ὡς οἰχοδομῶ μουσικῶν εἶ) ἢ τὰ μουσικῶν οἰχοδομῶ. τὸ γὰρ ὡς δὲ εἶ) τὸ δε, σημαίνει τὸ συμβεβηκέναι τὸ δε τῶνδε. οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν εἰρημίων, τὸν αὐθροπον ὁτὸν μουσικὸν λέγουμεν, ἔ τὸν μουσικὸν αὐθροπον, ἢ λευκὸν τὸν μουσικόν, ἢ τὸν λευκόν. τὸ μὲν ὅτι ἀμφω τὰ αὐτὰ συμβεβήκασι, τὸ δὲ ὅτι, ὡς ὅτι συμβέβηκε. τὸ δὲ μουσικὸν αὐθροπον εἶ), ὅτι τούτω τὸ μουσικὸν συμβέβηκεν. οὕτω δὲ λέγεται καὶ τὸ λευκὸν εἶ), ὅτι ὡς συμβέβηκεν, ἐκείνὸ ἐστίν. τὰ μὲν οὖν καὶ συμβεβηκὸς εἶ) λεγόμενα οὕτω λέγεται, ἢ δὲ ὡς αὐτὰ ὄντι ἀμφω ὑπαρχέ, ἢ ὅτι ἐκείνα ὑπαρχει, ἢ ὅτι αὐτὸ ἐστίν ὡς ὑπαρχέ, οὐ αὐτὸ κατηγορεῖται. καθ' αὐτὸ δὲ εἶ) λέγεται, ὅσα τὰ σημαίνει τὰ γήματα τῆς κατηγορίας. ὅσα γὰρ λέγεται, τσαυταχῶς τὸ εἶ) σημαίνει. ἐπεὶ οὖν τῶν κατηγορουμένων, τὰ μὲν πὶ ὅτι σημαίνει, τὰ δὲ ποιόν, τὰ δὲ ποσόν, τὰ δὲ πᾶσι, τὰ δὲ ποτε, ἐκάστῳ φύτων τὸ εἶ) αὐτὸ σημαίνει. ὡς δὲ γὰρ ἀφαιρέσει τὸ, αὐθροπος ὑγαίνων ἐστίν, ἢ τὸ, αὐθροπος ὑγαίνει. ἢ τὸ, αὐθροπος βαδίζων ἐστίν, ἢ τὸ μνην, τῶ, αὐθροπον βαδίζειν, ἢ τὸ μνην. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἐν τὸ εἶ) σημαίνει καὶ τὸ ἐστίν, ὅτι ἀληθές. τὸ δὲ μὴ εἶ), ὅτι οὐκ ἀληθές, ἀλλὰ ψεῦδος. ὁμοίως καὶ ἐπὶ καταφάσεως ἔ τὸ καταφάσεως. ὅτι, ὅτι ἐστὶ Σωκράτης μουσικός, ὅτι ἀληθές τῶ τὸ ἢ ὅτι Σωκράτης οὐ λευκός, ὅτι ἀληθές. τὸ δὲ τὸ ἐστὶν ἢ ἀψόμετρος * ἀσύμμετρος * ἢ ψεῦδος. ἐν τὸ εἶ) σημαίνει ἔ τὸ ὄν, τὸ μὲν δυνάμει ῥητὸν, τὸ δὲ ἐτελεχεία τῶ εἰρημίων τούτων. ὁρῶν τε γὰρ εἶ) φανερῶ, καὶ τὸ δυνάμει ῥητῶς ὁρῶν, ἔ τὸ ἐτελεχεία. καὶ τὸ ὅτι τὰ ὡσαύτως, καὶ τὸ δυνάμειον χρῆσθαι τῶ ὅτι τῆμη, ἔ τὸ χρωμῶνον. καὶ τὸ ἡρεμῶν, καὶ ὡ ἢ δὴ ὑπαρχέ ἢ ἡρεμία, καὶ τὸ δυνάμειον ἡρεμῶν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν οὐσιῶν. ἔ γὰρ Ερμῶν ἐν τὸ λῖθω φανερῶ εἶ), καὶ τὸ ἡμισυ τῆς γραμμῆς, ἔ τὸ σῖρον τὸν μήπω ἀδρόν. πότε δὲ δυνατὸν, καὶ πότε οὐπω, ἐν ἄλλοις δὲ εἰσέον.

A similiter dicentes. Ut cum dicimus musicum edificare, quia accidit edificatori musico esse, aut musico edificatori. Hoc etenim hoc esse dicere, significat hoc huic accidere. Ita igitur de iis quae dicta sunt, cum hominem dicimus musicum esse, & musicum hominem, aut album musicum, siue hunc album: hoc quidem, quoniam ambo eidem accidunt: illud verò, quoniam enti accidit. Hoc autem, musicum hominem esse, quoniam huic musicum accidit: ita etiam dicitur album esse, quoniam cui accidit, illud est. Quae igitur secundum accidens esse dicuntur, ita dicuntur, aut quoniam eidem enti ambo insunt, aut illi enti inest: aut quoniam ipsum inest, cui inest, de quo ipsum praedicatur. Per se verò esse dicuntur, quae unaque significant praedicationis figuras. Quoties enim dicuntur, toties ipsum esse significant. Cum ergo eorum quae praedicantur, quaedam ipsum quid est significant, quaedam quale, quaedam quantum, quaedam ad aliquid, quaedam facere, aut pati, quaedam ubi, quaedam quando, horum cuique idem ipsum esse significat. Nihil enim differt, homo conualescens est, aut homo conalescit: & homo ambulans, vel incidens est, aut homo ambulat, vel incidit. Similiter in aliis quoque. Item ipsum esse, & ipsum est, significat quod verum est: ipsum verò non esse, quod non verum, sed falsum. Similiter, tam in affirmatione quam in negatione: ut puta, quod Socrates musicus est, quoniam verum hoc est: aut quoniam Socrates non albus, quoniam verum. Quod autem diameter non sit incommensurabilis, quoniam falsum est: item ipsum esse, & ipsum ens, quoddam eorum quae dicta sunt, potentia dici posse significat, quoddam actu. Videns etenim dicimus esse, quod potentia, ut dicitur, videt, & quod actu. Ipsum quoque sciens similiter, & quod potest uti scientia, & quod iam utitur. Ac etiam quiescens, tum illud, cui iam inest quies, tum quod quiescere potest. Similiter autem in substantiis. Etenim Mercurium in lapide dicimus esse, & lineam medietatem, ac triticum, quod nondum maturum est. Quando vero possibile, & quando non, in aliis determinandum est.

γε. σύμμετρος, vide Alexād.

A

CAPVT VIII.

ΚΕΦΑΛ. η'.

Substantia quot modis dicatur.

Οὐσία ποσαχῶς λέγεται.

Substantia dicuntur, & simplicia corpora, vt terra, ignis, aqua, & quæ talia sunt, & vniuersaliter corpora, & quæ ex his consistunt animalia, & dæmonia, ac eorum particulæ. Hæc verò omnia dicuntur substantia, quoniam non dicuntur de subiecto sed de eis cætera. Alio verò modo quodcunque fuerit causa existentia, talibusque inexistentibus, quæ non dicuntur de subiecto, vt anima animali. Item, quæcunque particulæ infitæ sint in talibus, definientes, & quod quid significantes, quibus peremptis totum perimitur: vt superficie, corpus, vt quidam aiunt: & linea, superficies: & vniuersaliter, numerus videtur quibusdam talis esse, (eo enim perempto, nihil esse,) & omnia terminare. Item, quod quid erat esse, cuius ratio definitio est, & hoc vniuersaliterque substantia dicitur. Accidit igitur duobus modis substantiam dici, & ipsum vltimum subiectum, quod non dicitur de alio: & id, quod cum quod quid fit, etiam separabile fuerit: tale verò cuiusque forma & species.

ΟΥΣΙΑ δὲ λέγεται τε ἀπλῶς ἑνὸς ἑκάστου, οἷον γῆ καὶ πῦρ, ἔτι ἕδωρ, καὶ ὅσα τριῶντα καὶ ὅλως ἑνὸς ἑκάστου, ἔτι τὰ ἐκ τούτων συνεστῶτα ζῴα τε ἔτι δαίμονια, καὶ τὰ μέρη τούτων. ἀπὸ τούτων δὲ τὰ αὐτὰ λέγεται οὐσία, ὅτι οὐ καθ' ἑαυτοῦ λέγεται, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ ἕνα τούτων τὰ ἄλλα. ἄλλοι δὲ ἔροισιν ὅτι αὐτὴ αἰτία τῆς εἰς, ἐν ἑαυτῇ ἔχον ἐν τοῖς ποιούτοις, ὅσα μὴ λέγεται καθ' ἑαυτοῦ οἷον, ἢ ψυχὴ τῶν ζῴων. ἐν ὅσῳ μέρη ἐν ἑαυτῇ ἔχοντα ἔστιν ἐν τοῖς ποιούτοις, ὁρίζονται τε καὶ τὸδε καὶ σημαίνονται. ὡν ἀναρρημάτων ἀναρρητῶν ὅλον. οἷον ἐπιπέδου σῶμα, ὡς φασὶ πίνες, ἔτι ἐπιπέδου γραμμῆς καὶ ὅλως ὁ ἀριθμὸς δοκεῖ πῶς ποιοῦντος εἶναι. (ἀναρρημάτων τε γὰρ, ὅσῳ εἶναι.) ἔτι ὁρίζονται * πᾶσι τὰ ἐν τῷ πᾶσι εἶναι, οὗ ὁ λόγος ἔστιν ὁρισμὸς. ἔτι τῶν οὐσίᾳ λέγεται ἑκάστου. συμβαίνει δὲ καὶ δύο ἔροισιν πᾶσι οὐσίᾳ λέγεσθαι, τῷ καθ' ἑαυτοῦ ἑσχατον, ὃ μὴ κατὰ ἄλλου λέγεται, ἔτι ὅτι αὐτὸδε ἔστιν, ἔτι χωριστῶν. τοιοῦτον δὲ ἢ ἑκάστου μορφῆς ἔτι εἶδος.

Si codices & interpretes omnes, Vulgò perperam locutus editur.

CAPVT IX.

ΚΕΦΑΛ. θ'.

Eadem, Diuersa, Differentia, & Similia quot modis dicantur.

Ταῦτα ποσαχῶς λέγεται ἔπειτα ἔτι ἀφορεῖται καὶ ὁμοία.

Eadem verò, quædam secundum accidens dicuntur: vt album, & musicum, idem, quoniam eidem accidunt: ac homo, & musicum, quoniam alterum alteri accidit: musicus verò homo, quoniam musicum homini accidit: vtrique verò hoc, & huic vtrumque illorum: etenim homini musico, & homo, & musicum idem dicitur, & his illud. Quare omnia hæc vniuersaliter non dicuntur. Non enim est verum dicere, quòd omnis homo idem & musicum. Vniuersalia namque per se existunt: accidentia verò non per se, sed de singularibus simpliciter dicuntur. Idem enim videtur Socrates, & Socrates musicus esse. Socrates enim, non de multis. Quare non dicitur omnis Socrates, Tom. IV.

ΤΑΥΤΑ δὲ λέγεται, τὰ μὲν κατὰ συμβεβηκός. οἷον τὸ λευκὸν ἔτι τὸ μουσικὸν τὸ αὐτὸ, ὅτι τὰ αὐτὰ συμβεβηκε. καὶ αἰθερὸς ἔτι μουσικόν. ὅτι θάτερον θάτερον συμβεβηκε. τὸ δὲ, μουσικὸς αἰθερὸς, ὅτι τὸ μουσικὸν τὰ αἰθερῶν συμβεβηκεν. ἑκάτερον δὲ τῶν, ἔτι τῶν ἑκάτερον ἐκείνων. ἔτι γὰρ τὰ αἰθερῶν τὰ μουσικῶν, καὶ ὁ αἰθερὸς ἔτι μουσικὸν αὐτὸν λέγεται, καὶ τούτοις ἐκείνο. δὲ ἔτι τὰ πάντα καθόλου ἔτι λέγεται. ἔτι γὰρ ἀληθὲς εἶπαι, ὅτι πᾶς αἰθερὸς αὐτὸ, ἔτι μουσικόν. τὰ γὰρ καθόλου, καθ' αὐτὰ ὑπάρχει. τὰ δὲ συμβεβηκῆτα, οὐ καθ' αὐτὰ, ἀλλ' ἐπὶ τῷ καθέκαστα ἀπλῶς λέγεται. τὰ γὰρ εἰς Σωκράτους, ἔτι Σωκράτους εἶναι μουσικόν. τὸ γὰρ Σωκράτους, ὅτι ἐπὶ πολλῶν. δὲ οὐ πᾶς Σωκράτους λέγεται.

Ec iiij

γρ. ἰσ. ὅτι ὅ
ἔστι, ἢ πλ. ἢ
ἔ.

γρ. ἔμῃ
μό. alii,
μότοιον ἢ μῆ
ἀρ. Vide
Alexad.

ὡς ἂν πᾶς ἀνθρώπος. καὶ τὰ μὲν οὕτως λέ-
 γόμενα ταῦτα, ἅ δὲ καθ' αὐτὰ, ὡς ἂν καὶ τὸ
 ἐν. Ἐν δὲ ὧν ἡ ὑλημία, ἢ εἶδει ἢ ἀριθμῶ, ἢ
 γένει, ταῦτα λέγεσθαι, καὶ ὧν ἢ οὐσία. ὥστε
 φανερόν ὅτι ἢ ταύτης * ἐνόησεν ἢ ὅτιν, ἢ
 πλείονων τῶν εἰ, ἢ ὅτιν χρῆσθαι ὡς πλείοισιν.
 ὅτι ὅτιν λέγει αὐτὰ αὐτὰ ταῦτα ὡς διὰ γὰρ
 χρῆσθαι αὐτὰ. Ἐπεὶ δὲ λέγεσθαι, ὧν ἢ ἅ
 δὴ πλείω, ἢ ἡ ὑλη, ἢ ὁ λόγος τῆς οὐσίας, ἔ
 ἀντικειμένως τὰ ταῦτα λέγεσθαι ἔτερον.
 Διαφορὰ δὲ λέγεσθαι, ὅσα ἔπερ' ὅτι τὸ αὐτὸ
 ἢ ὄντα, * μὴ μόνοι ἀριθμῶ, ἀλλ' ἢ εἶδει, ἢ
 γένει, ἢ ἀναλογία. ἔτι ὧν ἔτερον τὸ γένος καὶ τὰ
 ἐναυτία, καὶ ὅσα ἔχει ἐν τῇ οὐσίᾳ πλεῖον ἔτε-
 ρη. Ὁμοία λέγεσθαι ἅ τε αὐτὸ πεποιθῶτα,
 καὶ τὰ πλείω αὐτὰ πεποιθῶτα, ἢ ἔτερον. καὶ
 ὧν ἢ ποιότης μία. καὶ καθ' ὅσα ἀλλοιοῦσθαι
 ἐνδέχεται τῶν ἐναυτίων, τούτων τὸ πλείω ἔχον
 ἢ κυριώτερον, ὁμοίον τούτων. ἀντικειμένως δὲ
 τῶν ὁμοίους ἅ ἀνόμοια.

A sicuti omnis homo. Quaedam igitur ita di-
 cuntur eadem: quaedam verò per se sicuti &
 vñ. Etenim quorū materia, aut specie, aut
 numero, aut genere vna, eadem dicuntur: &
 quorum substantia, vna. Quare patet, quòd
 identitas vnitas quaedam essentiae est, aut
 plurium, aut cum vt pluribus vtatur: vt pu-
 ta, cū dicat ipsum sibi ipsi idem: vt duobus
 enim ipso vtitur. Diuersa verò dicuntur, quo-
 rū aut species plures, aut materia aut ratio
 substantiae: & omnino, diuersum dicitur
 oppositè ad id quod idem dicitur. Diffe-
 rentia verò dicuntur, quaecunque diuersa
 sunt, cū idem quid sint, modò non sint
 idem numero, sed aut specie, aut genere,
 aut proportione. Item, quorum diuersum
 genus, & contraria, & quaecunque diuer-
 sitatem in substantia habent. Similia di-
 cuntur & quae idem passa sunt, & quae plura
 eadem quàm diuersa, passa sunt, & quorum
 qualitas vna. Ac secundum quaecunque
 contrariorum alterari contingit, id quod
 plura his aut magis propria habet, simile illi
 est. Oppositè verò similibus dissimilia di-
 cuntur.

Κ Ε Φ Α Λ. Ι.

CAPVT X.

Αντικείμενα καὶ ἐναυτία ποσάχως
λέγεσθαι.

Opposita & contraria quot modis
dicantur.

Cap. 12.
Categ.

Αντικείμενα * λέγεσθαι, ἀντίφασιν, καὶ
 ἀντιθέται, ἔτερον ἢ ἑαυτῶν, ἔτερον ἢ ἑαυτῶν, καὶ
 ἑξίς, καὶ ὅτιν, καὶ εἰς ἀέσχιστα. ὅτι, αἱ γένεσις
 καὶ αἱ φθοραί. καὶ ὅσα μὴ ἐνδέχεται ἀμα πα-
 ρεῖναι τὰ ἀμφοῖν δεκτικῶν, ταῦτα ἀντικείμενα
 λέγεσθαι, ἢ αὐτὰ, ἢ ὅτιν ὅτι. φανερόν γὰρ καὶ
 λευκὸν ἀμα τὰ αὐτὰ οὐχ ἕσπασαρχῆ. δὲ καὶ
 ὅτιν ὅτιν, ἀντικείμενα ταῦτοις. ἐναυτία λέγεσθαι,
 ἅ τε μὴ διωπατὰ ἀμα τὰ αὐτὰ παρεῖναι τῶν
 ἀναφερότων καὶ γένος, καὶ ἅ πλείστον ἀνα-
 φέροντα τῶν ἐν ὧ αὐτὰ γένει, ἔτερον ἢ πλείστον
 ἀναφερόντα ἐν ὧ αὐτὰ δεκτικῶν, ἔτερον ἢ πλεί-
 στον ἀναφερόντα τῶν ἕσπασαρχῆ ἀπὸ πλεῖον αὐτῶν διωπα-
 μιν. καὶ ὧν ἢ ἀναφορὰ μεγέθη, ἢ ἀπλάως, ἢ
 καὶ γένος, ἢ κατ' εἶδος. τὰ δὲ ἀλλὰ ἐναυτία
 λέγεσθαι, τὰ μὲν ὧ τὰ ἑαυτῶν ἔχειν, τὰ δὲ τὰ
 δεκτικῶν εἰ τῶν τοιούτων, τὰ δὲ ὧ ποιητικῶν, ἢ
 παθητικῶν, ἢ ποιητικῶν, ἢ πάροντα, ἢ ἀποθο-
 ραί, ἢ λήψεις, ἢ ἑξίς, ἢ φερήσις ἔτερον ἢ
 τῶν τοιούτων. ἐπεὶ δὲ ἔτερον καὶ τὸ ὄν ποσάχως
 λέγεσθαι, ἀναφερόντων ἀνάγκη ἔτερον ὅσα καὶ
 ταῦτα λέγεσθαι. ὥστε καὶ ἔτερον καὶ τὸ ἔτε-
 ρον, ἔτερον ἢ ἐναυτίον. ὡς τ' εἰ ἔτερον ἔτερον ἔτερον
 ἐκείνῳ κατηγορεῖται. ἔτερον ἢ ἔτερον λέγει,

Οpposita dicuntur, contradictio, con-
 traria, ad aliquid, priuatio, & habitus,
 & ea, ex quibus, & in quae vltima: vt genera-
 tiones, & corruptiones, & quaecunque sus-
 ceptio amborum non contingit simul ad-
 esse, haec opponi dicuntur aut ipsa, aut ex
 quibus sunt. Fuscum namque, & album si-
 mul eidem non insunt: quare ea, ex quibus
 sunt, opponuntur ipsis. Contraria dicun-
 tur, quae non possunt simul eidem adesse,
 cum eorum sint, quae secundum genus dif-
 ferunt: & quae plurimum differunt, cum in
 eodem genere sint: quae plurimum diffe-
 runt, cum in eodem susceptio sint: ac etiam
 quae plurimum differunt, cum eorū sint, quae
 sub eadē potentia sunt: & quorū differentia
 maxima, aut simpliciter, aut secundum ge-
 nus, aut secundum speciem. Caetera verò con-
 traria dicuntur, quaedā eo quòd talia habet:
 quaedā eo quòd susceptiua talium sunt: quaedā
 eo quòd actiua aut passiuua talium sunt, aut a-
 gentia, aut patientia, aut abiectiones, aut
 sumptiones, aut habitus, aut priuationes sub
 horum, ac talium. Cū autem vnum & ens
 multipliciter dicantur, necesse est vt caetera
 quoque, quaecunque secundum haec di-
 cuntur, sequantur. Quare & idem, & diuer-
 sum, & contrarium, vt secundum vnum-
 quodque praedicamentum diuersum sit.
 Diuersa verò specie dicuntur, quaecunque,

cum eiusdem sint generis , non sunt subalterna : & quæcunque, cum in eodem genere sint, differentiam habent : & quæcunque in substantia contrarietatem habent. Contraria quoque diuersa specie inuicem sunt, aut omnia, aut quæ primò dicuntur, & quorum in vltima generis specie, rationes diuersæ: vt homo, & equus, indiuidua genere : rationes verò eorum diuersæ : & quæcunque, cum in eadem substantia sint, differentiam habent. Eadem verò specie sunt, quæcunque his oppositè dicuntur.

CAPVT XI.

Priora & posteriora quot modis dicantur.

Priora & posteriora dicuntur, vno quidem modo tanquam aliquo primo & principio in quoque genere existente, quod propinquius est principio cuidam determinato, aut simpliciter, & natura, aut ad aliquid, aut vbi, aut ab aliquibus : vtputa quædam secundum locum, eo quod propinquiora sunt alicui loco natura determinato, medio videlicet, aut vltimo, aut ad quodcunque : quod verò remotius, est posteriorius. Quædam, secundum tempus : aliqua enim, eo quod remotiora à nunc sunt : vt de eis quæ facta sunt. Quæ enim in Troia fuerunt, priora sunt iis quæ apud Mediam facta sunt, quoniam remotius à nunc distant. Aliqua verò, eo quod propinquiora ipsi nunc sunt : vt de futuris. Prius enim festum, quod apud Nemeam futurum est, quàm quod apud Delphos, quoniam propinquius ipsi nunc est, vt principio, & primo ipso, nunc, posito. Quædam, secundum motum: quod enim propinquius primo mouente est, prius est : vt puer, viro. Etenim quoddam & hoc simpliciter principium est. Quædam secundum potètiã: quod enim excellit potètia, & fortius est, prius est. Tale verò est, cuius electionem, vt alterum, & quod posteriorius est, sequatur necesse est : ita vt non mouente illo, non moueatur, & mouente moueatur : electio enim principium est. Quædam, secundum ordinem: hæc verò sunt, quæcunque ab aliquo vno determinato proportionaliter distant, vt in tripudiis, qui secundum locum obtinet, prior est eo qui tertium tenet, & paranete, quàm necesse: illic enim tripudii ductor, hic verò media, principium est. Hæc itaque hoc modo priora dicuntur. Alio verò modo, quod cognitione prius, tanquam & simpliciter prius. Horum autem aliter ea quæ secundum rationem, atque ea quæ secundum sensum. Secundum enim rationem, vniuersalia priora : secundum verò sensum, singularia: & secundum rationem accidens, toto prius : vt musicum, homine musico,

Tom. IV.

Α ὅσα τε ταύτῃ γένει ὄντα, μὴ ὑπ' ἀλληλαῖς ᾖσι, ἔ' ὅσα ἐν ταῖς αὐταῖς γένει ὄντα, διαφορᾶν ἔχει, ἔ' ὅσα ἐν τῆ οὐσίᾳ ἐσθμύως ἔχει. καὶ τὰ ἐναυτῆ εἴτερον ᾧ εἶδει ἀλλήλων, ἢ πρῶτα, ἢ τὰ λεγόμενα πρῶτως, ἔ' ὅσον ἐν ταῖς τελευταῖς τῶ γένει εἶδει, οἱ λόγοι εἴτεροι. οἷον αἰθερος καὶ ἰππος, ἀτομα ᾧ γένει, οἱ δὲ λόγοι, εἴτεροι αὐτῶν. ἔ' ὅσα ἐν τῇ αὐτῇ οὐσίᾳ αὐτῶν ὄντα, ἔχει διαφορᾶν. ταῦτα δὲ ᾧ εἶδει, τὰ ἀντικειμένως λεγόμενα πύτοις.

ΚΕΦΑΛ. ΙΑ'.

Πρότερα καὶ ὑστερα ποσαχῶς λέγεσθαι.

Πρότερα ἔ' ὑστερα * λέγεσθαι, ἔνια μὴ ὡς ὄντος ἴνός πρῶτου ἔ' ἀρχῆς ἐν ἐκάστῳ γένει, * ἐγγύτερον ἀρχῆς ἴνός ὡρισμένης, ἢ ἀπλάως ἔ' τῇ φύσει, ἢ πρὸς τὴν, ἢ πρὸς τὴν ὑπὸ πίνων. οἷον τὰ μὴ κατὰ τὸν ἐγγύτερον ἢ φύσει πινός τῶπου ὡρισμένου. οἷον τῶ μέθου, ἢ τῶ ἐσχάτου. ἢ πρὸς τὸ τυχόν. τὸ δὲ πρῶτον, ὑστερον. ταῦτα δὲ κατὰ χρόνον. τὰ μὴ γὰρ πρῶτον τῶ νῦν, οἷον ὅτι τῶ γνομένων. πρῶτερον γὰρ τὰ Τρωϊκὰ τῶ Μηδικῶν, ὅτι πρῶτον ἀπέγει τῶ νῦν. ταῦτα δὲ κατὰ ἐγγύτερον τῶ νῦν. οἷον ὅτι τῶ μελλόντων. πρῶτερον γὰρ Νέμεα Πυθίων, ὅτι ἐγγύτερον τῶ νῦν, τὰ νῦν ὡς ἀρχῆ καὶ πρῶτον χρῆσασθαι. ταῦτα δὲ κατὰ κίνησιν. τὸ γὰρ ἐγγύτερον τῶ πρῶτου κινήσιν, πρῶτερον, οἷον πᾶσι δῦδρος. ἀρχῆ δὲ ἔ' αὐτῆ πρὸς ἀπλάως. τὰ δὲ κατὰ δυνάμιν. τὸ γὰρ ὑπὸ χρονο τῇ δυνάμει, πρῶτερον. ἔ' τὸ δυνατώτερον. τοιοῦτον δὲ ᾖσιν οὐ κατὰ πῶν πρῶτα ῥεσιν ἀνάγκη ἀκολουθεῖν ἴατερον, ἔ' ὑστερον. ὡς τε μὴ κινῶν τὸς τε ἐκείνου, μὴ κινεῖσθαι, ἔ' κινῶν τὸς, κινεῖσθαι. ἢ δὲ πρῶτα ῥεσιν, ἀρχῆ. τὰ δὲ κατὰ τάξιν. ταῦτα δὲ ᾖσιν, ὅσα πρὸς τὴ ὡρισμένον διέσκη κατὰ τὸν λόγον. οἷον πρῶτα ῥεσιν τῶ πρῶτου πρῶτερον, καὶ ἢ πρῶτα ῥεσιν, ἢ τῆς. ἔ' ἔ'τα μὴ γὰρ ὁ κορυφαῖος, ἔ' ἔ'τα δὲ ἢ μέση ἀρχῆ. ταῦτα μὴ οἷον πρῶτερον τῶ πρῶτον λέγεσθαι τὸν ἔ'πον. ἀλλὰ δὲ ἔ'πον, ἔ' τῇ γνώσει πρῶτερον. ὡς ἔ' ἀπλάως πρῶτερον. πύτων δὲ ἀλλῶς τὰ κατὰ τὸν λόγον, καὶ τὰ κατὰ πῶν ἀόριστον. κατὰ μὴ γὰρ τὸν λόγον, τὰ καθόλου πρῶτερον. κατὰ δὲ πῶν ἀόριστον, τὰ κατὰ μέρος. * ἔ' κατὰ τὰ τὸν λόγον δὲ τὸ συμβεβηκὸς τῶ ὅλου πρῶτερον, οἷον, τὸ μουσικόν, ἔ' μουσικὸν ἀδελφῶν.

Cap. 12. Categ. γρ. πρῶτον ἐστὶ τὸ ἐν.

1963

γρ. καὶ τὰ κατὰ τ.

Ec iiiij

γρ. ο λόγος οὐ γὰρ ἔσται * ο λόγος αὐτὸ τῶ μέρος. καίτοι A
 οὐκ ἐδέχεται μουσικὴν εἶ), μὴ ὄντος μουσι-
 χοδίνου. ἐνι πρῶτα λέγεται τὰ τῶ πρῶ-
 τέρων πᾶσι. οἷ), θύτης λειότητος, τὸ μὲν
 γὰρ, γραμμῆς καθ' αὐτὴν πάθος. τὸ δέ,
 ὀπιφασείας. τὰ μὲν δὲ οὕτω πρῶτα λέ-
 γεται καὶ ὑπερτα, τὰ δέ * κατὰ φύσιν, ὅσα
 ἐδέχεται εἶ) αὐτὸ ἀλλοι. ἐκείνα δέ αὐτὸ
 ἐκείνων μὴ. ἢ ἀφαιρέσει ἐχρηῖτο ὁ Πλάτων.
 ἐπεὶ δὲ τὸ εἶ) πολλαχῶς, πρῶτον μὲν, τὸ B
 ὑποκείμενον πρῶτον, δι' ὃ ἡ οὐσία πρῶ-
 τερον. ἐπειτα ἄλλως τὰ κατὰ δυνάμιν, καὶ
 κατὰ ἐντελέχειαν. τὰ μὲν γὰρ κατὰ δυνάμιν,
 πρῶτον ὅτι. τὰ δέ κατὰ ἐντελέχειαν, ὑπε-
 ρτα οἷ), κατὰ δυνάμιν μὲν ἢ ἡμίση τῆς ὅλης,
 καὶ τὸ μῦρον τῆς ὅλου, ἢ ἡ ὕλη τῆς οὐσίας. κατὰ
 ἐντελέχειαν δὲ ὑπερτα. ἀφαιρέσει γὰρ, κατὰ
 ἐντελέχειαν ἔσται. Ἐπειτα δὲ ἵνα πᾶσι τὰ
 πρῶτον καὶ ὑπερτα λεγόμενα, κατὰ τὰ λέ-
 γεται. τὰ μὲν γὰρ κατὰ φύσιν ἐδέχεται αὐτὸ τῶ
 ἐτέρων εἶ). οἷ), ὅλον τῶ μέρων. τὰ δέ κατὰ
 φθορᾶν, οἷ) τὸ μῦρον τῆς ὅλου. ὁμοίως δὲ καὶ
 τὰλλα.

γρ. κατὰ φύσιν
 ἐν οὐσίαι, ο.

Non enim erit ratio tota absque parte : ta-
 met si non contingit musicum esse , si non
 sit aliquis musicus. Item , priora dicuntur,
 passiones priorum : ut rectitudo , leuitate.
 Istud enim lineæ per se passio , hoc verò su-
 perficiei. Quædam igitur ita priora & poste-
 riora dicuntur. Quædam verò secundum
 naturam, & substantiam, quæcunque con-
 tingunt absque aliis esse , ista verò sine illis
 minimè : qua diuisione vsus est Plato. Cum
 autem ipsum esse multipliciter dicatur, pri-
 mò quidem subiectum est prius , propter
 quod substantia prior : Deinde aliter quæ
 secundum potentiam, & quæ secundum
 actum. Quædam enim secundum poten-
 tiam priora sunt, quædam verò secundum
 actum : veluti secundum potentiam qui-
 dem , dimidia , quàm tota : & particula,
 quàm totum : & materia , quàm substantia.
 Secundum actum verò, posterior : dissoluto
 etenim, secundum actum erit. Quodam
 modo igitur omnia quæcunque prius & po-
 steriora dicuntur , secundum hæc dicuntur.
 C Quædam enim secundum generationem,
 contingit absque aliis esse , ut totum parti-
 bus. Quædam verò secundum corruptio-
 nem ; ut pars, toto. Similiter etiam cæte-
 ra.

Κ Ε Φ Α Λ. ΙΒ'.

Δυνάμεις ποσαχῶς λέγεται.

Cap 1.
 19. Me-
 taph.

Δύναμεις λέγεται, ἢ μὲν ἀρχὴ κινήσεως
 ἢ * μεταβολῆς ἐν ἐτέρω, ἢ ἢ ἔτερον.
 οἷον, ἢ οἰκοδομικῆ, δυνάμεις ὅτι ἢ οὐχ ὑπερ-
 χει ἐν τῶ οἰκοδομουμένω. ἀλλ' ἢ ἰατρικῆ
 δυνάμεις οὐσα, ὑπερτα δὲ ἐν τῶ ἰατροβο-
 λῶ, ἀλλ' οὐχ ἢ ἰατροβόλῳ. ἢ μὲν οὖν
 ὅλως, ἀρχὴ μεταβολῆς ἢ κινήσεως, λέγεται
 δυνάμεις ἐν ἐτέρω, ἢ ἔτερον. ἢ δὲ ὑπερτα ἔτερου,
 ἢ ἢ ἔτερον. καθ' ἑαυτὴν. γὰρ τὸ πάθος πάθει τι.
 ὅτι μὲν οὖν ἐμὸ τοιῶν οἷ) τε ἢ παθῶν, δυνα-
 τὸν φάρμακον εἶ) αὐτὸ παθῶν. ὅτι δὲ οὐ κατὰ πᾶσι
 πάθος, ἀλλ' αὐτὸ ὅτι τὸ βέλτιον. ἐπὶ ἢ τῆ κα-
 λῶς ἢ ὀπιτελεῖν, ἢ κατὰ φθορᾶσιν. οἷο-
 τε γὰρ τοῖς μόνον αὐτὸ πορβύθῆτας ἢ εἰπόντας, μὴ
 καλῶς δέ, ἢ μὴ ὡς πρῶτον, οὐ φάρμακον
 δυνάμεις λέγειν ἢ βαδίζειν. ὁμοίως δὲ καὶ
 ὅτι τῶ πάθει. ἐν ὅσα ἔξεις καθ' αὐτὴν ἀπα-
 θῆ ὅλως, ἢ ἀμεταβολικῶ, ἢ μὴ ῥαδίως
 ὅτι τῶ χεῖρον διμετακίνητα, δυνάμεις λέ-
 γον). κλάσται μὲν γὰρ ἢ σιωπεῖσθαι, ἢ κάμ-
 πηται, ἢ ὅλως φθείρεται, οὐ κατὰ δυνάμεις,
 ἀλλὰ τῶ μὴ δυνάμεις, ἢ ἐλλείπειν πῖος.

CAPVT XII.

Potentia quot modis dicatur.

P Otentia dicitur, quædam quidem prin-
 cipium motus, aut transmutationis in
 altero, aut prout alterum est, ut ædificatiua
 potentia est, quæ non inest in ædificato: sed
 ars medendi, cum sit potentia, inest tamen
 in eo qui sanatur, sed non prout sanatur.
 Quædam igitur, omnino principium trans-
 mutationis, aut motus dicitur potentia in
 altero, aut prout alterum est. Quædam
 verò, ab altero, aut prout alterum est : se-
 cundum quam profectò, quod patitur, ali-
 quid patitur. Quandoque igitur, si quid
 quodcunque pati possibile est, dicimus illud
 posse pati : quandoque verò non secundum
 omnem passionem, sed si ad melius. Item,
 qua eius, quod bene quippiam efficiatur,
 aut secundum electionem. Aliquando
 enim eos qui solum ambularent, aut dixe-
 runt, non autem bene ; nec ut proposue-
 runt ; non dicimus posse dicere, aut am-
 bulare. Similiter quoque de pati. Item,
 quicumque habitus, secundum quos im-
 passibilia omnino, aut immutabilia sint,
 aut non facilè ad deterius moueantur,
 potentie dicuntur. Franguntur nam-
 que, & conteruntur, & flectuntur, &
 omnino corrumpuntur, non propter posse,
 sed propter non posse, & in aliquo deficere.

ταῦτα μὲν οὖν τὰ δυνατὰ οὐ καὶ δύνανται. Α Ἡγε ἰgitur possibile, non secundum potentiam. Quæ autem dicuntur secundum potentiam, omnia ad primam unam dicuntur: hæc autem, est principium transmutationis in altero, prout alterum est. Cætera namque possibile dicuntur; quædam, eo quod eorum aliquid talem potentiam habet: quædam, eo quod non habent: quædam eo quod sic habent. Similiter etiam impossibile. Quare propria primæ potentie definitio profectò erit, principium transmutationis in altero, prout alterum est.

τα δὲ λεγόμενα καὶ δύνανται, πᾶντα λέγεται πρὸς τὴν πρῶτην μέτρην. αὐτὴ δὲ ἔστιν ἀρχὴ μεταβολῆς ἐν ἄλλῳ ἢ ἄλλο. τὰ γὰρ ἄλλα λέγεται δυνατὰ, τὰ μὲν τὰ ἔχειν αὐτῶν ἄλλο ἢ ποιᾶσθαι δύνανται. τὰ δὲ, ὧ μὴ ἔχειν τὰ δὲ, ὧ δὲ ἔχειν. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἀδύνατα. ὥστε ὁ κύριος ὅρος τῆς πρῶτης δυνάμεως αὐτῆς ἀρχὴ μεταβολικὴ ἐν ἄλλῳ ἢ ἄλλο.

ΚΕΦΑΛ. ΙΓ΄.

Ποσὸν ποσὰ ὡς λέγεται.

Lib. Categor. cap. 6.

Ποσὸν * λέγεται τὸ ἀφαιρετὸν εἰς ἐνυπάρχοντα, ὧν ἐκάτερον, ἢ ἕκαστον ἐν ἑαυτῷ, ἔστι δὲ ἢ πεφουκεν εἶ). πλῆθος μὲν οὖν ποσὸν ἔστι, ἀριθμητὸν ἢ μέγεθος δὲ, ἀμὲν μετρητὸν ἢ. λέγεται δὲ πλῆθος μὲν τὸ ἀφαιρετὸν δυνάμει εἰς μὴ σίωχεῖν. μέγεθος δὲ, τὸ εἰς σίωχεῖν. μεγέθους δὲ τὸ μὲν ἐφ' ἐν σίωχεῖς, μήκος. τὸ δὲ ἔπι δύο, πλάτος. τὸ δὲ ἔπι τρία, βάθος. τύπων δὲ πλῆθος μὲν τὸ πεπερασμένον, ἀριθμὸς. μήκος δὲ, γραμμὴ. πλάτος δὲ, ἔπιφάνεια. βάθος δὲ, σῶμα. ἐπι τὰ μὲν λέγεται καθ' αὐτὰ ποσὰ ἄλλα, τὰ δὲ καὶ συμβεβηκός. οἷον ἢ μὲν γραμμὴ, ποσὸν ἔστι καθ' ἑαυτῷ, τὸ δὲ μισοικὸν καὶ συμβεβηκός. τῶν δὲ καθ' αὐτὰ, τὰ μὲν καθ' οὐσίαν ἔστιν, οἷον ἢ γραμμὴ, ποσὸν ἔστι. (ἐν γὰρ τὰ λόγῳ ἔστι πᾶσι λέγονται, ποσὸν ἔστι ἀρχῆς) τὰ δὲ πᾶσι καὶ ἔστις, τὸ τριακτύτου ἔστι οὐσίας. οἷον, τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον, καὶ μακρὸν καὶ βραχὺ, καὶ πλατὺ καὶ στενὸν, καὶ βαρὺ καὶ ταπεινὸν, καὶ βαρὺ καὶ κοίφον, καὶ πάλλα τὰ τριακτύτα. ἐστὶ δὲ καὶ τὸ μέγα, καὶ τὸ μικρὸν, καὶ τὸ μείζον καὶ ἔλαττον, καὶ καθ' αὐτὰ, καὶ πρὸς ἄλληλα λεγόμενα, τὰ ποσὰ πᾶσι καθ' αὐτὰ. μεταφέρεται μὲντοι ταῦτα τὰ ὀνόματα καὶ πρὸ ἄλλα. τῶν δὲ καὶ συμβεβηκός λεγόμενων ἑποσῶν, τὸ μὲν οὕτως λέγεται, ὡς πρὸ ἐλέγῃ, ὅτι τὸ μισοικὸν ποσὸν, καὶ τὸ λυκὸν, ἔστι ποσὸν πᾶσι, ὧ ἀρχῆσι. τὰ δὲ ὡς κινήσις καὶ χρόνος. καὶ γὰρ ταῦτα ποσὰ ἄλλα λέγεται, καὶ σίωχεῖν, τὰ ἐκείνα ἀφαιρετὰ εἶ), ὧν ἔστι ταῦτα πᾶσι. λέγω δὲ οὐ τὸ κινούμενον, ἀλλ' ὁ ἐκινήσις. ὧ γὰρ ποσὸν εἶ) ἐκείνον, καὶ ἢ κινήσις ποσὸν ὁ δὲ χρόνος, ὧ ταῦτα.

Α Hæc igitur possibile, non secundum potentiam. Quæ autem dicuntur secundum potentiam, omnia ad primam unam dicuntur: hæc autem, est principium transmutationis in altero, prout alterum est. Cætera namque possibile dicuntur; quædam, eo quod eorum aliquid talem potentiam habet: quædam, eo quod non habent: quædam eo quod sic habent. Similiter etiam impossibile. Quare propria primæ potentie definitio profectò erit, principium transmutationis in altero, prout alterum est.

B

CAPVT XIII.

Quantum quot modis dicatur.

Quantum dicitur, quod in infinita diuisibile, quorum utrumque, aut singula unum quid, & quod quid apta sunt esse. Multitudo igitur, quantum quid, si numerabilis est: magnitudo verò, si mensurabilis. Dicitur autem multitudo quidem, quæ potentia diuisibilis est in non continua: magnitudo verò, quæ in continua. Magnitudinis autem, quæ quidem ad unum continua est, longitudo. Quæ verò ad duo, latitudo: Quæ autem ad tria, profunditas est. Horum autem multitudo quidem infinita, numerus: Longitudo verò, linea: Latitudo autem, superficies. Profunditas verò, corpus est. Item, alia per se quanta quædam dicuntur, alia secundum accidens: ut puta, linea quidem, quantum quiddam per se est: musicum verò, secundum accidens. Eorum verò quæ per se sunt, quædam secundum substantiam sunt, ut linea, quantum quiddam, (in definitione namque quod quid est dicenti, quantum quiddam inest) quædam passiones, & habitus huiusmodi substantie sunt, ut multum & paucum, longum & breue, latum & strictum, profundum & humile, graue & leue, & cætera quoque huiusmodi. Sunt autem magnum etiam & paruum, maius & minus, tam secundum se quàm ad se inuicem dicta, quanti per se passiones. Transferuntur autem & ad alia ista nomina. Eorum autem quæ secundum accidens dicuntur quanta, quoddam ita dicitur, ut prædictum est, quod musicum & album quantum est: eo quod illud, cui insunt, quantum quid est, quædam, ut motus, & tempus: & hæc enim quanta quædam & continua dicuntur, eo quod illa diuisibilia sunt, quorum hæc sunt passiones. Dico autem non quod mouetur, sed quod motum est. Etenim quoniam illud quantum est, & motio est quanta: tempus autem, propter illam.

